

Krikščioniška pora - šeimos ir visuomenės atnaujinimo raugas

Equipes Notre-Dame
Dievo Motinos Komandos
Lietuvoje

Prologas

„Klausykis, Izraeli! VIEŠPATS yra mūsų Dievas, vien tik VIEŠPATS. [...] Paimk į širdį šiuos žodžius, kuriuos tau šiandien įsakau. Įdiek juos savo vaikams. Kartok juos, kai esi namie ir kai keliauji, kai guliesi ir kai keliesi. Prisirišk juos kaip ženklą ant rankos. Tebūna jie kaip žymė tau ant kaktos. Užrašyk juos ant durų staktų savo namuose ir ant vartų.“ (Įst 6, 4. 6–9)

Šios Pakartoto Įstatymo knygos eilutės, Mozės Moabo dykumoje perduotos izraelitams prieš pat jiems įžengiant į Pažadėtąją Žemę, atskleidžia mums pamatinius religijos principus. Skaitydami paraidžiui, kaip parašyta Senajame Testamente, suprantame raginimą laikytis Dievo Įstatymo, Jo Įsakymų. Skaitant asmeniškiau ir pamaldžiau – tai kvietimas radikaliai gyventi pagal mūsų evangelinį pasirinkimą. Kad įsileistume Dievo žodį į visas savo gyvenimo akimirkas, kad liudytume jį ir paliktume kaip palikimą savo vaikams.

2021–2022 m. studijų tema „Krikščioniška pora – šeimos ir visuomenės atnaujinimo raugas“ kviečia apmąstyti Dievo svarbą mūsų šeimose. Ne tai, ar griežtai laikomės Dievo Įsakymo, bet ar atpažįstame save kaip Dievo ieškančius Jo vaikus. Nuo tokio atpažinimo prasideda žmogaus santykio su jį supančiu pasauliu pokytis. Žmogus – būtybė, panardinta į dieviškojo kūrimo stebuklą, ir šiame horizontaliame matmenyje žmogaus žvilgsnis kitaip išvysta gamtą, savo vyrą, savo žmoną, šeimą, visuomenę, kurioje gyvena.

Krikščioniui, šiuo žmonijos istorijos metu norinčiam saugoti bendruosius – dvasinius ir fizinius – namus, reikia Dievo žodžiu paremto žvilgsnio. Esame sušaukiami įvykdyti Dievo valios, skirtos kiekvienam mūsų ir mūsų šeimoms. „Dievas, VIEŠPATS Dievas, kalba, sušaukia visą žemę nuo Rytų lig Vakarų... Mūsų Dievas ateina, bet ne tyliai...“ (Ps 50, 1–3) Šeima Dievo sumanyme yra šių bendrųjų namų atnaujinimo *bendra*-kūrėja.

Mums: poroms, našlėms, našliams ir komandų dvasios patarėjams tėra vienas kelias – šventėti kartu, nes Viešpats aiškiai to paprašė: „Kad jie būtų **viena**, kaip mes esame viena: aš juose ir tu manyje, kad jie pasiektų tobulą vienybę ir pasaulis pažintų, jog tu esi mane siuntęs ir juos myli taip, kaip mane mylėjai.“ (Jn 17, 22–23)

TURINYS

Bendroji sandara	4
Skyrių sandara	6
Sutrumpinimai	8
Pasiruošimas pirmam susitikimui	9
Pirmas susitikimas – Kūrinių grožis	10
Antras susitikimas – Šeima Dievo sumanyme	16
Trečias susitikimas – Tikėjimo ir proto dialogas	22
Ketvirtas susitikimas – Solidari atsakomybė už bendrąjį gerį	28
Penktas susitikimas – Technologijos: kūrybiškumas ir galia	35
Šeštas susitikimas – Ekonomika su siela	41
Septintas susitikimas – Meile grįsta visuomenė	48
Aštuntas susitikimas – Švietimas naujam gyvenimo būdui	55
Devintas susitikimas – Kitapus saulės... Begalinis Dievo grožis	62
Dešimtas susitikimas – Apžvalginis susitikimas	68

Bendroji sandara

Temos „Krikščioniška pora - šeimos ir visuomenės atnaujinimo raugas“ studijoms siūloma medžiaga daugiausia imama iš Enciklikos *Laudato Si*, Tėvo Henri Kafarelio minčių ir kitų Katalikų Bažnyčios dokumentų. Temoje aptariamas komandoms priklausančios krikščionių poros požiūris į šeimos santykio su Dievu ir pasauliu problematiką, taip pat kokiu būdu ji atnaujina ir keičia tą pasaulį, kuriame gyvena.

Per pirmą ir antrą susitikimus apmąstysime Dievo žvilgsnį į žmogų; trečiame, ketvirtame ir penktame įvertinsime šeimos santykį su pasauliu; šeštame, septintame ir aštuntame susitikimuose aptarsime krikščionių šeimą kaip pokyčių pasaulyje veiksnį; o devintame apmąstysime galutinį šeimos gyvenimo tikslą – Dievą. Per dešimtą susitikimą – tai bus tarsi apibendrinimas – prisiminsime devynis ankstesnius susitikimus ir pakviesime kiekvieną porą/komandą nusistatyti naujas nuostatas ir/arba veikimo formas.

SUSITIKIMAS	TIKSLAI – IŠŠŪKIAI IR NUOSTATOS	Nuoroda
		Siekis
		Laudato Si'
1. Kūrinijos grožis	<ul style="list-style-type: none"> • Kontempliuoti gamtą kaip Dievo dovaną ir atspindį bei šlovinti Viešpatį • Suvokti bendrą sumanymą, prie kurio prisideda visos Visatos būtybės • Skelbti Žmogaus primatą gerbiant ir ginant kiekvieno asmens ir kiekvienos rūšies orumą Kūrinijos hierarchijoje 	Apd 17, 24–28
		[Asmeninė malda]
		LS, 1–16
2. Šeima Dievo sumanyme	<ul style="list-style-type: none"> • Kovoti prieš individualizmą ir kultūrą, sutelktą į „aš“ • Rinktis elgseną, kuriančią darną įvairiose aplinkose, kuriose skleidžiasi šeimos gyvenimas (mokyklos aplinka, pusiausvyra tarp darbo ir šeimos, parapijos bendruomenė...) • Gyventi šeimoje tarsi gyvenimo šventovėje • Įsikišti į situacijas, kur pažeidžiamas asmens ir gyvybės orumas 	Gg 2, 10–12. 17; 8, 6–7
		[Sutuoktinių malda]
		LS, 17–61
3. Tikėjimo ir proto dialogas	<ul style="list-style-type: none"> • Apmąstyti žmogaus realybę, sudarytą iš kūno ir sielos, čia išžvelgti proto bei tikėjimo matmenis • Pagalvoti, kaip tikėjimas turėtų bendradarbiauti su protu, kad geriau suprastume žmonijos problemų įvairiose srityse mastą • Suprasti, kaip tikėjimas ir protas daro įtaką poros bei šeimos pasirinkimams ir taip • Suteikti prasmę harmoningam Dievo darbo vystymuisi 	Apr 21, 5–6
		[Dievo žodžio klausymasis]
		LS, 62–88
4. Solidari atsakomybė už bendrąjį gėrį	<ul style="list-style-type: none"> • Matyti tai, kas vyksta pasaulyje, ir prisiimti atsakomybę dėl savo indėlio visuomenei tiek asmeniškai, tiek kaip šeima • Būti pilietiškam politiškai ir atsakingai įsitraukti į tarnystę bendrajam gėriui tokiose srityse kaip ugdymas, socialinė komunikacija, sveikatos apsauga, darbas, gyvybės gynimas, taika, socialinė įtrauka, aplinka, pasaulio resursų paskirstymas ir t. t. • Įsipareigoti dōvanai ir solidariai atlikti konkrečius veiksmus, skirtus kurti bendruomenei, paremtai šeima, rūpinantis aplinka, grupėmis ir bendro gyvenimo erdvėmis • Ugdyti šeimoje stiprų atsakomybės jausmą dėl vaidmens visuomenėje – ir dabar, ir dėl ateities kartu 	Apd 2, 42–47
		[Pareiga prisėsti]
		LS, 89–100
5. Technologijos: kūrybiškumas ir galia	<ul style="list-style-type: none"> • Konstatuoti, kaip technologijos prisideda prie asmenų gėrio tokiose srityse kaip sveikatos apsauga, švietimas ir komunikavimas • Įvertinti technologijų tikslus, pasekmes, kontekstą ir etines ribas bei kritiškai visa tai apmąstyti • Iš visų bendravimo galimybių rinktis susitikimą, taip prisidedant prie gyvenimo drauge kultūros šventimo planetoje 	Koh 3, 9–15
		[Rekolekcijos]
		LS, 101–136
6. Ekonomika su siela		1 Pt 1, 22–23

	<ul style="list-style-type: none"> • Vartoti atsakingai, įsivardinti save kaip priklausantį ekonomikai, dėmesingai asmenims ir aplinkai • Prisidėti – teigiamai, pasitelkiant protą, kūrybingumą ir dosnumą, kuriant vertę ir socialinį teisingumą įstaigoje ar institucijoje, kurioje dirbame • Optimizuoti gamtos išteklių (vandens, elektros...) naudojimą ir persiimti nešvaistymo kultūra • Dalintis su stokojančiais dalimi savo gėrybių ir turtų 	[Pareiga prisėsti] LS, 137–162
7. Meile grįsta visuomenė	<ul style="list-style-type: none"> • Įveikti abejingumą ir būti jautriems pasaulio bei visuomenės problemoms • Rūpintis atstumtaisiais, juos palydėti ir integruoti į visuomenę • Išdrįsti eiti susitikti su tais, kurie stokoja materialiai ar dvasiškai, ir būti jiems Kristaus bei Bažnyčios gailestingumo įrankiu • Priimti poras bei šeimas, ypač patiriančias sunkumų, jomis rūpintis ir palydėti 	Jn 15, 9–11
		[Gyvenimo taisyklė]
		LS, 163–201
8. Švietimas naujam gyvenimo būdai	<ul style="list-style-type: none"> • Šeimoje džiaugsmingai gyventi nuosaikiai ir atsakingai elgtis su aplinka • Prisidėti – konkrečiais malonaus elgesio ir patarnavimo veiksmais – prie laimingo šeimos gyvenimo • Melstis šeimoje, atpažįstant Dievo Tėvo ir gyvybės Kūrėjo buvimą, dalyvauti sekmadienio Mišiose ir Bažnyčios gyvenime, vis labiau bendruomenėje ugdant mūsų santykį su Dievu. • Šviesti dėl naujo požiūrio ir naujo būdo gyventi „bendruosiuose namuose“ 	2 Pt 1, 2–7
		[Sutuoktinių ir šeimos malda]
		LS, 202–237
9. Kitapus saulės... Begalinis Dievo grožis	<ul style="list-style-type: none"> • Kontempliuoti visatą, dėkoti ir šlovinti Dievą už viską ir visus • Išaknyti savo tikėjimą Prisikėlusiam Jėzui ir Jame atrasti gyvenimo malonę bei stiprybę • Skleisti krikščionišką viltį per priėmimą, šypseną, meilę • Poroje atsiduoti Dievui, vedamiems Dievo Motinos pavyzdžio 	Apr 1, 8. 17
		[Dievo žodžio klausymasis]
		LS, 238–245
10. Apžvalginis susitikimas	<p>Peržvelgti besibaigiančius metus ir giliai apmąstyti – asmeniškai, poroje ir komandoje, šventumo link nueitą kelią rūpinantis bendraisiais namais</p>	Ist 6, 4. 6–9
		[Asmeninė malda]
		LS, 246 ir maldos

Skyrių sandara

1. Tikslai – iššūkiai ir nuostatos

Kiekvienam susitikimui siūlome kelis iššūkius ir nuostatas, padėsiančius krikščionių šeimai veikti pasaulyje ir raginančius apmąstyti, kokią įtaką galėtume daryti savo gyvenamose erdvėse. Kiekvienas iš jų, ar keli, gali būti pasirenkami komandos kaip apmąstymo tema per susitikimą. Kiekvienas iššūkis pateikiamas kaip nuostata – tai veiksmazodis, siūlantis veiksmą ar elgseną porai ar šeimai, turint tikslą atnaujinti šeimą, o per ją – visą visuomenę.

Tokiais pasiūlymais siekiama sukurti mūsų tarptautinio judėjimo vienybę studijuojant temą. Bet tai nereiškia, kad visos komandos turi vienodai tą daryti. Šios vienybės turtingumas kyla būtent iš skirtingumo. Kiekviena šalis ir kiekviena kultūra turi savo ypatybių, bet Dieve esame viena, dėl to svarbu visiems studijuoti tą pačią temą.

2. Įvadas

Pristatoma susitikimo tema, susiejant ją su Enciklika *Laudato Si*.

3. Malda ir Dievo žodžio apmąstymas

Kaip pradžios taškas maldingam Dievo žodžio skaitymui (*Lectio divina*) porai yra siūloma susitikimui skirta Biblijos ištrauka.

4. Tekstai gilesnėms studijoms ir liudijimai

Paprastai du tekstai susitikimui – tėvo Kafarelis ir iš kitų dokumentų, jie padės pagrįdą klausimams ir apmąstymams apie studijų temą.

Po jų eina DMK narių liudijimai (porų, našlių ir dvasios patarėjų), susiję su susitikimo tema.

5. Gairės susitikimui paruošti

Pagal DMK gaires komandos susitikimas yra „aukščiausias šios mažos bendruomenės gyvenimo taškas, nes jame yra prisikėlęs Kristus, gyvas, dėmesingas visiems, mylintis kiekvieną tokį, koks jis yra, su viskuo, ką jis turi gera ir bloga, trokštantis padėti tapti tokiau, kaip Jis nori.“ Taip pat reikia prisiminti, kad komandos susitikimas sudarytas iš penkių dalių, kurių tvarka gali keistis atsižvelgiant į komandos gyvenimą, bet nieko nepraleidžiant.

- Priėmimas, valgymas
- Bendrasis pasidalijimas
- Dievo žodžio skaitymas, apmąstymas, malda
- Pasidalijimas apie siekius
- Pasidalijimas apie studijų temą

5.1. Priėmimas ir valgymas

Šiandien kaip niekada reikia ramaus pokalbio tarp porų, tad siūlome valgant kiekvienai komandai pasirinkti pokalbio temą pagal to meto aplinkybes. Svarbu prisiminti, kad komandos susitikimas prasideda nuo pat susitikimo momento ir kad valgymas yra susitikimo dalis.

5.2. Bendrasis pasidalijimas

Svarbus porų pažinimo ir tarpusavio pagalbos metas dalijantis gyvenimo įvykiais.

5.3. Dievo žodžio skaitymas, apmąstymas, malda

Maldingas siūlomos Biblijos ištraukos skaitymas ir asmeninis apmąstymas, tada skaitoma psalmė.

5.4. Pasidalijimas apie siekius

Pasidalijimas, kaip sekėsi laikytis siekių, yra ypatingas susitikimo abipusės dvasinės pagalbos metas. Neužmiršdami, kad reikia laikytis visų siekių, per kiekvieną susitikimą skirsime didesnę dėmesį kuriam nors vienam iš jų, drauge su pasiūlymais pagal *Laudato Si* tekstą. Toks dėmesys padės atgaivinti visų siekių laikymosi svarbą.

5.5. Klausimai pasidalijimui apie studijų temą

„Studijų tema yra priemonė pagilinti mūsų tikėjimui.“ (DMK gairės). Niekada nepamirštant tikėjimo gilinimo ir šventumo siekio kasdienybėje, poroje pasidalinti mintimis, kilusiomis apmąstant pasiūlytus klausimus. Dera pabrėžti, kad siūlomi klausimai skirti visiems komandų nariams, kilusiems iš įvairiausių kultūrų, ir jie gali būti pritaikyti ar net pakeisti pagal komandos pageidavimą. Taip pat šis apmąstymas atliekamas prisimenant iššūkius ir nuostatas, pateiktus kiekvieno susitikimo pradžioje.

5.6. Baigiamoji malda

Per kiekvieną susitikimą kalbėsime maldą dėl tėvo Kafareljo paskelbimo šventuoju ir *Magnificat*.

5.7. Pasiūlymai ateinančiam mėnesiui

Kiekvieno susitikimo pabaigoje pristatysime tris užduotis porai: vienos Enciklikos *Laudato Si* dalies skaitymą, turint tikslą, kad baigus studijuoti metų temą ji visa būtų perskaityta; kokiam siekiui skirsime dėmesį per ateinantį susitikimą, susiejant jį su Enciklikos skaitymu, ir maldingą kito susitikimo Biblijos ištraukos skaitymą (*Lectio divina*).

Sutrumpinimai

- CA – Enciklika CENTESIMUS ANNUS, šv. popiežius Jonas Paulius II
vertimas cituojamas iš:
https://eis.katalikai.lt/vb/popieziai/jonas_paulius_ii/enciklikos/centesimus-annus
- CV – Posinodinis apaštališkas paraginimas CHRISTUS VIVIT, šventasis Tėvas Pranciškus
vertimas cituojamas iš Katalikų interneto tarnybos leidimo, Kaunas, 2019
- EV – Enciklika EVANGELIUM VITAE, šv. popiežius Jonas Paulius II
vertimas cituojamas iš:
http://www.lcn.lt/b_dokumentai/enciklikos/evangelium-vitae.html
- FR – Enciklika FIDES ET RATIO, šv. popiežius Jonas Paulius II
vertimas cituojamas iš:
https://eis.katalikai.lt/vb/popieziai/jonas_paulius_ii/enciklikos/fides-et-ratio
- FT – Enciklika FRATELLI TUTTI, šventasis Tėvas Pranciškus
- GS – Pastoracinė konstitucija GAUDIUM ET SPES, popiežius Paulius VI
vertimas cituojamas iš:
http://www.lcn.lt/b_dokumentai/vatikano_2s/gaudium-et-spes.html
- LE – Enciklika LABOREM EXERCENS, šv. popiežius Jonas Paulius II
vertimas cituojamas iš:
https://eis.katalikai.lt/vb/popieziai/jonas_paulius_ii/enciklikos/laborem-exercens
- LF – Enciklika LUMEN FIDEI, šventasis Tėvas Pranciškus
vertimas cituojamas iš:
<https://eis.katalikai.lt/vb/popieziai/pranciskus/enciklikos/lumen-fidei>
- LS – Enciklika LAUDATO SI', šventasis Tėvas Pranciškus
vertimas cituojamas iš:
<https://eis.katalikai.lt/vb/popieziai/pranciskus/enciklikos/laudato-si>
- SRS – Enciklika SOLLICITUDO REI SOCIALIS, šv. popiežius Jonas Paulius II
vertimas cituojamas iš:
http://www.lcn.lt/b_dokumentai/enciklikos/sollicitudo-rei-socialis.html

Pasiruošimas pirmam susitikimui

Pasaulis yra daugiau nei spręstina problema, jis yra džiaugsmingas slėpinys, kurį kontempliuojame linksmi ir šlovindami. (LS, 12)

Siūloma:

- Perskaityti Enciklikos *Laudato Si* pradžią (LS, 1–16)
- Tegu kiekvienas apmąsto poroje jau nueitą kelią ir per vidinę maldą dėkoja Viešpačiui ir Jį šlovina.
- Maldingas kitam susitikimui skirtas Biblijos teksto skaitymas (Lectio divina) – Apd 17, 24–28

PIRMAS SUSITIKIMAS „KŪRINIJO GROŽIS“

1. Tikslai – iššūkiai ir nuostatos

- **Kontempliuoti** gamtą kaip Dievo dovaną ir atspindį bei **šlovinti** Viešpatį
- **Suvokti** bendrą sumanymą, prie kurio prisideda visos Visatos būtybės
- **Skelbti** Žmogaus primatą **gerbiant ir ginant** kiekvieno asmens ir kiekvienos rūšies orumą Kūrinių hierarchijoje.

2. Įvadas

„Žydų-krikščionių tradicijai „kūrinių“ reiškia daugiau nei gamta, nes ji susijusi su Dievo meilės planu, kuriame kiekvienas kūrinys vertingas ir reikšmingas. Gamta dažnai suvokiama kaip sistema, kurią galima analizuoti, suprasti ir valdyti, o kūrinių suvoktina tik kaip dovaną, duota visų Tėvo, kaip tikrovė, apšviesta meilės, sušaukiančios mus į visuotinę bendrystę.“ (LS 76) Kitaip tariant, mes ir visos visatos būtybės esame sukurti to paties Tėvo, esame suvienyti ir sudarome tarsi visuotinę šeimą, kuri ragina mus šventai, meilės ir nuolankumo kupinai pagarbai (LS 77).

Akistatoje su kūrinių mūsų prašoma ją kontempliuoti, leisti apgaubiamiems jos grožio ir padaryti vietos nuostabai, reginti joje paties Dievo buvimą. „Visame, kas egzistuoja, pastebinti Dievo atspindį, širdis pajunta troškimą garbinti Dievą už visus jo kūrinius ir daryti tai išvien su jais.“ (LS 87)

3. Malda ir Dievo žodžio apmąstymas

Siūlome kiekvienam nariui ir porai per mėnesį remiantis Biblijos tekstu laikytis keturių maldingo skaitymo (Lectio divina) etapų – skaitymas, meditacija, malda ir kontempliacija.

Dievas, pasaulio ir visko, kas jame yra, kūrėjas, būdamas dangaus ir žemės valdovas, gyvena ne rankų darbo šventyklose ir nėra žmonių rankomis aptarnaujamas, tarsi jam ko nors trūktų. Jis gi pats visiems duoda gyvybę, alsavimą ir visa kita. Iš vienos šaknies jis išvedė visą žmonių giminę, kuri gyvena visoje žemėje. Tai jis nustatė aprėžtus laikus ir apsigyvenimo ribas, kad žmonės ieškotų Dievo ir tarytum apgraiptomis jį atrastų, nes jis visiškai netoli nuo kiekvieno iš mūsų. Juk mes jame gyvename, judame ir esame, kaip yra pasakę kai kurie jūsų poetai:

'Mes esame iš jo giminės.'

(Apd 17, 24–28)

4. Tekstai gilesnėms studijoms

Turime pripažinti išskirtinę žmogaus vertę kaip Dievo vaiko, sukurtą pagal Jo paveikslą ir panašumą, ir ypatingus jo gebėjimus: pažinimą, valią, laisvę ir atsakomybę. Ekologijos nebus be adekvačios antropologijos. Suvokimas, kad yra sukurtas pagal Dievo paveikslą, žmogui suteikia kūrėjo būseną. Gebėti save išreikšti ir dėstyti sudėtingus samprotavimus; įvertinti situacijas, palyginti galimybes ir priimti sprendimus, mąstyti logiškai ir racionaliai; siekti progreso ir kurti naujus dalykus. Žmogaus santykis su jo aplinka irgi yra suvokimo bei atstovavimo, per visą jo gyvenimą vis kitokių ir naujų, išdava.

„Kiekvienas iš mūsų turime asmeninę tapatybę, gebančią užmegzti dialogą su kitais ir su pačiu Dievu. Gebėjimas mąstyti, samprotauti, išradinėti, aiškinti, kurti meną ir kiti visiškai originalūs gebėjimai rodo fizinę ir biologinę plotmę pranokstantį nepakartojamumą.“ (LS 81)

„Dievas apžvelgė visa, ką buvo padaręs, ir iš tikrųjų matė, kad buvo labai gera.“ (Pr 1, 31)
Pats Dievas mėgaujasi savo darbo stebuklu. „Dievo šlovė – gyvas žmogus“, sako šv. Ireniejus Lionietis.

Bet tai, kad žmogų sukūrė Dievas, nereiškia, kad žmogus yra užbaigtas. Tėvas Kafarelis rašo: „Žmogus pasiekia būseną, kur pilnatvei pasiekti yra būtina įžengti į bendrystę su Dievu. Dievas nebėra sąvoka, ne būtybė, apie kurią girdime kalbant, bet Asmuo, kurį sutinkame ir su kuriuo užmezgame pokalbį, kuriame artumą (...), paremtą ne vien supratimu, kad paauglystėje patirtas vienišumo jausmas buvo santuokinės bendrystės troškimas, bet kad tai buvo ir kitokios bendrystės troškimas, kitokios santuokos, tai yra sielos ir jos Dievo.“ (*L'Anneau d'Or*, n° 101). Žmogus yra užbaigiamas, kai tarp šių dviejų įsipareigojimų pirmenybę teikia Dievui, kuriam visur turi būti skiriama svarbiausia vieta. Kitas įsipareigojimas įgyvendinamas santuokiniame santykiyje, visuomeniniame gyvenime ir tarpasmeniniame dialoge, taip pat per išitraukimą į Dievo sukurtą pasaulį.

Toks asmens vertės pripažinimas padeda pagrindą kito asmens vertinimui kaip sau lygus, oraus, kad ir koks trapus būtų jo gyvenimas. Dėl to ir ypatingos žmogaus vertės kūrinių visumoje neigimas, ir „žemės sudievinimas“ suardo darną, vertą žmogaus asmens. Visapusiška ekologija natūraliai apima santykį su aplinka, bet turi įtraukti ir žmogaus socialinį matmenį bei atsivėrimo Dievui transcendentinį lygmenį. Viskas tarpusavyje susiję.

Be to, kūrinių priklauso meilės sričiai. Dievo meilė yra pamatinė visos kūrinių priežastis: „Juk tu myli visa, kas yra, ir nesišlykšti niekuo, ką esi padaręs, nes nebūtumei padaręs, jeigu būtum nekentęs.“ (Išm 11, 24)

„Tad kiekvienas kūrinys yra Tėvo švelnumo objektas, kuriam pasaulyje paskirta tam tikra vieta. Net nereikšmingiausios būtybės trumpalaikė gyvybė yra jo meilės objektas, ir per tas kelias egzistencijos sekundes Jis apgaubia ją savo palankumu.“ (LS 77) Esame Dievo bendradarbiai saugodami trapią gamtą, dėl to turime atsakingai tvarkyti pasaulį, kuriame gyvename, rūpintis aplinka ir įsipareigoti kitiems žmonėms bei visuomenei. Vis dėlto daugybėje situacijų elgiamės tarsi visagaliai žemės šeimininkai, pamirštame, kad esame tik Dievo sukurto pasaulio prižiūrėtojai, o kartais elgiamės tikrai neatsakingai – abejingai ar žiauriai – su kitais kūriniais, ypač su žmonėmis. Viskas tarpusavyje susiję.

„Kūrėjo žvilgsnis yra kuriantis žvilgsnis. Žvelgti ir kurti Dievui yra tas pats veiksmas. Dievo žvilgsnis nėra stebėtojo žvilgsnis, jis nėra nukreipiamas į jau esančią būtybę, bet pašaukia ją į gyvenimą ir jame įkurdina. Dievo žvilgsnis „pradeda“ žmogų, išskirtinį šventąjį, ir tas žmogus gyvena.“ (Tėvas Kafarelis, *L'Amour et la Grâce*, p.13)

Kardinolo Peterio K. A. Turksono tekstas

Tarnavimo integraliai žmogaus pažangai dikasterijos prefektas kardinolas Peteris Kodvo Apija Turksonas konferencijoje Tarptautiniame susitikime Fatimoje 2018 m. patvirtino, kad šeimos gali įkūnyti „tikrą žmogiško orumo ir moralumo programą“ ir tokiu būdu tapti pavyzdžiu visoms žmonių šeimoms, pašauktoms gyventi ir rūpintis bendraisiais namais bei visa kūrinių. Pranešime apie santuokinį dvasingumą, kalbėdamas apie platesnę „žmogišką ekologiją“, kuri remiasi į „brolystę“ ir „bendrystę“, jis paaiškino, kad tas, kuriam tenka prižiūrėti namus, gerai supranta, ką reiškia gauti „atsakomybę už bendruosius mūsų namus“. Tas, kuris gyvena nedidelėje bendruomenėje, kaip šeimos bendruomenėje, kur reikia sužiūrėti santykius, problemas, ieškoti kompromisų, įgyvendinti projektus, gerai žino, kaip svarbu teisingas asmenų bendravimas.

Todėl kardinolas Turksonas paprašė dalyvaujančių šeimų diena iš dienos stebėti glaudų santykį tarp mažų ir didelių jiems tekusių dalykų, kaip žmogaus orumas susijęs su aplinkos apsauga ir kaip žmogus susijęs su visa kūrinija. Jis paaikškino, kad čia kalbama apie „ekologinę sąmonę“, kuri peržengia sąmonę, suformuotą per penkiasdešimt pastarųjų metų, besivystant mokslo tyrimams ir taikant įvairių vyriausybių bei Jungtinių tautų politines priemones. Ši nauja sąmonė suleidusi šaknis į Šventąjį Raštą, biblinį pasakojimą apie kūrimą, kur Dievas įkurdina žmogų, „padarytą iš žemės dulkių ir Dievo kvėptelėjimo Jo pasodintame sode“, kad žmogus jį dirbtų. Todėl valdyti reiškia rūpintis ir saugoti.

Taip žvelgiant žmogus jau nebėra „į save rodantis kūrinijos centras“; nors yra sukurtas pagal Dievo paveikslą ir panašumą, labiau suvokiamas kaip „sukurto pasaulio dalis, tarpusavyje susijusi ir tarpusavyje priklausoma“. Bet: „Žmogus yra bendruomenės dalis, jis yra bendrystėje su kitais ir gyvena santykių aplinkoje.“ Ir ypač per bendrą savo Dievo vaikų prigimtį žmonės atpažįsta vieni kitus kaip „lygaus orumo“. Dėl to „bet kokia žmogžudystė yra brolyžudystė“. Žmogus „nėra individas. Jis yra santykio būtybė, sukurta gyventi kartu šeimos, bendruomenės, visuomenės santykiuje, su tuo pačiu orumu ir siekiant bendro gėrio.“ Žmogaus asmuo yra sukurtas bendram gyvenimui. Visa tai paaikškina, ką reiškia posakis „žmogiška ekologija“: „tai ne vien žmogaus reakcija į jo aplinką, bet gerumo, tvarkos, teisingumo, meilės, brolystės, solidarumo ir gailingumo sąlygos, kuriomis žmogaus gyvenimas išsiskleidžia kaip Dievo kūrinys.“ (*L'Osservatore Romano* 2018 07 21)

Liudijimai

Grožis, buvęs Dievo akyse Jam kuriant pasaulį (Pr 1, 1–31), yra tas pats, kurį esame raginami išvilgti pasaulyje. Mes, kaip krikščionių pora, žvelgiame į kūriniją tuo pačiu Dievo meilės žvilgsniu, kad ten pamatytume visų dalykų Viešpatį, savo gyvenimo Viešpatį. Mes, vyrai ir moterys, sukurti Dievo, iš meilės ir meilei, kūrinijos viršūnė, esame bendrakūrėjai, patarnaujame kūrinijai, esame už ją atsakingi, kad ji ir toliau būtų graži, tokio pačio grožio, kokį regėjo Dievas ją kurdamas, kad kūrinija būtų meilės bendruomenė, kaip Dievas buvo numatęs. Gerai iš naujo mokytis per maldą ir meditavimą kontempliuoti ir leisti stebinamam nuo pat aušros, kai saulės spinduliai nedrąsiai skverbiasi pro debesis, mums vairuojant į darbą ir regint šią švelnią Viešpaties glamonę prasidedant naujai dienai. Paukštelių giesmė, tarsi darnus orkestras pripildantis mūsų dienas džiaugsmo. Besibaigiant popietei leidžiamės apsivaiginami jūros kvapo ir šloviname Viešpatį ošiant bangoms... saloje jūros viduryje! Kiek daug galimybių šlovinėti būnant daroje su įvairiomis gamtos, Jo kūrimo darbo, apraiškomis!

Supratome, kad mūsų gerovė yra susijusi su kūrinijos gerove. Džiaugiamės šia nauja galimybe rūpintis bendraisiais mūsų namais.

Kartu meldžiamės už kūriniją ir dėkojame Kūrėjui. Prašome įkvėpimo, kad per paprastus ir konkrečius nedidelius veiksmus rastume drąsos gyventi taip, kaip Dievas nori: bendrystėje su visa kūrinija.

Sonia ir Vitoras

Mano kaip kunigo ir dvasios palydėjojo liudijimas pirmiausia yra dėkingumo liudijimas. DMK man yra ta erdvė, kur patiriamas kūrinijos grožis, nes pripažįstame, jog šeima mūsų visuomenėje užima svarbiausią vietą. Kiekviena pora su savo vaikais liudija Dievo sumanymą; malda, susitikimas ir kelias į šventumą yra kiekviename susitikime. Per susitikimų pokalbius yra svarbus konkretus gyvenimas; porų patiriamos problemos ir džiaugsmas padeda joms gyventi konkretybėje ir gyvenime įkūnyti maldą. DMK susitikimas ir pasidalijimas yra pagrindiniai dalykai kelyje, kuriuo einame kartu; netgi šiomis sąlygomis, kuriomis gyvename pastaruoju metu, ir toliau dalyvavome vieni kitų gyvenime. Kartais turime sustoti, idant suprastume, kaip Dievas pasirodo mūsų gyvenime ir kaip mūsų žvilgsniui reikia vilties, kad išvilgtų grožį, kuris ir toliau rodosi nedideliuose kasdienos įvykiuose, netgi kai viskas vyksta ne taip, kaip norėtume, kaip mums atrodo būtų geriau ar teisingiau; matome Dievą veikiantį per

tai, ką Jis įdeda į mūsų gyvenimus. DMK esame Jėzaus mokiniai, padedant ir dalyvaujant Marijai, kurios grožis mus įkvepia, nes jos gyvenimas yra pavyzdys poroms, kurios stengiasi laikytis Mergelės, pirmosios mokinės, gestų ir nuostatų, su ja drauge mes suprantame Dievo sumanymą. Kūrinijos grožis nėra abstrakti mintis, jis yra mūsų einamas kelias ištikimai laikantis Dievo sumanymo, kur pagrindinė žmogaus užimama vieta neatskiria jo nuo Dievo sukurto pasaulio, bet padaro jį atsakingesnį prižiūrėti Dievo sukurtą darbą. Komandų pasirinkimas visus šiuos metus atidžiau gilintis į Encikliką *Laudato Si*, kuri iškyla iš viso Bažnyčios socialinio mokymo ir kurią papildė *Fratelli Tutti*, ragina mus į savo artimą žvelgti kaip į brolių ir seserį. Ir atrasti mus supantį pasaulį kaip bendrystės vietą, kur per kūriniją atrandame ir kontempliuojame Kūrėją. Meldžiuosi, kad per šiuos metus kiekviena pora ir kiekviena šeima leistųsi nustebinama kūrinijos grožio ir kad skelbiama bei gyvenama Evangelija perkeistų pasaulį ir gyvenimą pagal Dievo valią.

Tėvas Valteris

5. Gairės komandos susitikimui pasiruošti

Atsakingosios poros dalis

Atsakingoji pora maldoje šaukiasi Šventosios Dvasios, kad Ji dalyvautų per susitikimą ir prisimenant tikslus.

5.1. Priėmimas ir valgymas

Po maisto palaiminimo svarbu priminti, kad broliškas pokalbis valgant turi vystytis prisimenant, jog susitinkame Kristaus vardu, ir susitikimas prasidėjo tada, kai pora būti kartu pakvietė Šventąją Dvasią. Valgant siūloma pasidalinti aktualiomis temomis, susijusiomis su šeima ir jos santykiu su kūrinija.

5.2. Bendrasis pasidalijimas

Komandoje aptarti mėnesio patirtis. Kurios jų buvo reikšmingos kiekvienam asmeniškai ir poros gyvenimui, atsiduodant, atveriant savo širdį ir išreiškiant jausmus.

5.3. Dievo žodžio skaitymas ir meditavimas

Apd 17, 24–28

Liturginė malda – Ps 8, 4–10

VIEŠPATIE, mūsų Dieve, koks nuostabus tavo vardas visoje žemėje!

*Kai pasižiūriu į tavo dangų, –
tavo pirštų darbą, –
į mėnulį ir žvaigždes,
kuriuos tu pritvirtinai, –
kas yra žmogus, kad jį atsimeni,
kas yra mirtingasis, kad juo rūpiniesi?
Tu padarei jį tik truputį žemesnį už save
ir apvainikavai jį garbe ir didybe.
Tu padarei jį savo rankų darbų šeimininku,
padėjai visa prie jo kojų.
Avis ir jaučius – visus aliai vieno –
ir laukinius gyvulius,
padangių paukščius bei jūros žuvis*

ir visa, kas tik keliauja jūrų takais.

VIEŠPATIE, mano Dieve, koks nuostabus tavo vardas visoje žemėje!

5.4. Pasidalijimas apie siekius

Pasidalijimas apie tai, kaip pavyko laikytis siekių, yra ypatingas komandos susitikimo laikas, skirtas tarpusavio dvasinei pagalbai. Čia pasitikriname pažangą santuokinio ir asmeninio šventumo kelyje. Siūlome ypatingą dėmesį skirti **asmeninei maldai**, kuri veda mus į artumą su Kūrėju ir kūrinija, Jo rankų darbu.

5.5. Klausimai komandos susitikimui (Pasikeitimas įžvalgomis apie studijų temą)

Remiantis iššūkiomis ir nuostatomis, pasiūlytais šio susitikimo pradžioje, siūlome, kad pora pasiruoštų studijų temai remiantis šiais klausimais. Svarbu žvelgti į juos kaip į šeimos temą, kurią reikia nagrinėti praktiškai, o ne vien teoriškai.

1. Kaip mes žvelgiame į kūriniją? Ar priimame ją kaip Dievo atspindį ir dovaną, ar naudojame tik kaip mums patikėtą gėrį? Apmąstykite savo įprastas nuostatas.
2. Ar metas, kai visi buvome priversti sustoti – tai teko patirti per koronaviruso pandemiją – pakeitė mano (mūsų) santykį su kūrinija, kurią Dievas parengė man (mums)?
3. Šiais laikais, kai žmogaus vieta ir orumas kūrinijoje rodos, užima menkesnę vietą, kaip aš kasdien skelbiu evangelinės ekologijos dorybes?

5.6. Baigiamoji malda

Tai metas, kai komandos nariai meldžiasi savo intencijomis ir už viską, kas jiems atėjo į širdį per susitikimą. Pradėdami baigiamąją šio susitikimo maldą meldžiamės portugalų rašytojos, gilaus dvasinio gyvenimo katalikės Sophios de Mello Breyner Andresen žodžiais:

Šaukiuosi Tavęs, nes viskas dar tik prasideda
ir iškęsti teks ilgiausiai.
Maldauju ateiti ir suteikti man laisvę,
nes Tavo žvilgsnis vienintelis mane nutyrina ir užbaigia.
Yra daugybė dalykų, kurių nenoriu matyti.
Prašau Tavęs būti dabartimi.
Prašau viską persmelkti.
Ir teateinie Tavo karalystė anksčiau laiko,
tepasklinda žemėje
kaip laukinis veržlus pavasaris.

**Malda dėl tėvo Kafareljo paskelbimo šventuoju
Magnificat**

5.7. Pasiūlymai mėnesiui

*Esame pašaukti būti Dievo Tėvo įrankiai, kad mūsų planeta būtų tokia, apie kokią Jis svajojo
ją kurdamas, kad ji atitiktų Jo planą, kupiną taikos, grožio ir pilnatvės. (LS, 53)*

- Enciklikos *Laudato Si* pirmo skyriaus skaitymas (LS, 17–61)

- Pora per sutuoktinių maldą pasidalija, kaip supranta Dievo svajonę savo šeimai ir kaip kasdien gali būti Dievo Tėvo įrankiu šią svajonę įgyvendinant.
- Maldingas kitam susitikimui skirtas Biblijos teksto skaitymas (Lectio divina) (Gg 2, 10–12. 16–17 ; Gg 8, 6–7).

ANTRAS SUSITIKIMAS “ŠEIMA DIEVO SUMANYME“

1. Tikslai – iššūkiai ir nuostatos

- **Kovoti** prieš individualizmą ir kultūrą, sutelktą į „aš“
- **Rinktis** elgseną, kuriančią darną įvairiose aplinkose, kuriose skleidžiasi šeimos gyvenimas (mokyklos aplinka, pusiausvyra tarp darbo ir šeimos, parapijos bendruomenė...)
- **Gyventi** šeimoje tarsi gyvenimo šventovėje
- **Įsikišti** į situacijas, kur pažeidžiamas asmens ir gyvybės orumas

2. Įvadas

Žmogus savo pilnatvę pasiekia, kai susivienija su Dievu ir jį supančiu pasauliu. Ir abu šie dalykai yra būtini. Popiežius Pranciškus *Laudato Si* mus įspėja dėl perdėto ir obsesyvaus individualizmo krizės, tvirtindamas: „Jei ekologinė krizė reiškia modernybės etinės, kultūrinės ir dvasinės krizės išorinę apraišką, negalime pasiduoti iliuzijai, kad savo santykį su gamta bei aplinka įstengsime išgydyti neišgydę visų svarbiausių santykių tarp žmonių.“ (LS, 119)

Žmogaus ekologija reiškia atkurti pasaulį, kuriame visi galėtume pasiekti gyvenimo pilnatvę. Ir tam reikia sukurti aplinką, kurioje būtų gerbiamas visų žmonių orumas, tai yra neišskiriant nė vieno, ir kurioje žmogaus orumas būtų gerbiamas visais matmenimis, visapusiškai atsižvelgiant į jo prigimtį.

3. Malda ir Dievo žodžio mąstymas

Siūlome kiekvienam asmeniškai ir poroje šį mėnesį remiantis tekstu iš Biblijos laikytis keturių maldingo skaitymo (*Lectio divina*) etapų – skaitymas, meditacija, malda ir kontempliacija.

*Mylimasis mane kalbina! Jis man taria:
„Kelkis, mano meile, mano gražioji, eikš!
Juk žiema jau pasibaigė,
lietūs praėjo ir nuščiuvo.
Žemė nuberta žiedais,
tuojau metas vynmedžius genėti,
ir purplelis jau burkuoja mūsų šalyje.
Mylimasis man, aš jam;
jis gano savo kaimenę tarp lelijų.
Kol atvės diena ir ištįs šešėliai[...]
Dėk mane kaip antspaudą ant savo širdies,
kaip antspaudą ant savo rankos!
Juk meilė stipri kaip mirtis [...]
Giliausi vandenys negali užgesinti meilės
nei potvyniai jos paskandinti.*

(Gg 2, 10–12. 16–17; Gg 8, 6–7)

4. Tekstai gilesnėms studijoms

„Gindama žmogaus ypatingą vertę kitų kūrinių atžvilgiu, krikščioniškoji mintis atveria erdvę branginti kiekvieną žmogiškąjį asmenį ir per tai skatina pripažinti kitą. Atvirumas kitam „tu“ išvien su gebėjimu pažinti, mylėti bei kalbėtis ir toliau yra didelis žmogaus kilnumas. Todėl, siekiant tinkamo santykio su kūriniu, nebūtina menkinti žmogaus socialinio matmens, lygiai kaip ir transcendentinio, – jo atvirumo dieviškajam „Tu“. Juk negalima siūlyti santykio su aplinka atsieti nuo santykio su kitais asmenimis ir su Dievu. Tai tebutų ekologiniu drabužiu aprengtas romantinis individualizmas ir užsisklendimas troškiamo imanentiškume.“ (LS, 119)

Santykio su kitais žmonėmis lygmenyje santuokinė sąjunga įgyja išskirtinę svarbą. „Vienas žmogus visiškai neįgyvendina šios esmės [būti asmeniu]. Jis ją įgyvendina tik būdamas „su kuo nors“ – ir dar giliau ir pilniau: būdamas „dėl ko nors“... Asmenų bendrystė reiškia, kad esama abipusiam „dėl“, abipusiam dovanos santykiu“ (Šv. Jonas Paulius II, 1980 m. sausio 9). Katalikų Bažnyčios Katekizme (nr. 2203) rašoma: „Sukurdamas vyrą ir moterį, Dievas įsteigė žmonių šeimą ir nustatė pagrindinę jos sandarą. Jos narių kilnumas vienodas. Šeimoje jos narių ir visuomenės bendrojo gėrio labai esama įvairios atsakomybės, teisių ir pareigų.“

Vyskupų sinodo „Šeimos pašaukimas ir misija Bažnyčioje bei šiuolaikiniame pasaulyje“ (2015 m.) pastoraciniuose iššūkiuose popiežius Pranciškus dar kartą pabrėžia, kad tikra meilė tarp vyro ir žmonos, santuokinė meilė, yra išaknyta Kristuje: Viešpats Jėzus Kristus „ateina pas susituokusius krikščionis per santuokos sakramentą“ (GS, 48) ir pasilieka su jais. Įsikūnydamas Jis pasiima žmonių meilę, ją ištyrina, atveda iki pilnatvės ir savo Dvasia suteikia sutuoktiniams gebėjimą gyventi tokioje meilėje, apimdamas visą jų tikėjimo, vilties ir meilės gyvenimą. Taip santuoka, daugiau nei paprastas asmeniškų patirčių pertvarkymas, nurodo į abipusę dovaną, Kristaus atspindį.

„Jūsų pora bus Dievo liudininkė, ir dar raiškesnė, jei tai bus dviejų Dievo ieškotojų sąjunga, kaip nuostabiai rašoma psalmėse. Du ieškotojai, kurių ir protas, ir širdis trokšta sutikti ir pažinti Dievą, nekantrauja su Juo susivienyti. Jie suprato, kad Dievas yra didžiulė tikrovė, kad Dievas juos domina labiau už viską.“ (T. Anri Kafarelis, konferencija „Les Equipes de Notre Dame face à l’athéisme“, Roma, 1970).

Santuokinis santykis čia vaidina pagrindinį vaidmenį, kaip Dievo norėta. Jis sukūrė mus kaip vyrą ir moterį tam, kad tapę vienu kūnu mylėtume vienas kitą ir drauge statytume iš šios meilės, gyvenimo gimdytojos. Gavusi tokį dievišką įgaliojimą pora negali sau pasilaikyti santuokinio gyvenimo malonių. Tėvas Anri Kafarelis patvirtina: „jokia pora neturi teisės likti nevaisinga“. Vyras ir moteris, pora, yra pašaukti bendradarbiauti ir drauge prižiūrėti Kūrėjo darbą. Todėl pažeidęs kurį nors iš šių įsipareigojimų žmogus iškreipia pačią savo būseną. Nutraukęs ryšius su Dievu, kitais žmonėmis ir su gamta, žmogus susinaikina. Atsisakyęs ir negerbdamas pasaulio jis sugadina savo dieviškosios prigimties sumanymą.

Taip apibūdinę šeimą, kurią šv. Jonas Paulius II pavadino „gyvenimo *sanctuarium*“, galime žengti dar toliau ir pridurti popiežiaus Pranciškaus priminimą, koks „lemiamas ir nepakeičiamas šeimos vaidmuo kuriant gyvybės kultūrą“ (EV, 92).

„Reikia iš naujo atrasti, kad šeima – tai gyvenimo *sanctuarium*. Juk iš tikrųjų ji yra šventa: tai vieta, kur gyvybė, Dievo dovana, gali būti tinkamai priimta ir saugoma nuo dažnų pavojų, su kuriais ji susiduria, taip pat čia ji gali vystytis laikantis tikrai žmogiškų reikalavimų. Priešingai vadinamajai mirties kultūrai šeima yra gyvenimo kultūros institucija.“ (CA, 39)

Iš tiesų „pirmoji ir pagrindinė „žmogaus ekologijos“ ląstelė yra šeima, kurioje žmogus susiformuoja pirmąjį ir lemiamą požiūrį į tiesą ir gėrį, kur mokosi mylėti ir priimti kitų meilę,

taigi konkrečiai suvokti, ką reiškia būti asmenybe. Čia turima galvoje šeima, besiremianti santuoka, kur vyro ir moters abipusis pasiaukojimas sukuria tokią gyvenamąją aplinką, kurioje gimęs vaikas gali ugdyti savo galimybes, suvokti savo orumą ir pasirengti savo vienintelei ir nepakartojamai paskirčiai.“ (CA, 39)

Taip pat popiežius Pranciškus įspėja mus, kaip svarbu suderinti konkrečias mūsų nuostatas, duodamas tokį pavyzdį: „Kadangi visa yra susiję, gamtos apsauga nėra suderinama ir su abortų teisinimu. Mokyti priimti silpnuosius, kurie mus kartais vargina ar erzina, praktiškai neįmanoma, jei neginamas žmogaus embrionas, net jei jo gimimas keltų nepatogumų ar sunkumų: „Praradus asmeninį ir visuomeninį jautrumą naujai gyvybei, nuvysta ir kitos visuomeniniam gyvenimui naudingos priėmimo formos.“ (LS, 120)

Konkrečiai pagarba gyvybei ir žmogaus orumui rodoma pripažįstant, kad per kūną esame tiesiogiai susieti su aplinka ir kitomis gyvomis būtybėmis. Būtina priimti kūną kaip Dievo dovaną, kad į visą pasaulį žvelgtume kaip į Tėvo dovaną ir bendruosius namus; priešingai, kūno dominavimo logika virsta kartais subtilia dominavimo kūrinijai logika. Išmokti priimti savo kūną, juo rūpintis, priimti kaip moterišką ar vyrišką, gerbiant jo vertę, yra būtina tikrai žmogaus ekologijai.

Galiausiai tiesa, kad visuomenė apskritai turi kurti sąlygas, padedančias suderėti įvairiems kontekstams, kuriuose skleidžiasi šeimos gyvenimas, ypač darbas ir šeimos gyvenimas, taip pat padedančias rūpintis visuomenės atstumtaisiais; šeimų misija yra ir aktyviai dalyvauti atnaujinant mūsų visuomenę.

Kardinolo D. Tolentino de Mendonça tekstas

„Žinome, ką reiškia būti arti ir toli, ir, tiesą pasakius, mums reikia abiejų šių dalykų. Tai svarbūs mūsų gyvenimo architektūros elementai: be vieno ar kito mūsų nebūtų. Be pirminio artumo mes net negimtume. Bet be atsiskyrimo ir palaipsnio atsitolinimo mūsų gyvenimo taip pat nebūtų.

Pradžios knyga palyginimais pasakoja, kaip Dievas sukūrė žmogų nulipdęs iš molio ir kvėpęs į jį, bet po to Jis žmonių porą sode palieka vienus, kad prasidėtų laisvės nuotykis. Tuo pačiu kiekvienas iš mūsų yra pašauktas statyti savo vidinį pasaulį derindamas šiuos du žodžius: susilieėjimas ir atsiskyrimas. Ir per juos apčiuopomis atrandame, ką reiškia meilė, pasitikėjimas, rūpestis, kūryba ir troškimas. Tiesa, kad ir asmeninėje, ir visuomeninėje srityje yra neteisingų atstumų, pasitelkiamų statyti užtvaras, bendruomeniniame kūne skleisti nelygybės ideologijos virusą, bendrame gyvenime steigti įvairiausias nelygybes (ekonomines, politines, kultūrinės ir t. t.).

Ir turime taip pat pripažinti, kad šitiek artumo formų yra tik piktnaudžiavimas galia kitiems, pagedę būdai griebtis galios, tarsi kiti žmonės būtų mūsų nuosavybė. Tad ir atstumą, ir artumą reikia ištyrinti.“

Kard. José Tolentino Mendonça, *In Expresso*, 2020 03 22

Liudijimai

Susituokėme 2016 m. ir po dešimties mėnesių gimė mūsų pirmagimis. Tuo metu abu buvome tik pradėję savo karjeras, kaip dažnai būna jaunos poroms. Mūsų darbai labai skirtingi, ir darbo laikas gana neparankus – vienas baigė medicinos studijas ir turėjo naktinių budėjimų, o kitas dirbo konsultantu ir darbo diena neturėjo pabaigos. Gimus pirmagimiui, po to antram vaikui, mes persidėliojome prioritetus ir Dievo malonės šviesoje supratome, kad abu turime atsisakyti kai kurių asmeninių malonumų, taip pat kai kurių profesinių pasirinkimų. Abu

nusprendėme keistis – atsisakėme mediko karjeros užsienyje ir konsultanto karjeros, kad turėtume daugiau laiko vienas kitam, vaikams ir taip pat palaikyti artimą ryšį su savo šeimomis ir draugais, kuriančiais aplinką, kur, mūsų manymu, geriau galime auginti vaikus – šiandien jų jau trys. Ir toliau gyvename užimtą ir pripildytą gyvenimą, kaip dauguma porų, bet esame ramūs dėl priimto sprendimo, nes jį priėmėme drauge ir prieš tai įtraukę į savo asmeninę ir sutuoktinių maldas.

Diana ir José Miguelis

Kaip sakė tėvas João Seabra, katalikų šeimoms kyla lygiai tokios pačios problemos kaip ir kitoms šeimoms. Katalikiška santuoka nenutolina problemų. Bet katalikiška santuoka atneša dvi svarbias naujienas: sąjunga yra visam gyvenimui ir per visą gyvenimą pasitikime Santuokos sakramento malonėmis. Ir kadangi nenorime visą gyvenimą gyventi su tomis pačiomis problemomis, dedame milžiniškas pastangas joms spręsti ir koncentruojamės į kelią, o ne į poros ar šeimos netobulumus. Tai pagrindinė ir svarbiausia tarnystė, kuriai jaučiamės pašaukti: padrašinti savo vaikus paprastoje mūsų šeimos kasdienybėje išklaudyti, tarpusavyje sutarti, būti atspariems, atkakliems, pasirengusiems dialogui, priėmimui, nuolankumui, dalijimuisi, atleidimui, pirma užleisti vieną kitam... tai yra, Meilei. Mes pamatėme, kad iš šios pastangos, šios tarnystės gimsta džiaugsmas, darna, laimė. Tiesa, kad dažnai tai tikrai sunku, bet – taip pat tiesa – dar dažniau gauname didžiulę gražą! Taip, verta nepasiduoti! Tada galiausiai nuolankiai atrandame, kad pati didžiausia galia tam, kad visa tai įvyktų, kyla ne iš mūsų. Taip pat atradome maldos galią. Ta pati Meilė, kuri mus vienija, ragina mus išeiti iš šeimos rato ir keliauti į misiją: per visus 28 santuokos metus palydėjome jaunuolių komandas ir naujas komandas, buvome katechetai savo parapijoje, sektoriaus atsakingieji, dabar esame atsakingi už Šeimų pastoraciją. Bet pagrindas visada yra mūsų šeimos tvirtumas, kurio negalime paneigti: kiekvienas iš mūsų dviejų, mes abu kaip šeima, septyni mūsų vaikai. Taip kuriame taiką, taip prisidedame prie bendrojo gėrio, bendrųjų namų. Dideli dalykai tampa tvirti, jei statomi ant mažų dalykų tvirtumo.

Regiani ir Tiago

5. Gairės komandos susitikimui pasiruošti

Atsakingosios poros dalis

Atsakingoji pora maldoje šaukiasi Šventosios Dvasios, kad Ji dalyvautų per susitikimą ir prisimenant tikslus.

5.1. Priėmimas ir valgymas

Po maisto palaiminimo svarbu priminti, kad broliškas pokalbis valgant turi vystytis prisimenant, jog susitinkame Kristaus vardu, ir susitikimas prasidėjo tada, kai pora būti kartu pakvietė Šventąją Dvasią. Valgant siūloma pasidalinti aktualiomis temomis, susijusiomis su šeima ir Dievo sumanymu.

5.2. Bendrasis pasidalijimas

Komandoje aptarti mėnesio patirtis. Kurios jų buvo reikšmingos kiekvienam asmeniškai ir poros gyvenimui, atsiduodant, atveriant savo širdį ir išreiškiant jausmus.

5.3. Dievo žodžio skaitymas ir meditavimas

Gg 2, 10–12, 17; Gg 8, 6–7

Širdis man tvinsta kilniais žodžiais, – kai dedu šias eiles karaliui, mano liežuvis – kaip įgudusio rašytojo plunksna.

*Tu nustelbi visus vyrus savo grožiu,
tavo kalba sklidina malonės.
Taip Dievas suteikė tau amžiną palaiminimą!
Tu brangini, kas teisu,
ir nekenti, kas nedora.
Todėl Dievas, tavo Dievas, patepė tave
džiaugsmo aliejumi labiau negu tavo bendrus.
Drabužiai tavo kvėpia mira, alaviju ir kasija.
Iš dramblių kaulu išpuoštų rūmų
stygų garsai tave linksmina.
Tarp tavo dvaro didžiūnių yra karalaičių,
tavo sosto dešinėje stovi karalienė,
papuosta auksu Ofyro.
Klausykis, dukra, įsiklausyk ir įsidėmėk –
užmiršk savo tautą ir tėvo namus.
Karalius trokš tavo grožio,
nes jis yra tavo viešpats, –
jam tad turi paklusti.
Tau tėvus atstos tavo sūnūs, –
padarysi juos didžiūnais visoje žemėje.
Garsinsiu tavo vardą per kartų kartas, –
užtat tautos girs tave per amžių amžius.*

Širdis man tvinsta kilniais žodžiais, – kai dedu šias eiles karaliui, mano liežuvis – kaip įgudusio rašytojo plunksna.

5.4. Pasidalijimas apie siekius

Pasidalijimas apie tai, kaip pavyko laikytis siekių, yra ypatingas komandos susitikimo laikas, skirtas tarpusavio dvasinei pagalbai. Čia pasitikriname pažangą santuokinio ir asmeninio šventumo kelyje. Siūlome ypatingą dėmesį skirti **sutuoktinių maldai**, kuri yra puikiausia priemonė įsileisti mus mylinčio Tėvo Dvasią į savo elgseną šeimoje, visuomenėje ir religijoje.

5.5. Klausimai komandos susitikimui (Pasikeitimas įžvalgomis apie studijų temą)

Remiantis iššūkiais ir nuostatomis, pasiūlytais šio susitikimo pradžioje, siūlome, kad pora pasiruoštų studijų temai remiantis šiais klausimais:

1. Kurie aspektai yra artimiausi Dievo sumanymui mūsų šeimai? Ir kurie tolimesni?
2. Kaip mes rūpinamės savo santuokinių, šeimos ir darbinių ryšių darna? Ar suvokiame, kaip visose mūsų veiklų srityse yra svarbu švelnumas, pagarba, ramus nuomonės išsakymas ir pan.?
3. Ar mėginome būti dėmesingi ir pasidomėti Bažnyčios požiūriu į jautrius klausimus, kuriais reikia turėti aiškia ir drąsia pozicija?

5.6. Baigiamoji malda

Tai metas, kai komandos nariai meldžiasi savo intencijomis ir už viską, kas jiems atėjo į širdį per susitikimą. Pradėdami šio susitikimo baigiamąją maldą, meldžiamės kardinolo D. Tolentino de Mendonços žodžiais:

Melsti reikiamo dalyko

Kai maštau apie dalykus, kurių Tu, Viešpatie, kasdien mus mokai, dažnai prisimenu žodžius, Tavo išstartus Mortai per vieną iš jūsų susitikimų Betanijoje. Tu jai pasakei: „reikia tik vieno dalyko“.

Netgi tokioje reikloje aplinkoje kaip šiandienis mūsų gyvenamas, kai jaučiamės, tarsi tūkstančiai rankų trauktų mus į skirtingas puses, kai tūkstančiai balsų mums šaukia apie visiškai realius skubius reikalus, kai lengvai galime pakliūti į nerimo spąstus, uždarančius mus nuolatiniam veiklume, kuris iš tiesų tik augina nepajėgumą ir baimę, prisimenu Tavo patarimą Mortai: „reikia tik vieno dalyko“.

Padėk mums, Viešpatie, šią nelengvą valandą turėti išminties klausti: „koks yra tas reikiamas dalykas“ ir į jį nukreipti savo protą, pastangas ir širdį.

Padėk mums Šventosios Dvasios šviesoje iširti, koks „reikiamas dalykas“ šią akimirką geriausiai nurodo atsakomybę, kurią prisiimti esame pakviesti prieš Tave ir savo brolius bei seseris.

Ir padėk mums, kaip Dievo Motinai, pasitikėti. Pasitikėti taip, kaip ji: ne vien mūsų manymu pasiekiamais tikslais, bet ir tais, kuriuos, kai visiškai prarandame viltį, kai abejojame ar pavargstame, esame gundomi paskelbti neįmanomais.

Malda dėl tėvo Kafareljo paskelbimo šventuoju Magnificat

5.7. Pasiūlymai mėnesiui

„Mokslas ir religija, rodantys skirtingus artinimosi prie tikrovės kelius, gali įsitraukti į intensyvų ir abiem naudingą dialogą.“ (LS, 62)

- Enciklikos *Laudato Si* antro skyriaus pirmos dalies skaitymas (LS, 62–88).
- Tegu pora skaito Dievo žodį ir jo klausosi, iš tiesų ieškodama Tiesos. Gerai būtų apmąstyti argumentus (ekonominius, žmogiškus, techninius, etinius...), kuriuos paprastai pasitelkiame priimdami sprendimus gyvenime. Ar stengiamės, kad mūsų sprendimus nušviestų tikėjimas? Ar dažnai suteikiame erdvės Dievui, kviečiamės Jį priimdami kiekvieną sprendimą?
- Maldingas kitam susitikimui skirtas Biblijos teksto skaitymas (Lectio divina) – Apr 21, 5–6

TREČIAS SUSITIKIMAS “TIKĖJIMO IR PROTO DIALOGAS”

1. Tikslai – iššūkiai ir nuostatos

- **Apmąstyti** žmogaus realybę, sudarytą iš kūno ir sielos, čia išvelgti proto bei tikėjimo matmenis
- **Pagalvoti**, kaip tikėjimas turėtų bendradarbiauti su protu, kad geriau suprastume žmonijos problemų įvairiose srityse mastą
- **Suprasti**, kaip tikėjimas ir protas daro įtaką poros bei šeimos pasirinkimams ir taip
- **Suteikti prasmę** harmoningam Dievo darbo vystymuisi.

2. Įvadas

Dažnai tikėjimas ir religija pateikiami kaip mokslo bei mokslinės pažangos priešprieša ir ribojimas. Iš tiesų istorija rodo, kad tikėjimas ir protas kartais nesutardavo. Nuo pat senovės Graikijos iki pat Apšvietos laikotarpio įvairūs filosofai ir mokslininkai gynė poreikį patikrinti tiesą, kad ja patikėtum, ir atmesti nepagrįstus įsitikinimus. Pamažu įsitvirtino geresnės ateities pažadas, grįstas tik evoliucija ir progresu.

Vis dėlto šiandien tai nėra visiškai tiesa. Žmogus valdo gamtą, bet ne savo aistras, interesus, savo galios troškulį. Taip pat įsitvirtina kita pozicija, leidžianti laisviau dirbti, ir nuo žmonių atitolinanti priklausomybė nuo technologijų. Žmogus, sąmoningai ar ne, egoistiškai naudoja gamtos resursus ir niokoja pasaulį, kuriame gyvena, prisidedamas prie valdančios klasės turtėjimo.

Pusiausvyra tarp tikėjimo ir mokslo yra pamatinė, idant žmogus įžengtų į adekvatų santykį su savimi ir aplinkiniu pasauliu. „Tikėjimas ir protas – tai lyg du sparnai, kuriais žmogaus dvasia pakyla į tiesos kontempliavimą. Pats Dievas įkurdino žmogaus širdyje troškimą pažinti tiesą, kurio galutinis tikslas – pažinti Jį patį, idant žmogus, pažindamas ir mylėdamas Dievą, pasiektų pilnutinę tiesą ir apie save (plg. Iš 33, 18; Ps 27, 8–9; 63, 2–3; Jn14, 8; 1 Jn 3, 2).“ (Enciklika *Fides et Ratio*, Jonas Paulius II)

3. Malda ir Dievo žodžio mąstymas

Siūlome kiekvienam asmeniškai ir poroje šį mėnesį remiantis tekstu iš Biblijos laikytis keturių maldingo skaitymo (*Lectio divina*) etapų – skaitymas, meditacija, malda ir kontempliacija.

O Sėdintysis soste tarė: „Štai aš visa darau nauja!“ Ir sako: „Rašyk, nes šitie žodžiai patikimi ir tikri.“ Ir jis man pasakė: „Įvyko! Aš esu Alfa ir Omega, Pradžia ir Pabaiga. Trokštančiam aš duosiu dovanai gerti iš gyvojo vandens šaltinio.

Apr 21, 5–6

4. Tekstai gilesnėms studijoms

Popiežius Pranciškus įspėja apie poreikį sutaikinti tikėjimą ir mokslą geresnio žmonijos vystymosi labui. „Suvokiu, kad politikos ir mąstymo srityje kai kas griežtai atmeta mintį apie Kūrėją arba laiko ją nesvarbia, kartais net kaip iracionalų dalyką atmesdami visus turtus, kuriuos integraliajai ekologijai ir pilnatviškam žmogaus vystymuisi gali pasiūlyti religijos. Kiti religijas laiko tiesiog toleruotinomis subkultūromis. Vis dėlto mokslas ir religija, rodantys

skirtingus artinimosi prie tikrovės kelius, gali įsitraukti į intensyvią ir abiem naudingą dialogą.“ (LS, 62)

Reikia demistifikuoti išminties ir žmogaus mąstymo santykį ir panaikinti išankstines nuostatas. „Tikėjimas eina gerokai toliau nei protas, bet jam neprieštarauja. Esu visiškai tuo tikras, ir tai matau ne tik savo gyvenime, bet taip pat tikėjimo tikrovėje ir tame, ką gali pasiekti žmogaus protas.“ (George'as Coyne'as, astronomas ir jėzuitas iš Šiaurės Amerikos). „Tad iš mokslo žvilgsnio tikėjimas gauna naudos: pirmasis kviečia mokslininką, kad jis liktų atviras visai be galo turtingai tikrovei. O tikėjimas budina kritinę sąmonę, neleidamas tyrėjui tenkintis savo formulėmis ir padėdamas suvokti, jog gamta jas visada pranoksta. Kviesdamas stebėtis kūrinijos slėpinio akivaizdoje, tikėjimas išplečia proto horizontus, kad geriau apšviestų pasaulį, atsiveriantį moksliniam tyrimui.“ (LF, 34)

„Vadinasi, nėra jokio pagrindo protui ir tikėjimui varžytis tarpusavyje: jiedu vienas kitą persmelkia ir kiekvienas turi savo veiklos sritį. Patarlių knyga mus vėl pakreipia šia linkme, kai jos autorius sušunka: „Paslėpti dalykus yra Dievo garbė, o ištyrinėti dalykus yra karalių garbė“ (Pat 25, 2). Nors Dievas ir žmogus buvoja kiekvienas savo pasaulyje, juos jungia unikalūs tarpusavio ryšys. Dievuje slypi visų dalykų pradžia, jame glūdi slėpinio pilnatvė, o tai ir yra jo šlovė; žmogui tenka uždavinys protu tyrinėti tiesą, čia ir slypi jo kilnumas. Psalmininkas į šią mozaiką įdeda paskutinį akmenėlį, prabildamas maldos žodžiais: „Kokios nesuvokiamos man tavo mintys, Dieve, ir kiek jų daug! Mėginu jas suskaičiuoti – jų daugiau negu smėlio grūdelių. Ir net jei ir jų galą pasiekčiau, bet vis dar su tavimi tebesu“ (Ps 139, 17–18). Pažinimo troškulys yra toks stiprus ir taip energingai veikia, kad žmogaus širdis, nepaisydama savo neįveikiamo ribotumo, veržiasi į anapus jos plytinčius begalinius turtus, jausdama, jog ten atras ją tenkinantį atsakymą į kiekvieną ligi šiol neatsakytą klausimą.“ (FR, 17)

„Nors tikėjimas ir viršija protą, bet tarp jų niekada negali būti tikro nesutarimo, kadangi tas pats Dievas, kuris apreiškia slėpinius ir įdiegia tikėjimą, žmogaus dvasiai yra davęs ir proto šviesą; o nei pats Dievas negali savęs neigti, nei tiesa prieštarauti tiesai.“ „Todėl metodinis kiekvienos pažinimo srities tyrinėjimas, jei tik atliekamas tikrai moksliskai ir laikantis moralės nuostatų, iš tiesų niekada neprieštaraus tikėjimui, nes ir žemiškieji, ir tikėjimo dalykai kyla iš to paties Dievo. Maža to, kas nuolankiai ir atkakliai stengiasi išvelgti daiktų paslaptis, tas, pats to nė nežinodamas, yra tarsi vedamas už rankos Dievo, kuris palaiko visus dalykus ir padaro juos tokius, kokie jie yra.“ (KBK, 159)

Tikėjimui ir mokslui rūpi tie patys dalykai: gilus troškimas suprasti begalybę, ją pasiekti ir suprasti, kokia žmogaus vieta joje. Religija susitelkia į klausimus apie visatos kilmę ir gyvenimo prasmę. Mokslas ypač tyrinėja gamtos reiškinius ir stengiasi įgyti patikimą dalykų priežasčių ir principų suvokimą.

„Visi žmonės trokšta žinoti“, o tiesa yra tikrasis šio troškimo objektas. Kasdienis gyvenimas rodo, kaip svarbu įveikti paprastų nuomonių šydą ir sužinoti tikrą dalykų padėtį. Žmogus vienintelis matomame kūrinijos pasaulyje ne tik sugeba pažinti, bet ir žino, jog pažįsta, todėl nori žinoti tikrąją suvokiamų dalykų tiesą. Niekas negali būti tikrai abejingas klausimui, ar jo žinojimas yra teisingas. Suvokęs, jog tai klaidinga, žmogus tai atmeta; bet jeigu pats įsitikina pažįstamo dalyko tiesa, pajunta pasitenkinimą. To moko ir šv. Augustinas, rašydamas: „Esu sutikęs daugybę tokių žmonių, kurie norėjo apgauti, bet tokio, kuris norėtų būti apgautas, nesutikau.“ Teisingai manoma žmogų esant suaugusiu, kai jis sugeba savarankiškai skirti tiesą nuo klaidos ir spręsti apie tikrą dalykų padėtį. Štai kas įkvėpė tokią gausybę paieškų, ypač mokslo srityje, kurios pastaraisiais šimtmečiais davė svarbių rezultatų, skatindamos tikrą visos žmonijos pažangą.“ (FR 25)

Toldamas nuo Dievo, žmogus mato tik save patį, savo didybę, nesuvokdamas savo varganumo. „Bet koks žmogaus žvilgsnis yra siauras. Tik Dvasia pasiūlo mums platų žvilgsnį į istoriją ir raktą mūsų egzistencijai. Be tikėjimo šviesos niekada galutinai nerasime tikslios vietos, kur gyvena Dvasia. Čia nekalbame apie teologijos ar pastoracijos objektą. Šventoji Dvasia yra visa ko siela, peržengianti visokius suskirstymus, organizacijas, judėjimus, technokratinės pastangas, imantrias mokslines ir akademinės kalbas. Ji yra priedas, papildymas, prielaida, kūrėja, pradžia ir pabaiga kiekvieno žmogaus minties, valios ir veikimo, tikinčio ar ateisto, krikščionio, žydo ar musulmono. Ji yra ekumeninė, visuotinė, tolerantiška, veikli, paaiškinanti, raminanti. Visa ko siela. Netgi tų dalykų, kurie, regis, sielos neturi. Visų naktų diena.“ (Cón. António Rego)

Reikia, kad žmogus atmetų savo tiesos savininko aroganciją ir savipakankumą, kad pats nekreiptų savo gyvenimo ir paliktų vietos nuolatiniam bei besivystančiam proto kisme per save veikti Dievui. Kaip tvirtino tėvas Kafarelis: „jūsų nerimastingumo trūkumas man kelia nerimą. Jūs tokie ramūs turėdami tiesą, taip patogiai įsitaisę ant dorybingo gyvenimo slenksčio. Bet čia netikras saugumas! Kad tuo įsitikintume, pakanka vos paskaityti ramybės drumsčiančią knygelę – Evangeliją. Meilė yra gyvenimas ir – kaip sako biologai – gyvenimas yra įtampa, judėjimas, išmanymas, užsispyrimas, neatremiamas postūmis. Visa tai, kas priešinga ramumui. Tam, kuris myli, poilsio nėra... bet turime sutarti, ką vadiname meile. Mylėti yra norėti, kad žmogus išsiskleistų, ir uoliai dirbti, kad taip nutiktų. Tai atiduoti jam viską, ką turime, ir viską, kas esame.“ (T. Kafarelis, *Propos sur l'Amour et la Grâce*)

Taip pat jis priduria: „Būti kompetentingam iš tikrųjų yra mylėti savo brolius ir seseris. Tas, kuris pasitelkia savo protą ir jėgas atrasti gamtos paslaptis (...), argi jis nepraktikuoja broliškos meilės? (...) Būti kompetentingam taip pat yra mylėti Dievą. Nes Dievas pasitiki žmonėmis taip, kad Jam reikia jų pagalbos.“ (T. Kafarelis, *Propos sur l'Amour et la Grâce*)

„Jei tikrai norima išplėtoti ekologiją, leidžiančią atitaisyti viską, ką sugriovėme, tuomet nevalia iš akių išleisti nė vienos mokslo šakos, nė jokios išminties formos, įskaitant religinės su jai būdinga kalba. Be to, Katalikų Bažnyčia atvira dialogui su filosofine mintimi, o tai leidžia įgyvendinti įvairias tikėjimo ir proto sintezes. Kalbant apie socialinius klausimus, tai daroma plėtojant Bažnyčios socialinį mokymą, kuris dėl naujų iššūkių pašauktas darytis vis turtingesnis.“ (LS, 63)

Tėvo Luigi Verdi (Romenos bendruomenės įkūrėjo) tekstas

„Tikėjimas mums netrukdo į Protą žvelgti kaip į Dievo įrankį. Protas veda mus į bendrystę su transcendencija ir atveria žmonių požiūrio į visatą ir jos slėpinius visuotinumą, nes Jėzus nėra užsidares, jis yra katalikas, tai yra visuotinis. Tad reikia įprasti mąstyti, kad šviesa gali atsklisti iš toli ir kad tiesa nepriklauso išskirtinai mums. Kiekvienas regi savo tiesos kampą ir, užuot kovoję su tais, kurių tikėjimas kitoks, derėtų drauge su jais mokytis. Jėzuje nematome noro įveikti, troškimo primesti savo valią. Vadinasi, tiesa, kur galime susitikti, kad ir koks būtų mūsų kelias, yra to visų Tėvo gailestingas gerumas ir mūsų paieškų autentiškumas. Jėzus, *neįmanomų dalykų* Viešpats, moko mus būti bendrystėje su tuo, kuris Jo ieško, ir su tuo, kuris neieško, dalyvauti visų tikėjime ir taip pat netikėjime tų, kuriems dėl būdo ar ugdymo nepavyksta pasiekti tikėjimo, bet kurie stengiasi ir toliau nuoširdžiai jo ieškoti.

Esu pratęs į visus asmenis kreiptis Jėzaus vardu ir tarti jį aramėjų kalba, *Je-sciiu-à*, šis žodis primena vėjo šnaresį, skambantį, kai esame vieni ir liūdni, kai tenka pažvelgti į savo vidų ar į veidrodį. Tai vienintelis vardas, kalbantis apie pasaulio gerumą.“

Tėvas Luigi Verdi, *In La realtà sa di pane*, ed. Romena

Liudijimai

Manome, kad tikėjimas ir mokslas yra du vienas kitą papildantys įrankiai, tai skirtingi metodai ir epistemologija nuolatinėms Tiesos paieškoms.

Paprastai žmogus paprasčiau linkęs tikėti tuo, ką mato ar ką išaiškina mokslas! Bet tikėjimas primena apie priėmimą to, ko neįmanoma apčiuopti fiziškai: „Tu įtikėjai, nes pamatei. Palaiminti, kurie tiki nematę!“ (Jn 20, 29), arba kas nėra paaiškinama moksliai (Dievo buvimas, siela ir jos nemirtingumas, Kristaus įsikūnijimas ir prisikėlimas...). Tikėti yra aktas, kuriuo prašome dieviškos pagalbos: „Viešpatie, tikiu, bet stiprink mano tikėjimą.“

Mokslas ieškodamas tiesų apie gamtą naudojami objektyviais procesais, moksliniu metodu, tokiais atradimais galima pasitikėti, kai juos patvirtina mokslo bendruomenė. Bet kuris mokslo atradimas nėra kūrimas iš nieko, o daugiau žengimas į priekį geriau suprantant gamtos sudėtingumą, grožį ir darną, atrandant naujas tiesas, kurias reikia išaiškinti.

Tad manome, kad mokslo atradimai gali būti laikomi tarsi Dievo Tiesos pasiekimo viena iš formų, vertinga pagalba tikėjimui antgamtinių tiesų paieškoje.

Sofia ir José Carlos

Jaunystėje noras pažinti tikrovę ir suprasti matematikos, fizikos ar chemijos dėsnius buvo tai, kas man kėlė nerimą ir skatindavo mokytis. Tuo pat metu visada dalyvavau Bažnyčios gyvenime, bet pripažįstu, kad tada dar nebuvau supratęs asmens vienybės ir man atrodė, kad mokslas ir tikėjimas yra du atskiri pasauliai. Jie nesipyko, bet ir nebuvo susiję. Tik vėliau pradėjau suprasti, kad klausimas nėra vien pasistengti tuo pačiu metu ir tikėti, ir turėti mokslinių žinių. Nekalbame apie du pasaulius. Tiesa yra viena. Tikėjimas, kai juo gyvenama, visada bus patirtis, reikalaujanti proto, kad būtų tikrai žmogiškas; o žmogaus protas neapsiriboja vien tuo, ką mums pavyko apibrėžti. Protas yra žmogaus gebėjimas atsiverti tikrovei ir ieškoti visa ko reikšmės. Buvo esminga suprasti, kad žmogus natūraliai geba įžengti į santykį su Dievu ir priimti Dievo Apreiškimą. Tai paaiškina, kodėl tikėjimui reikia proto ir protas atsiveria tikėjimui. Tikėjimas iš tiesų yra Apreiškimo pažinimas, tampantis santykiu su Dievu. Tai ne vien religinis jausmas, tai susitikimas su Jėzumi Kristumi, kuris mus gelbsti iš nuodėmės ir visiškai apreiškia Dievą, Jo sumanymą žmonijai, ir dėl to jis yra šviesa, padedanti protui pažinti Tiesos pilnatvę.

Tėvas Duarte

5. Gairės komandos susitikimui pasiruošti

Pradinė atsakingosios poros motyvacija

Atsakingoji pora maldoje šaukiasi Šventosios Dvasios, kad Ji dalyvautų per susitikimą ir prisimenant tikslus.

5.1. Priėmimas ir valgymas

Po maisto palaiminimo svarbu priminti, kad broliškas pokalbis valgant turi vystytis prisimenant, jog susitinkame Kristaus vardu, ir susitikimas prasidėjo tada, kai pora būti kartu pakvietė Šventąją Dvasią. Valgant siūloma pasidalinti aktualiomis temomis, susijusiomis su šeima ir Katalikų Bažnyčios mokymu.

5.2. Bendrasis pasidalijimas

Komandoje aptarti mėnesio patirtis. Kurios jų buvo reikšmingos kiekvienam asmeniškai ir poros gyvenimui, atsiduodant, atveriant savo širdį ir išreiškiant jausmus.

5.3. Dievo žodžio skaitymas ir meditavimas

Apr 21, 5–6

Liturginė malda – Ps 48 (49), 4–8

***Pasiklausykite, visi žmonės, ką pasakysiu!
Klausykitės, visi pasaulio gyventojai.***

*Žodžiai, kuriuos tariu, išmintingi,
mano širdies kalba kupina įžvalgos.
Telksiuos į išminties posakį
ir, skambindamas arfa, aiškinsiu jo mįslę.
Kodėl turėčiau bijoti vargo dienomis,
kai mane apninka nedori priešai –
žmonės, kurie pasikliauja savo turtais
ir didžiuojasi savo lobių gausumu.
Ai, joks žmogus negali savęs atpirkti
ar mokėti Dievui savo išpirką.*

***Pasiklausykite, visi žmonės, ką pasakysiu!
Klausykitės, visi pasaulio gyventojai.***

5.4. Pasidalijimas apie siekius

Pasidalijimas apie tai, kaip pavyko laikytis siekių, yra ypatingas komandos susitikimo laikas, skirtas tarpusavio dvasinei pagalbai. Čia pasitikriname pažangą santuokinio ir asmeninio šventumo kelyje. Siūlome ypatingą dėmesį skirti **Dievo žodžio klausymuisi**, kuris yra pamatas, kad visiškai suprastume tiesą apie Dievo sumanymus žmonijai.

5.5. Klausimai komandos susitikimui (Pasikeitimas įžvalgomis apie studijų temą)

Remiantis iššūkiomis ir nuostatomis, pasiūlytais šio susitikimo pradžioje, siūlome, kad pora pasiruoštų studijų temai remiantis šiais klausimais:

1. Ar jaučiame, kad mokslas ir progresas veikia mūsų tikėjimą, ar jie prieštarauja mūsų pasaulio suvokimui? Ar pasirinkdami remiamės ir savo tikėjimu?
2. Ar suvokiame, kad krikščionys turi domėtis ir studijuoti Bažnyčios dokumentus, kad kitiems asmenims galėtų pateikti teisingą požiūrį į įvykius?
3. Ar raginame savo vaikus mokytis? Kaip kreipiame jų pasirinkimus?
4. Ar drąsiai išsakome savo nuomonę, net jei ji skiriasi nuo daugumos nuomonės?

5.6. Baigiamoji malda

Tai metas, kai komandos nariai meldžiasi savo intencijomis ir už viską, kas jiems atėjo į širdį per susitikimą. Šio susitikimo baigiamosios maldos pradžioje meldžiamės popiežiaus Pranciškaus žodžiais:

Meilingasis Dieve,
dangaus, žemės ir visko, kas juose, Kūrėjau,

atverk mūsų protus ir paliesk mūsų širdis,
kad suprastume, jog esame dalis kūrinijos, Tavo dovanos.

Šiais sunkiais laikais būk arti stokojančiųjų,
ypač vargšų ir pačių pažeidžiamiausių.
Padėk mums parodyti kūrybingą solidarumą
įveikiant šios globalios pandemijos pasekmes.
Padėk mums būti drąsiems ir priimti pokyčius,
kurie kreipia į bendrąjį gėrį.
Dabar kaip niekada galime pajusti,
jog visi esame susiję ir priklausome vienas nuo kito.

Padaryk taip, kad sugebėtume išgirsti ir atsiliepti
į žemės ir vargšų skundą.
Tebūnie dabartinės kančios
tarsi broliškesnio ir tvaresnio pasaulio gimdymo skausmai.

Lydimi meilaus Marijos, Krikščionių Pagalbos, žvilgsnio,
meldžiame Tave per Kristų, mūsų Viešpatį.
Amen.

Malda penktosioms enciklikos *Laudato Si* metinėms

(Vilniaus arkivyskupija <https://www.vilnensis.lt/popiezius-pranciskus-malda-laudato-si-metai>)

Malda dėl tėvo Kafareljo paskelbimo šventuoju Magnificat

5.7. Pasiūlymai mėnesiui

„...kai širdis yra tikrai atvira visuotinei bendrystei, niekas, nė vienas nėra išskirtas iš tos brolystės.“ (LS, 92)

- Tolesnis antro Enciklikos *Laudato Si* skyriaus skaitymas (LS, 89–100)
- Pora per Pareigą prisėsti pasikalba, kaip įgyvendina bendrystės atsakomybę savo artimiesiems. Kokie pažįstami žmonės, kokios šeimos kenčia, neteko darbo, skursta, serga? Ar galime kaip pora ir šeima išdrįsti padaryti daugiau: susitikti su tomis šeimomis, palydėti jas subtiliai, bet iš visos širdies?
 - Maldingas kitam susitikimui skirtas Biblijos teksto skaitymas (Lectio divina) – Apd 2, 42–47.

KETVIRTAS SUSITIKIMAS

„SOLIDARI ATSAKOMYBĖ UŽ BENDRĄ GĖRĮ“

1. Tikslai – iššūkiai ir nuostatos

- **Matyti** tai, kas vyksta pasaulyje, ir **prisiimti atsakomybę** dėl savo indėlio visuomenei tiek asmeniškai, tiek kaip šeima
- **Būti pilietiškam** politiškai ir atsakingai įsitraukti į tarnystę bendrajam gėriui tokiose srityse kaip ugdymas, socialinė komunikacija, sveikatos apsauga, darbas, gyvybės gynimas, taika, socialinė įtrauka, aplinka, pasaulio resursų paskirstymas ir t. t.
- **Įsipareigoti** dōvanai ir drauge atlikti konkrečius veiksmus, skirtus kurti bendruomenei, parentai šeima, rūpinantis aplinka, grupėmis ir bendro gyvenimo erdvėmis
- **Ugdyti** šeimoje stiprų atsakomybės jausmą dėl vaidmens visuomenėje – ir dabar, ir dėl ateities kartu

2. Įvadas

Visapusiška ekologija neatskiriama nuo bendrojo gėrio suvokimo. „Bendrasis gėris numato pagarbą žmogaus asmeniui kaip tokiam su pagrindinėmis ir neatimamomis teisėmis visapusiško vystymosi atžvilgiu.“ (LS, 157) Visos grupės ir visos institucijos, nuo šeimos iki valstybės, turi laikytis subsidiarumo principo ir aktyviai dalyvauti ginant bei plečiant bendrąjį gėrį. Dėl to, kad viskas susiję, visi kaip piliečiai turime atsakomybę prisidėti prie tokio tikslo kurdami bendrystę.

Šiuolaikinėje visuomenėje, kur išlieka socialinė nelygybė ir yra žmonių, iš kurių atimtos pagrindinės teisės, bendrojo gėrio principas iškyla kaip kvietimas į solidarumą, ypač su pačiais vargingiausiais, ir į visuotinį planetos gėrybių ir resursų paskirstymą.

3. Malda ir Dievo žodžio mąstymas

Siūlome kiekvienam asmeniškai ir poroje šį mėnesį remiantis tekstu iš Biblijos laikytis keturių maldingo skaitymo (Lectio divina) etapų – skaitymas, meditacija, malda ir kontempliacija.

Jie išstvermingai laikėsi apaštalų mokslo ir bendravimo, duonos laužymo ir maldų.

Nuostaba ėmė kiekvieną, nes apaštalai darė daug stebuklingų ženklų.

Visi tikintieji laikėsi drauge ir turėjo visa bendra. Nuosavybę bei turtą jie parduodavo ir, ką gavę, padalydavo visiems, kiek kam reikėdavo.

Jie kasdien sutartinai rinkdavosi šventykloje, o savo namuose tai vienur, tai kitur laužydavo duoną, su džiugia ir tauria širdimi drauge vaišindavosi, garbindami Dievą, ir buvo visų žmonių mylimi. O Viešpats kasdien didino jų būrį tais, kurie ėjo į išganymą.

(Apd 2, 42–47)

4. Tekstai gilesnėms studijoms

Bendrasis gėris yra principas, socialinio Bažnyčios mokymo apibrėžiamas kaip „visuomeninio gyvenimo sąlygų visuma, leidžianti tiek grupėms, tiek pavieniams nariams geriau ir lengviau pasiekti tobulumą“ (GS, 26). Šiandien nesunkiai suprantame, kad viskas susiję, todėl pagrindinės teisės, kaip antai darbas, sveikata, išsilavinimas ir būstas yra gyvenimo sąlygų visumos dalis, taip pat čia priklauso aplinka kaip „kolektyvinis turtas, visos žmonijos paveldas ir visų atsakomybė“ (LS, 95).

Tokia platesnė perspektyva iškelia tris punktus, kuriuos apsvarstyti tikrai verta: visuotinė gėrybių paskirtis, atsakomybė už gerą gamtinių resursų panaudojimą ir atsakomybė už rūpinimąsi aplinka, kurioje gyvena šeima.

Žvelgiant iš krikščioniškos perspektyvos, žemė su savo ištekliais ir vaisiais yra paveldas Dievo, kuris sukūrė pasaulį visų gėriui ir naudojimuisi. Dėl to krikščioniška tradicija gina privačios nuosavybės teisę, bet tuo pačiu metu pabrėžia bet kokios nuosavybės socialinę funkciją, kad gėrybės pasitarnautų Dievo sumanymui. Šv. Jonas Paulius II netgi tvirtina, kad šis yra „pirmasis visos etinės socialinės tvarkos dėsnis“ (žr. LE, 19), primindamas, kad „Dievas atidavė žemę visai žmonių giminei, kad išlaikytų visus savo narius, nieko neišskirdama ir niekam neteikdama pirmumo“ (CA, 31). Tai prasmingi ir stiprūs žodžiai. Jis pabrėžė, kad „toks vystymasis, kai negerbiamos ir varžomos žmogaus teisės, tiek asmeninės ir visuomeninės, tiek ekonominės ir politinės, įskaitant ir nacijų bei tautų teises, išties nėra vertas žmogaus“ (LS, 93).

Sveika ir gintina aplinka, taip pat prieiga prie natūralių išteklių, kaip antai vanduo ir bioįvairovė, yra integrali dalis ekosistemos, kur gyvena ir vystosi žmonės, todėl laukiame, kad kiekvienas žmogus atsakingai ir solidariai savo aplinkoje atliktų savo pareigą, savo kasdieniu elgesiu parodydamas rūpestį aplinka ir ateities kartų teisėmis (pvz., nuosaikus resursų naudojimas, daugkartinis naudojimas ir perdirbimas). Kai kalbame apie aplinką, galvojame apie santykį tarp gamtos ir visuomenės, kuri joje gyvena. „Norint surasti kokios nors vietovės užterštumo priežastis, analizuotina, kaip funkcionuoja visuomenė bei jos ekonomika, kaip ji elgiasi, kaip supranta tikrovę. Turint priešais akis pokyčių mastą, neįmanoma surasti apibrėžto, nepriklausomo atsako į kiekvieną paskirą problemos dalį. Būtina ieškoti visa aprėpiančių sprendimų, atsižvelgiančių į gamtinių sistemų sąveiką tarp savęs ir su socialinėmis sistemomis. Yra ne dvi atskiros krizės, viena ekologinė, o kita socialinė, bet viena sudėtinga socialinė-ekologinė krizė. Ieškant sprendimo, kaip kovoti su skurdu, atkurti atstumtųjų orumą ir sykiu rūpintis gamta, reikia visa aprėpiančio žvilgsnio.“ (LS, 139)

Dėl esamų aplinkybių žmonija bunda. Ekonominė bioįvairovės nykimo rizika buvo įvertinta Pasauliniame ekonomikos forume. Sveikata laikoma viena pagrindinių žmogaus teisių; Pasaulinė sveikatos organizacija ją apibrėžia ne vien kaip ligos nebuvimą, bet fizinės, protinės ir socialinės gerovės būseną; bioįvairovė¹ yra būtina žmogaus sveikatai, nes ji palaiko ekosistemų veikimą, nuo kurių priklauso mūsų mityba ir tyras vanduo; ji padeda reguliuoti klimatą, potvynius ir ligų plitimą, tiekia gerovės vaisius, siūlo estetinį ir dvasinį praturtinimą.

Jungtinių Tautų generalinė asamblėja 2021–2030 metus paskelbė „Jungtinių Tautų ekosistemų atkūrimo dešimtmečiu“. Tikimasi, kad per šį dešimtmetį atkūrus 350 milijonų hektarų ekosistemų ir nualintos žemės bus uždirbta 9 trilijonai dolerių ekosistemoms ir taip bus panaikinta tarp 13 ir 26 giga tonų šiltnamio efekto dujų. Tarp šių iniciatyvų yra *Bonne iššūkis*², *20x20* iniciatyva Lotynų Amerikoje³ ir Iniciatyva Afrikos miško kraštovaizdžių atkūrimui AFR100⁴.

Šių pastangų kontekste „kiekvienas kūrinys turi paskirtį, nėra nė vieno perteklinio. Visa visata yra Dievo meilės kalba, Jo beribių šiltų jausmų mums apraiška: žemė, vanduo, kalnai, viskas yra Dievo glamonė“ (Popiežius Pranciškus, 2019 05 22, Tarptautinė biologinės įvairovės diena).

Aplinka taip pat yra mūsų namai, mūsų darbo aplinka, mūsų rajonas: visur, kur gyvename, kur skleidžiamės, kur išreiškiame savo tapatybę. Tad rūpintis aplinka atsakingai ir kartu reiškia

¹ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/blog/2019/05/nature-decline-unprecedented-report/>

² <http://www.bonnchallenge.org/content/challenge>

³ <https://initiative20x20.org/>

⁴ <https://afr100.org/>

prisidėti prie to, kad net esant apribojimų bendros erdvės ir krikščionių šeimos lieka atviros, orios ir įtraukiančios. Tik esant žmogiškiems kaimynų santykiams įmanoma, kad visi jaustų „priklausymo bendrystės tinklui jausmą“ (LS, 148) ir gyventų orų gyvenimą.

Atsakomybę keisti vystymosi kelią turi ne vien vyriausybės ar didelės institucijos. „Bažnyčiai priklauso mūsų laikams parodyti tikrąjį Dievo veidą. Bet tam tikra prasme tai yra ir labai ypatinga šeimų užduotis. Galiu nuspėti jūsų reakciją: „Bet juk misija tokia didelė, tokia didelė, neturime tam nei laiko, nei kompetencijos.“ Bet jei jums atsakyčiau: kaip tik jūs ypač tinkate šiai misijai įgyvendinti, nes esate šeimos. Turite išskirtinę charizmą. Be to, kad būtumėte tokie liudytojai, kokių laukia pasaulis, jums nereikia apleisti savo šeimos ir profesinių pareigų; neteks leistis į tolimą kryžiaus žygį. Aiškinu, ką turiu galvoje: netikintis pasaulis, pats to nežinodamas, laukia pagrindinio liudijimo apie jūsų santuokinę meilę, jūsų šeimą.“ (Tėvas Kafarelis, 1970 gegužė)

Galiausiai verta apsvarstyti, kad indėlių į bendrąjį gėrį privalo įnešti ir skirtingos socialinės institucijos. Enciklikoje *Laudato Si* patvirtinama, kad „visuomenės ekologija neišvengiamai yra institucijų ekologija ir apima įvairius matmenis, nuo pirminės socialinės grupės – šeimos laipsniškai pasiekdama vietinę, nacionalinę ir tarptautinę bendruomenes. Kiekviename socialiniame lygmenyje ir tarp jų išsirutulioja žmogiškus santykius reguliuojančios institucijos. Visa, kas jas silpnina, turi neigiamų padarinių – netenkama laisvės, padaugėja neteisingumo ir smurto.“ (LS, 142) Institucijų integralumas, taip pat joms tenkantis politinis vaidmuo yra labai svarbūs. Reikia sukurti sąlygas ir procesus, kad institucijos, pradėdamos nuo šeimos, galėtų prisidėti prie bendrojo gėrio nei keisdamos save, nei susinaikindamos. „Vis dėlto reikia pasakyti, kad ir geriausios priemonės galiausiai žlugs, jeigu stigs didelių tikslų, vertybių, humanistinio ir prasmės kupino supratimo, gebančių suteikti kiekvienai visuomenei taurią ir kilnią kryptį.“ (LS, 181)

Portugalijos vyskupų laiškas

Prašome iš visų piliečių, katalikų ir tų, kurie pritaria Bažnyčios socialinio mokymo etiniams principams, kuriuos ką tik pabrėžėme, solidaria atsakomybe palaikyti viešąjį gyvenimą ir bendrąjį bendruomenės gėrį. Atnaujinant šias dinamikas: viltį tarp pesimistų, pasitikėjimą tarp pasidavusių, dalyvavimą tarp pasyvių, atsakingą išsipareigojimą dėl bendrojo gėrio tarp ieškančių prieglobsčio individualizme, dialogą ieškant sprendimų mūsų visuomenės problemoms tarp sterilių susirėmimų be ateities perspektyvų, teisingumo ir išeities vargšams tarp nelygybių, svetimšalių ir imigrantų priėmimo tarp išskyrimo, kovos už žmogaus teises prieš pasikėsinimą į žmogaus orumą, taikos prieš terorizmą, konfliktus ir karus, demokratijos prieš diktatūras, įstatymų ir viešųjų įstaigų reformos prieš sustingimą, aplinkos saugojimą prieš ekologines katastrofas ir neatsakingą elgesį, gyvybės kultūrą prieš mirties kultūrą, gyvenimo orumą prieš ligas ir žmogaus naikinimą, socialinės taikos prieš krizės atmosferą, solidarumo ir subsidarumo prieš egoizmą ir neteisingumą. Šaukiame Dievo Motinos, kad ji visiems mums suteiktų daugiau pasitikėjimo, vilties ir dosnumo. Vienydami su popiežiaus intencijomis, meldžiamės už taiką, šeimas ir brolišką visuomenę. Tai visų pareiga – kurti teisingesnę ir solidaresnę visuomenę.

Portugalijos vyskupų laiškas, Lisabona, 2003 m. rugsėjo 15 d.

Benediktinės teologės Joan Chittister tekstas

„Niekada netoleruok to, kas savyje nėra iš esmės gera ar kas nebuvo sukurta tam, kad pasaulis taptų geresnis, arba bent jau nėra neabejotinai gera tavo vystymuisi. Niekinti vieną iš šių dalykų yra niekinti Dievo valią kūrinijai.“

Liudijimai

Politika, „mokslas arba menas valdyti bendrąjį gerį“, turi dominti ir įtraukti taip pat ir krikščionis, nes, jei laikomasi vertybių, taip labiau užtikrinamas socialinis geris.

Gavęs kvietimą įsitraukti į politiką, abejojau, ar sutikti, ir poroje mes meldėmės, kokį sprendimą priimti.

Dar kartą vartydami Katalikų Bažnyčios katekizmą radome (nr. 1906): „Bendrasis geris apima visų žmonių gyvenimą. Jis reikalauja išmintingumo iš kiekvieno...“ Taip gavome jėgų priimti iššūkį. Posakis: „Bailys niekada nemėgina, pralaimintis daug kalba ir nieko neužbaigia, o nugalėtojas niekada neatsisako“ padėjo man žengti į priekį nesvyruojant.

Pareigų vykdymas buvo grįstas drąsa sutikus kliūtis niekada nepasiduoti, priimti su pasirinkta kryptimi, su bendruoju geriu derančius sprendimus, net jei kartais buvo emociškai skausminga.

Niekada nevarčiau tokių žodžių kaip pabėgėlis, nes manau, kad šaliai reikia pragmatiškų ir veiklių žmonių. Būtina veikti tam, kad pasiektum aukščiausią tikslą – bendrąjį gerį, nekreipiant dėmesio į nepalankius atsiliepimus, nedėkingumą.

Pažado dirbti dėl bendrojo gėrio buvo laikomasi diena iš dienos.

Isabelė ir Joaquimas

2008 m. vasarį buvome pakviesti tapti DMK atsakingą pora Mozambiko regionui.

Šį įsipareigojimą priėmėme dviese, ir buvome pakviesti ne dėl savo nuopelnų, bet dėl to, kad į mus buvo nukreiptas dieviškojo Išgelbėtojo žvilgsnio. Mūsų tartas *taip*, „štai mes, Viešpatie“ tapo mūsų dviejų siuntimu į misiją (plg. Lk 9, 1–6).

Pradėję savo kelią susidūrėme su didžiuliais iššūkiais ir Judėjime, ir visuomenėje. Sutikome iškeliauti į plačias Mozambiko žemes nešdami Kristaus kryžių per misiją evangelizuoti (iškeliauti ir skleisti), palydėjimo misijoje ir komandų porų formacijoje.

Greitai supratome, kad sėkminga ir atsakinga misija išmokė mus prisidėti statant žmogiškesnę ir brolišką visuomenę siekiant bendrojo gėrio.

DMK skleidėme tarpusavio pagalbos dvasią, skatinome laikytis taikos, santarvės ir socialinės įtraukos. Dalyvavome veiklose, padedančiose stokojančioms šeimoms, nukentėjusioms nuo ciklonų ir terorizmo Delgado kyšulyje, rinkome ir skirstėme maistą bei būtiniausias daiktus. Raginame komandų narius susipažinti su Vyriausybės ir Bažnyčios nurodymais, kaip saugotis nuo Covid19.

Komandų nariams stengiantis laikytis siekių, skatinome šeimas būti namų bažnyčiomis.

Eidami šiuo keliu, ypač per Covid19 pandemiją, paveikusių visą pasaulį, supratome, kad mūsų šalis ištikta ne tik ekonominės, bet ir dvasinės krizės. Prisiėmus bendrą atsakomybę, mums priklauso įsipareigoti kurti sąlygas broliškam dialogui su poromis, patiriančiomis dvasinę krizę.

Apibendrinant, bendra atsakomybė dėl bendrojo gėrio, kurią prisiimame kaip atsakingoji regiono pora, yra tikra pagrindinių žmogaus teisių gynimo mokykla.

Olinda ir Ernestas

5. Gairės komandos susitikimui pasiruošti

Atsakingosios poros dalis

Atsakingoji pora maldoje šaukiasi Šventosios Dvasios, kad Ji dalyvautų per susitikimą ir prisimenant tikslus.

5.1. Priėmimas ir valgymas

Po maisto palaiminimo svarbu priminti, kad broliškas pokalbis valgant turi vystytis prisimenant, jog susitinkame Kristaus vardu, ir susitikimas prasidėjo tada, kai pora būti kartu pakvietė Šventąją Dvasią. Valgant siūloma pasidalinti aktualiomis temomis, susijusiomis su šeima ir bendrojo gėrio siekimu pagal Evangelijos mokymą.

5.2. Bendrasis pasidalijimas

Komandoje aptarti mėnesio patirtis. Kurios jų buvo reikšmingos kiekvienam asmeniškai ir poros gyvenimui, atsiduodant, atveriant savo širdį ir išreiškiant jausmus.

5.3. Dievo žodžio skaitymas ir meditavimas

Apd 2, 42–47

Liturginė malda – Ps 132 (133), 1–3

***Štai kaip gera ir kaip malonu,
kur žmonės gyvena vienybėje!***

*Tai lyg brangus aliejus ant galvos,
varvantis į barzdą – Aarono barzdą,
kol nuteka ant apykaklės jo apdaro.
Tai lyg Hermoną gaivinanti rasa,
kuri krinta ant Ziono kalnų,
nes čia VIEŠPATS teikia savo palaiminimą –
amžinąjį gyvenimą.*

***Štai kaip gera ir kaip malonu,
kur žmonės gyvena vienybėje!***

5.4. Pasidalijimas apie siekius

Pasidalijimas apie tai, kaip pavyko laikytis siekių, yra ypatingas komandos susitikimo laikas, skirtas tarpusavio dvasinei pagalbai. Čia pasitikriname pažangą santuokinio ir asmeninio šventumo kelyje. Siūlome ypatingą dėmesį skirti **Pareigai prisėsti**, kaip keliui į atnaujinto bendrojo gėrio, paremto santykiu tarp dvasinių ir materialių gėrybių, kūrimą.

5.5. Klausimai komandos susitikimui (Pasikeitimas įžvalgomis apie studijų temą)

Remiantis iššūkiais ir nuostatomis, pasiūlytais šio susitikimo pradžioje, siūlome, kad pora pasiruoštų studijų temai remiantis šiais klausimais:

1. Kaip mes laikomės solidarios atsakomybės prieš savo artimuosius laikais, kai viskas nukreipta į asmeninį gėrį? Kokie yra skubiausi poreikiai įvairiose srityse,

- skatinančiose visapusišką ekologiją, prisidedančiose prie mūsų gyvenamosios aplinkos pagerinimo?
2. Kokia mūsų nuostata susidūrus su iššūkiais, nuolat kylančiais šeimos gyvenime? Ar bendraudami su savo vaikais esame taikos kūrėjai ir savo atsakomybės dėl bendrojo gėrio gynėjai?
 3. Ar suvokiame, kad Evangelijos vertybių turi būti laikomasi visose mūsų gyvenimo srityse? Duokime kelis pavyzdžius.
 4. Ką konkrečiai darome, kad rūpintumės bendruoju gėriu – darbe ir kaip piliečiai?

5.6. Baigiamoji malda

Tai metas, kai komandos nariai meldžiasi savo intencijomis ir už viską, kas jiems atėjo į širdį per susitikimą. Šio susitikimo baigiamosios maldos pradžioje meldžiamės popiežiaus Pranciškaus žodžiais:

Mergele ir Motina Marija,
kuri, vedama Dvasios,
į savo nuolankaus tikėjimo gelmę
priėmėi gyvybės Žodį,
padėk ištarti mums „taip“
primygtinesniam nei kada nors anksčiau kvietimui
skelbti Jėzaus Gerąją Naujieną.

Kupina Kristaus artumo,
tu pradžiuginai Joną Krikštytoją,
priversdama jį šoktelėti savo motinos įsčiose.
Virpėdama iš džiaugsmo,
giedojai apie Viešpaties įstabius darbus.
Sklidina nepajudinamo tikėjimo,
tu tvirtai stovėjai kryžiaus papėdėje
ir sulaukei džiugios prisikėlimo paguodos,
kartu su mokiniais laukei Dvasios,
kad gimtų evangelizuojanti Bažnyčia.

Išprašyk mums naujo iš prisikėlimo kylančio užsidegimo
visiems nešti gyvybės Evangeliją,
nugalinčią mirtį.
Duok mums šventos drąsos ieškoti naujų būdų,
kad visus pasiektų
neblėstanti grožio dovana.

Išklausymo ir kontempliacijos Mergele,
meilės Motina, amžinųjų vestuvių Nuotaka,
užtark Bažnyčią, kurios esi tyriausiasis paveikslas,
kad ji niekada savyje neužsisklęstų
ir nenustotų aistringai sttydinusi Karalystės.

Naujosios evangelizacijos Žvaigžde,
padėk suspindėti bendrystės,
tarnystės, karšto ir dosnaus tikėjimo,
teisingumo ir meilės vargšams liudijimui,
kad Evangelijos džiaugsmas
pasklistų po visą žemę

ir nė vienam pakraščiui nestigtų jos šviesos.

Gyvosios Evangelijos Motina,
Džiaugsmo mažutėliams Versme,
Melski už mus.
Amen. Aleliuja.

Iš Apaštališkojo paraginimo *Evangelii Gaudium*

**Malda dėl tėvo Kafareljo paskelbimo šventuoju
Magnificat**

5.7. Pasiūlymai mėnesiui

„...technokratinė paradigma šiandien taip įsivyravo, jog labai sunku jos atsisakyti ir dar sunkiau ja naudotis nepaklūstant jos logikai“ (LS, 108)

- Trečio enciklikos *Laudato Si* skyriaus skaitymas (LS, 101–136).
- Atlikti ar suplanuoti poros rekolekcijas tyloje, kad atgautume vidinę laisvę, sukurdami erdvę ir laiką, kai, atsijungus nuo telefono ir kasdienybės, tampa įmanomas ramus pokalbis su Dievu.
- Maldingas kitam susitikimui skirtas Biblijos teksto skaitymas (Lectio divina) – Koh 3, 9–15.

PENKTAS SUSITIKIMAS „TECHNOLOGIJOS: KŪRYBIŠKUMAS IR GALIA“

1. Tikslai – iššūkiai ir nuostatos

- **Konstatuoti**, kaip technologijos prisideda prie asmenų gėrio tokiose srityse kaip sveikatos apsauga, švietimas ir komunikavimas
- **Įvertinti** technologijų tikslus, pasekmes, kontekstą ir etines ribas bei kritiškai visa tai **apmąstyti**
- Iš visų bendravimo galimybių **rinktis** susitikimą, taip prisidedant prie gyvenimo drauge kultūros šventimo planetoje

2. Įvadas

„Žmonija šiuo metu išgyvena istorinę pervartą, kurią liudija pažanga įvairiose srityse. Pagirtini pasiekimai, prisidedantys prie žmonių gerovės, pavyzdžiui, sveikatos apsaugos, švietimo ir komunikavimo srityse. [...] Šią epochinę permainą lėmė milžiniška kokybinė ir kiekybinė sparčiai auganti pažanga mokslo ir technologijų srityje bei tų naujovių spartus taikymas įvairiose gamtos ir gyvenimo plotmėse. Gyvename žinių ir informacijos amžiuje, pagimdžiusiame naujų galios, labai dažnai anoniminės, formų.“ (EG, 52) Ši galia kelia nemažai rizikos ir todėl būtina įvertinti technologijų tikslus, pasekmes, kontekstą ir etines ribas.

Be to, šiais laikais, kai socialiniai tinklai ir kitos žmonių komunikavimo priemonės skatina nuolat būti prisijungusius, kyla iššūkis vėl atrasti giliai žmogišką buvimo kartu ir draugystės skonį, dalintis gyvenimo drauge „mistika“, iš bendravimo galimybių rinktis progą susitikti ir patirti bendrystę. „Išeiti iš savęs pačių ir susivienyti su kitais yra labai gerai. Užsisklęsti savyje reiškia ragauti kartų imanencijos nuodą, o žmonija sulig kiekvienu mūsų savanaudišku sprendimu tik blogės.“ (EG, 87)

3. Malda ir Dievo žodžio mąstymas

Siūlome kiekvienam asmeniškai ir poroje šį mėnesį remiantis tekstu iš Biblijos laikytis keturių maldingo skaitymo (Lectio divina) etapų – skaitymas, meditacija, malda ir kontempliacija.

Kokia tad nauda dirbančiajam iš jo triūso? Stebėjau užsiėmimus, kuriuos Dievas žmonėms lėmė. Viskas, ką jis daro, yra tinkama savo laikui. Be to, jis taip įdiegė amžinybę į jų širdį, kad žmogus negali perprasti nei pradžios, nei galo to, ką Dievas daro.

Taip tad suvokiau, kad žmogus neturi nieko geresnio, kaip būti laimingas ir patirti malonumo savo gyvenime. Iš tikrųjų, kai žmogus gali valgyti, gerti ir iš savo užsiėmimo rasti pasitenkinimo, tai yra Dievo dovana. Suvokiau, kad visa, ką Dievas daro, išliks amžinai: nieko negalima prie to pridėti, nieko negalima nuo to atimti. Taip Dievas veikia, kad žmonės jam pagarbą jaustų. Tai, kas jau buvo, dabar vyksta; tai, kas dar turi būti, jau seniai yra buvę. Dievas pasirūpina tuo, kas reikalauja jo dėmesio.

Koh 3, 9–15

4. Tekstai gilesnėms studijoms

„Žmonija įžengė į naują epochą, kurioje technologijos galia verčia mus rinktis, kokių kelių toliau žengti. Esame dviejų šimtmečių, išsiskiriančių milžiniškomis permainų bangomis, įpėdiniai – garo mašinos, geležinkelio, telegrafo, elektros, automobilio, lėktuvo, chemijos pramonės, šiuolaikinės medicinos, informatikos ir nesenos skaitmeninės revoliucijos, robotikos, biotechnologijos ir nanotechnologijos. Pagrįstai galima džiaugtis tokia pažanga ir jausti užsidegimą dėl didžiulių galimybių, kurias atveria šios nepaliojamos naujovės, nes „mokslas ir technologija yra įstabus Dievo žmogui dovanoto kūrybiškumo vaisius.“ (LS, 102)

Tikrai, pažanga – ypač medicinos, inžinerijos ir komunikacijų srityje – padėjo mums įveikti daug ligų, išspręsti nemažai atskirties, vienatvės, pasiaukojimo ir skausmo situacijų. Be to, buvo pasiūlyta alternatyvų, kaip tvariau naudoti gamtinius išteklius.

Vis dėlto technologijų pažanga žmonijai iškelia du iššūkius. Pirmiausia, „negalime ignoruoti, kad branduolinė energija, biotechnologija, informatika, mūsų pačių DNR pažinimas ir kiti gebėjimai, kuriuos įgijome, suteikia mums labai didelės galios“ (LS, 104). Dar niekada žmonija neturėjo tiek galios pačiai sau, bet niekas neužtikrina, kad ją panaudos išmintingai – pavyzdžiui, kalbant apie atominę bombą, manipuliacijas embrionais, asmeninio gyvenimo diskriminavimą ir pažeidimus, prekybą organais. Net kai kurie ekologiniai judėjimai, „kovodami už sveiką aplinką ir pagrįstai reikalaujantys apriboti mokslinius tyrimus, tų pačių principų kartais netaiko žmogaus gyvybei. Bet kurių ribų peržengimas eksperimentuojant su gyvais žmogaus embrionais dažnai būna teisinamas. Užmirštama, jog neatimama žmogaus vertė pranoksta bet kurią jo vystymosi pakopą. Lygiai taip ir technika, jei nepripažįsta didžiųjų etinių principų, galiausiai bet kurią praktiką ima laikyti teisėta. [...] technika, atsieta nuo etikos, vargiai įstengs pati apriboti savo galią.“ (LS, 136)

Iš kitos pusės, lengvai prieinamos technologijos ir jų globalizavimas, pačios savyje būdamos geros, neišvengiamai veikia žmonių gyvenimo būdą ir socialinius santykius. Ar mums pavyktų gyventi be mobiliųjų? Nebūti nuolat prisijungusiems? Ką perduodame socialiniais tinklais? Ši visuotinė elgsena (visi turime atrodyti laimingi), kalbanti apie priklausomybę (be jų negalime gyventi) ir kompulsyvumą (nuolat reaguojame), yra įrodymas, kad „individo gebėjimas spręsti, autentiškiausia laisvė ir alternatyvaus kūrybiškumo erdvė tada susiaurėja“ (LS, 108). Po truputį liaujamės kreipti savo likimą, turėti savo tapatybę, išreiškiančią žmogaus gyvenimo įvairovę, tarpasmeniniams santykiams tarpininkauja ekranai ir sistemos, kur galime pagal pageidavimą pasiekti ar ištrinti. Priešingai, krikščioniškas idealas nuolat ragina „nugalėti įtarumą, nuolatinį nepasitikėjimą, baimę netekti privatumo, šiuolaikinio pasaulio peršamas gynybines nuostatas. Daugelis bando pabėgti nuo kitų į patogų privatumą ar nedidelį artimiausių žmonių ratelį ir išsižada Evangelijos socialinio matmens realizmo. [...] Evangelija visada kviečia leistis į riziką susitinkant su kito veidu, su mums iššūkius keliančiu fiziniu artumu, su kitų žmonių skausmu bei prašymais, su užkrečiamu džiaugsmu nuolat būnant petys prie peties.“ (EG, 88)

Dėl to svarbu kritiškai apmąstyti technologijų vystymosi ir taikymo etines ribas. Galiausiai į technologijas žvelgti kaip į mums prieinamą priemonę geriau įgyvendinti savo pašaukimą, ypač santykį su Dievu, su kitais ir pasauliu. Ypač tai apmąstyti poroje, pagalvoti dviese, kaip prisidėti kuriant tikrai žmogiškos šeimos kultūros pamatus.

Mąstyti dviese – tai leisti, kad Dievas įsiveržtų į bendrą mąstymo erdvę, sutuoktinių malda, ir ją nušviestų. „Būtų tiksliau sakyti, kad mintys nekyla nei jai, nei man – jos kyla iš vienybės, iš mūsų protų sąjungos, ar labiau iš proto ir sielos sąjungos. Yra toks proto vaisingumas, kuris yra meilės vaisius. Tokiam dialogui reikia tam tikros malonės būsenos... Tik nuolankumo ir meilės siekis padeda iki jos pakilti... Tai man padėjo suprasti, kad svarbiausia yra ne žmonių

mintys, bet kad jos būtų persmelktos Dievo mintimi.“ (Tėvas Kafarelis, *Aux carrefours de l'Amour*, p. 20–21)

Naujos darbo ir visuomenės organizavimo formos – galimybė dirbti namie ir dėl to kasdien mažiau važinėti, geriau pasirūpinti šeima ir vystyti artimos bendruomenės modelius – taip pat laikas, skirtas susitikti su draugais, šeimai pavalgyti be mobiliųjų, pasimelsti tyloje ir palaikyti kitus bendro socialinio gyvenimo įpročius – štai keli geri pavyzdžiai, nuo ko būtų galima pradėti.

Pabaigai – mokslas ir technologijos nėra neutralūs dalykai. Tai, kas vyksta, suteikia mums, kaip šeimai, atsakomybę tapti aktyviais kultūrinės revoliucijos veikėjais, kuri patvirtina, kad „įmanoma iš naujo išplėsti žvilgsnį, o žmogaus laisvė geba apriboti techniką, teikti jai kryptį ir priversti ją tarnauti kitokiai, žmogiškesnei, socialiesnei ir visapusiškesnei pažangai“ (LS, 112).

Kardinolo D. Vincenzo Paglia tekstas⁵

„Jau egzistuoja reali rizika technologizuoti žmogų, o ne humanizuoti techniką. Grynai žmogiškos kompetencijos labai greitai priskiriamos vadinamoms „protingoms mašinoms“. Reikia geriau suprasti, ką šiame kontekste reiškia protas, sąmonė, emocijos, jausminis intencionalumas ir moralinio veiksmo autonomija. Dirbtiniai aparatai, simuliuojantys žmonių veiksmus, neturi žmogiškų savybių. Tą reikėtų įvertinti reguliuojant arba naudojimąsi jais, arba pačią paiešką, kad žmonių ir naujausių mašinų santykis būtų konstruktyvus.

Reikia nustatyti tarpdisciplininio palydėjimo modelį tyrinėjant etiką ten, kur reikia įvairiausių kompetencijų vystant technologijas (tyrimai, dizainas, gamyba, sklaida, asmeninis ir kolektyvinis naudojimas). Tai suderinti būtina, turint omenyje dirbtinio intelekto galimybes instrumentalizuoti, kad būtų nustatytos realios kontrolės formos ir tinkamai nukreipti protiniai ir santykių įpročiai, ir ne vien tam, kad būtų maksimalizuotos kognityvinės ir operacinės funkcijos. Kalbame apie bendrą modelį, padedantį iš skirtingų kampų tyrinėti kiekvieno proceso etapo numatomus poveikius. [...] Daryti etiškus pasirinkimus šiandien reiškia stengtis progresą pakeisti vystymu. Tai yra pakreipti technologijas link humanizmo, sutelkto į asmens ir visos žmonių šeimos orumą.

D. Vincenzo Paglia, interviu su Rossella Avella, 2020 balandžio 14 d.

Liudijimai

Prasidėjus Covid 19 pandemijai, pasaulis, ypač mūsų šeima, dėl to patyrė nemažai sukrėtimų. Vienas iš mūsų šeimos narių, būdamas kritinės padėties, septyniolika dienų gulėjo intensyviosios terapijos skyriuje... Tai buvo dienos, kupinos nerimo ir visiško atsidavimo Dievo valiai. Be technologijų šioje visiškos izoliacijos situacijoje nebūtume galėję palaikyti ryšio; mums pavyko sutelkti visą šeimą ir draugus į maldos grandinę, kuri padėjo šią situaciją išspręsti. Tai pats šviežiausias įvykis, po kurio šeimoje pergalvojome gyvenimo prasmę ir iš naujo įvertinome, kaip mokslas ir technologijos mus palaiko ir padeda vystyti mūsų kūrybiškumą, eiti susitikti su Viešpačiu, kuris mus myli, priima mus su savo begaline meile. Kol šeimos narys buvo ligoninėje, visiškame karantine, mūsų dienos virto nuolatine malda. Turėjome galimybę melstis su draugais iš visų pasaulio kampelių, dalyvauti Mišiose ir patirti

⁵ <https://romecall.org/2020/04/14/the-principles-of-a-new-ethic-for-todays-technology-and-for-artificial-intelligence/>
<https://romecall.org/2020/03/02/rome-call-for-ai-ethics/>

labai intensyvios maldos akimirkas įvairiausiose mūsų giminės gyvenamose vietose... ir niekada nesijautėme vieni. Po šio įvykio susidarė kelios maldos grupės, kurios po šešių mėnesių toliau kelias dienas per savaitę kartu meldžiasi. Mums pavyko suburti plačią šeimą, kurios keli nariai dabar meldžiasi su mumis. Šie „bendrieji namai“ mums priminė, kaip reikia rūpintis atpažinti Dievo ženklus, juos puoselėti ir būti dėmesingiems. Dievas mus judina, panaudoja mūsų trapumą, bet taip pat mūsų mobiliuosius ar medijas, kad išmokytų mus į planetą žvelgti kaip į šventėjimo erdvę.

Isabelė ir Paulo

Gyvename metu, kai šeimai kyla didelių iššūkių, kai sakome, kad viskas pasiekama vienu spragtelėjimu. Mūsų vaikams, keturiems berniukams, yra lengvai prieinamos pagundos ir „kvailiojimai“, jų pasinėrimas į socialinius tinklus menkina gebėjimą kalbėtis. Knygoms kyla negailestinga konkurencija.

Taip pat, kalbant apie šeimų kasdienio gyvenimo organizavimą, gyvename perėjimo laiku, nes dėl technologijų galime dirbti iš namų.

Šių tikrovių pakeisti negalime, priešingai, galime pasinaudoti jomis, kad sustiprintume savo tikslą pagrindinę vietą skirti Dievui. Pavyzdžiui, mūsų devyniolikmetis sūnus kasdien per *WhatsApp* klausosi „10 minučių su Jėzumi“, ir dažnai tai tampa mūsų pokalbio dienos tema pagrindu.

Pasauliečiai ir Bažnyčia turi naudotis technologijomis, kad pagerintų santykį su malda ir Dievu. Reikia skubiai siūlyti etinę ir moralinę formaciją, naudojantis technologijų privalumais, kad jos pasitarnautų Tiesai ir Teisingumui.

Profesinėje srityje technologijos gali pasiūlyti didesnę profesinio ir šeimos gyvenimo pusiausvyrą. Mes daugiau būname namie, galime daugiau padėti savo vaikams, įmonėse galime atsikratyti nereikalingų užduočių ir susitelkti į savo darbo motyvą, susijusį su mūsų asmeniniu ar įmonės sumanymu. Gerai pritaikius technologijas įmanoma sužmoginti funkcijas ir gerai panaudoti talentus.

Joana ir José Luísas

5. Gairės komandos susitikimui pasiruošti

Pradinė atsakingosios poros motyvacija

Atsakingoji pora maldoje šaukiasi Šventosios Dvasios, kad Ji dalyvautų per susitikimą ir prisimenant tikslus.

5.1. Priėmimas ir valgymas

Po maisto palaiminimo svarbu priminti, kad broliškas pokalbis valgant turi vystytis prisimenant, jog susitinkame Kristaus vardu, ir susitikimas prasidėjo tada, kai pora būti kartu pakvietė Šventąją Dvasią. Valgant siūloma pasidalinti aktualiomis temomis, susijusiomis su šeima ir sveiko naudojimosi technologijomis svarba.

5.2. Bendrasis pasidalijimas

Komandoje aptarti mėnesio patirtis. Kurios jų buvo reikšmingos kiekvienam asmeniškai ir poros gyvenimui, atsiduodant, atveriant savo širdį ir išreiškiant jausmus.

5.3. Dievo žodžio skaitymas ir meditavimas

Koh 3, 9–15

Liturginė malda – Ps 64 (65), 5–9

Pridera tau, Dieve, šlovės giesmė Zione

*Laimingas žmogus, kurį tu išsirenki ir patrauki
gyventi savo kiemuose!
Sotinsimės tavo Namų palaima,
šventu tavo Šventyklos grožiu.
Atsakai mums, Dieve, mūsų Gelbėtojai,
pagarbią baimę keliančių darbų pergale.
Į tave viltis deda visi žemės pakraščiai
ir tolimosios jūros!
Pastatei kalnus į vietą savo jėga –
tu, kuris esi apsisiautęs galybe.
Tu nutildai jūrų šėlsmą –
audringas bangas ir sąmyšį tautų.
Tavo nuostabūs ženklai kelia
žemės pakraščių gyventojams pagarbią baimę;
tavo darbai neša
saulėtekio ir saulėlydžio šalims džiaugsmo šūksmus.*

Pridera tau, Dieve, šlovės giesmė Zione

5.4. Pasidalijimas apie siekius

Pasidalijimas apie tai, kaip pavyko laikytis siekių, yra ypatingas komandos susitikimo laikas, skirtas tarpusavio dvasinei pagalbai. Čia pasitikriname pažangą santuokinio ir asmeninio šventumo kelyje. Siūlome ypatingą dėmesį skirti **rekolekcijoms**, kaip būdai šlovinti Dievą asmeniniame ar sutuoktinių artume, netrukdant kasdieniams rūpesčiams.

5.5. Klausimai komandos susitikimui (Pasikeitimas įžvalgomis apie studijų temą)

Remiantis iššūkiais ir nuostatomis, pasiūlytais šio susitikimo pradžioje, siūlome, kad pora pasiruoštų studijų temai remiantis šiais klausimais:

1. Technologijos tampa vis labiau neišvengiamos ir veržiasi į mūsų kasdienybę. Kaip mes šeimoje stengiamės subalansuoti naudojimąsi technologijomis ir tarpasmeninius santykius? Duokime konkrečių pavyzdžių.
2. Kaip mes, būdami tėvai, deriname pagarbą asmeniniam savo vaikų gyvenimui ir jų palydėjimą?
3. Kaip mes naudojamesi technologijomis bendraudami su komanda ir judėjimu?
4. Duokite pavyzdžių, kaip technologijos pravertė švenčiant „susitikimus“ per 2020 m. pandemiją.

5.6. Baigiamoji malda

Tai metas, kai komandos nariai meldžiasi savo intencijomis ir už viską, kas jiems atėjo į širdį per susitikimą. Šio susitikimo baigiamosios maldos pradžioje meldžiamės labai seno Akatisto himno žodžiais.

Sveika, slėpinių lobyne, neapsakomą patarimą duodanti!

Sveika, nes tu – tikėjimas tuo, prieš ką nutylama!
Sveika, Kristaus stebuklų pradžia!
Sveika, Jo tiesų esmė!

Sveika, nes Tu – laiptai, kuriais iš dangaus nužengė Dievas!
Sveika, nes Tu – tiltas, kuris į dangų žmones veda!
Sveika, stebukle, dėl kurio angelai neteko žado!
Sveika, demonų apraudotinas sutriuškinime!

Sveika, neapsakomą Šviesą pagimdžiusi!
Sveika, neatskleidusi paslapties, kaip pradėjusi!
Sveika, išminčius išmintimi pranokstanti!
Sveika, tikinčiųjų protus apšviečianti!

Sveika, Sužadėtine Mergele!

Sveika, inde išminties dieviškosios!
Sveika, Jo apvaizdos lobyne!
Sveika, filosofų neišmintingumą atskleidžianti!
Sveika, iškalbos mokytojų nemokšišumą įrodanti!

Sveika, nes sukvailėjo išmintingi tyrinėtojai!
Sveika, nes mitų kūrėjai išnyko!
Sveika, kuri pinkles atėniečių sutraukai!
Sveika, kuri žvejų tinklus pripildai!

Sveika, kuri ištrauki iš nemokšiškumo bedugnės!
Sveika, išmintimi daugybę apšviečianti!
Sveika, – Tu trokštančiųjų išsigelbėjimo laivas!
Sveika, – Tu uostas gyvenimo keleivių!

Sveika, Sužadėtine Mergele!

Malda dėl tėvo Kafareljo paskelbimo šventuoju Magnificat

5.7. Pasiūlymai mėnesiui

Aplinka, kurioje gyvename, daro įtaką mūsų požiūriui į gyvenimą, mūsų jausenai ir veiksena. Savo kambaryje, namie, darbo vietoje ir gyvenamajame kvartale irgi naudojames aplinka savo tapatybei išreikšti. (LS, 147)

- Ketvirto enciklikos *Laudato Si* skyriaus skaitymas (LS, 137–162)
- Per Pareigą prisėsti tegu pora pasvarsto, kokią aplinką nori sukurti namie, kokia aplinka yra darbe ir kokios yra kitos ją supančios aplinkos. Kaip šeimoje ar darbe įveikti apribojimus, įtampas ir sunkumus? Ar tose aplinkose patiriame tarpusavio pagalbą, kuri padėtų visiems deramai vystytis?
- Maldingas kitam susitikimui skirtas Biblijos teksto skaitymas (Lectio divina) – 1 P 1, 22–23.

ŠEŠTAS SUSITIKIMAS „SIELOS EKONOMIKA„

1. Tikslai – iššūkiai ir nuostatos

- **Vartoti** atsakingai, įsivardinti save kaip priklausantį ekonomiškai atsakingą, dėmesingą asmeniui ir aplinkai
- **Prisidėti** – įstaigoje ar institucijoje, kurioje dirbame pasitelkiant protą, kūrybingumą ir dosnumą, kuriant vertę ir socialinį teisingumą
- **Optimizuoti** gamtos išteklių (vandens, elektros...) naudojimą ir persiimti nešvaistymo kultūra
- **Dalintis** su stokojančiais dalimi savo gėrybių ir turtų

2. Įvadas

Per šį susitikimą siūlome aptarti ir pradėti įgyvendinti kitokią ekonomiką, „kuri palaiko gyvybę, o ne žudo, kuri įtraukia, o ne atstumia, kuri sužmogina, o ne nužmogina, kuri rūpinasi kūrinija ir jos neteršia“, pasak popiežiaus Pranciškaus kvietimo jauniems verslininkams į susitikimą „Pranciškaus ekonomika“, kuris turėjo įvykti 2020 m. Ir popiežius tęsia, kad reikia „keisti dabartinę ekonomiką ir rytdienos ekonomikai suteikti sielą“, kad ji būtų teisingesnė, tvaresnė ir labiau įtraukianti.

Tame pačiame laiške jis taip pat patvirtina, kad „reikia pakoreguoti augimo modelius, nepajėgius užtikrinti pagarbos aplinkai, priimti gyvybės, rūpintis šeima, socialiniu teisingumu, darbininkų orumu, ateities kartų teisėmis“. Esant tokiai neatidėliotinai padėčiai, visi be išimties esame kviečiami iš naujo įsivertinti savo proto ir etines sistemas, numatant „asmenims ir aplinkai dėmesingą ekonomiką“, kuri atitinka teisingus visų įsitikinimus ir Dievo sumanymus.

3. Malda ir Dievo žodžio mąstymas

Siūlome kiekvienam asmeniškai ir poroje šį mėnesį remiantis tekstu iš Biblijos laikytis keturių maldingo skaitymo (Lectio divina) etapų – skaitymas, meditacija, malda ir kontempliacija.

Nuskaidrinę savo sielas klusnumu tiesai ir siekdami neveidmainiškos brolių meilės, karštai iš širdies mylėkite vieni kitus. Jūs esate atgimę ne iš pranykstančios, bet iš nenykstančios sėklos gyvu ir pasiliekančiu Dievo žodžiu.

1 Pt 1, 22–23

4. Tekstai gilesnėms studijoms

„Kai kuriuose sluoksniuose laikomasi nuomonės, kad dabartinė ekonomika ir technologija išspręs visas aplinkos problemas, lygiai kaip ir neakademine kalba tvirtinama, kad bado ir skurdo problemos pasaulyje išspręs tiesiog augant rinkai. Tai daugiau ne ekonomikos teorijų, kurių šiandien galbūt niekas nebedrįsta ginti, bet jų diegimo į faktinę ekonomikos plėtrą klausimas. Tie, kurie žodžiais jų neskelbia, palaiko jas savo darbais vaizduodami, kad rūpinasi teisingu gamybos lygiu, geresniu turto paskirstymu, atsakingu elgesiu aplinkos ar ateities kartų teisių atžvilgiu. Bet savo elgesiu parodo, kad apsiriboja pelno maksimizavimu. Vien rinka negarantuoja žmogaus visapusiško vystymosi ir įtraukimo į visuomenę.“ (LS, 109)

Iš mūsų reikalaujama svarstyti „sąžiningai suabejojant plėtros, gamybos ir vartojimo modeliais“ (LS, 138). Pasaulis ir tai, kas jame, yra dovana, kurią gavome ir kurią perduosime ateinančioms kartoms. Šia prasme dabartinės socialinės ir aplinkos nelygybės sušvelninimas, be svarbių veiksmingumo ir produktyvumo kriterijų, priklauso nuo to, ką darysime dabar, ypač jei galvojame apie savo atsakomybę esamoms ir ateinančioms kartoms.

1976 m. rugsėjo 23 d. Angelų Dievo Motinos bazilikoje Tėvas Kafarelis tūkstančiams porų, susirinkusių iš trisdešimties šalių, taip kalbėjo apie šv. Pranciškų Asyžietį: „*Pranciškau, kas tu esi? Ką nori mums pasakyti? [...] Pranciškaus žinia krikščionių poroms yra evangelinis visiškos meilės radikalumas, kaip nukryžiuotas Kristus, kurio paveikslu tapo stigmatas gavęs Pranciškus: krikščionis turi būti kitas Kristus – jei toks nėra, nieko nebus... bet dėmesio! Čia tyko subtili pagunda, kuri jau galbūt įsiskverbė į jūsų širdis, teigdama, kad Pranciškumi labiau reikia žavėtis, o ne juo sekti, kad jo idealas nepasiekiamas, o sekimas jo gyvenimu yra neįmanomas... Susimildami! Nepasiduokime tokiai pagundai. Priimti ir tada atmesti stigmatizuotojo žinią būtų tas pats, kaip tą padaryti su Nukryžiuotojo žinia. Neabejotiną pamoką mums suteikia būtent tai, kas neįmanoma – gyventi lūšnose, negauti išsilavinimo. Materialinės gėrybės, žmonių vertinimas, garbė, galia, proto spekuliacijos yra neįveikiamos kliūtys vienybei su Kristumi, jei pasiduodame, kad ir labai nedaug, pagundai nuolaidžiauti ir prisirišti prie šių dalykų: „Kur tavo lobis, ten ir tavo širdis.“ Kristaus mokiniui – pašvęstojo gyvenimo atstovui ar susituokusiam – reikia visiško vidinio atsižadėjimo. Meilė yra nesukalbama: žmogus negali tarnauti dviem šeimininkams, žmogus negali mylėti dviejų būtybių. Bet tas, kuris susivienijęs su vieninteliu Mokytoju, gali ir privalo Jo vardu patarnauti visoms būtybėms ir jas mylėti.“ (T. Kafarelis, *Les équipes de Notre-Dame à Rome et à Assise* 1976, p. 67). Nors ekonomikos tema plati, siūlome tris apmąstymo perspektyvas: vartojimo ir gamybinės veiklos apsvarstymas visapusiškos ekologijos kontekste; darbas ir žmogaus orumo skatinimas ir galiausiai socialiai teisingas gėrybių paskirstymas.*

Kalbant pirmuoju klausimu, būtų gerai apsvarstyti, kad būtų į naudą sumažinti nežabojamą vartojimo ir gamybos ritmą, kuris valdo rinką ir už kurį visi esame atsakingi. Nenorime stabdyti žmonijos progreso ir vystymosi, bet reikia apsvarstyti kiekvienos ekonominės veiklos kuriamą (ir griaujamą) vertę ne tik finansinių, bet ir socialinių, aplinkos ir tvarumo kriterijų šviesoje. Tiesa tokia, kad „technologinė ir ekonominė plėtra, neįgalinanti geresnio pasaulio ir visais aspektais geresnės gyvenimo kokybės, nelaikytina pažanga.“ (LS, 194) Reikia atverti kelią kitokioms galimybėms, kurios nereikalauja sustabdyti kūrybiškumą ar svajonę apie pažangą, bet nukreipti jas į protingas ir rentabilias daugkartinio naudojimo, funkcinio atlyginimo ir perdirbimo formas, pagerinti energijos veiksmingumą ir racionalizuoti gamtos išteklių ir pirminių žaliavų panaudojimą. „Pastangos tvariai naudotis gamtiniais ištekliais yra ne tuščios sąnaudos, bet investicija, vidutinės trukmės laikotarpiu galinti pasiūlyti kitokią ekonominę naudą.“ (LS, 191)

Taip pat kitoks visapusiško vystymosi modelis turi turėti tikslą visiems suteikti orų gyvenimą per darbą. Darbas yra būtinybė ir teisė, tai yra mūsų žmonių pašaukimo dalis, gyvenimo žemėje priežastis, tai kelias į išsiskleidimą, žmogišką vystymąsi ir asmeninę realizaciją. Šia prasme padėti kam nors pinigais turėtų būti tik laikina pagalba susidūrus su nenumatytais atvejais, nes išlikimo situacija be darbo, gaunant pašalpas, atima iš jas gaunančio orumą. Iššūkių yra įvairių, ypač jei renkamės tokią technologinę pažangą, kurios tikslas – sumažinti gamybos kaštus naikinant darbo vietas ir žmones keičiant mašinoms. Alternatyva, kad ir toliau didėtų darbo vietų, eina per ekonomiką, palankią gamybos įvairovę, verslininkystę ir verslo kūrybiškumą. Be to, „Verslininkystė, kuri yra kilnus pašaukimas, skirtas kurti gerovę ir gerinti pasaulį visiems, gali daug prisidėti prie regiono, kuriame vykdo savo veiklą, plėtros, pirmiausia tada, kai suvokia, jog darbo vietų kūrimas yra neatsiejama jos tarnavimo bendrajam gėriui dalis.“ (LS, 129) Vis dėlto nepakanka vien kurti darbo vietas, taip pat svarbu palaikyti žmogiškas sąlygas, kad darbas būtų atliekamas oriai: stažavimas ir adekvatus mokymas,

suvokimas dėl prisidėjimo prie įstaigos misijos, tam tikra atsakomybė ir autonomija atliekant funkcijas, higienos ir saugumo sąlygos, apsauga susirgus ir senatvėje, darbo valandos, darančios su kitomis gyvenimo sritimis, kaip antai, šeima, laisvalaikis ir religija, ir t. t.

Galiausiai diskusija dėl ekonominės veiklos sukurto turto paskirstymo vėl mus atveda į svarstymą, kad viskas susiję. Iš tiesų pasaulyje netrūksta išteklių ir pinigų, bet kalbame apie galimybių atvirumą ir dalijimąsi turtu, teisingai ir solidariai – atlyginimas, pajamos, mokesčiai, pagalba ar bet kuri kita kūrybiška forma. Šia prasme alternatyvos ir sprendimai gali kilti tik iš politikos ir ekonomikos dialogo, aptariant nelygybės, skurdo ir aplinkos alinimo klausimus arba pasaulio lygmeniu, arba valstybiniu ir vietiniu, viliantis, kad šioje diskusijoje bus surastos į bendrąjį gerį orientuotos bendradarbiavimo formos. Kiekvienam žmogui dera įsitraukti į šią diskusiją – pozityviai, pasitelkiant savo protą, kūrybiškumą ir dosnumą.

Pabaigai – dabartiniai ekonominiai modeliai prisidėjo prie socialinės nelygybės didėjimo ir aplinkos alinimo. Dėl to reikia kitokios ekonomikos suvokimo formos, kad taip vadinamas ekonominis interesas nenusvertų bendrojo gėrio ir kad būtų išsaugota darna ekosistemos, kurioje gyvename. Mums reikia naujos ekonomikos, atsižvelgiančios į žmogų ir socialiai jam teisingos, ekonomiškai gyvybingos, tvarios iš aplinkos pozicijos ir etiškai atsakingos. Bet šalia visų teorijų ir diskusijų yra naudinga, kad kiekvienas asmuo, kiekviena šeima apmąstytų ir išsipareigotų imtis realių pokyčių: kaip galime optimizuoti išteklių naudojimą, ko galėtume mažiau vartoti, kokio švaistymo atsisakyti, ką galime panaudoti dar kartą, kokiu gėriu galime dalytis su tais, kuriems to reikia?

Popiežiaus Pranciškaus tekstas

„Ekonomika yra būtinas bet kokios visuomenės elementas, ji didele dalimi nulemia jos gyvenimo, o ir mirties, kokybę, ji prisideda prie žmogaus gyvenimo orumo arba neorumo. Todėl ji užima svarbią vietą Bažnyčios apmąstyme, kur vyras ir moteris regimi kaip asmenys, pašaukti bendradarbiauti įgyvendinant Dievo planą taip pat ir per savo darbą: gaminant gėrybes ir teikiant paslaugas, per jų sklaidą ir vartojimą...

Mūsų pasaulis gali būti ir geriausias, ir blogiausias. Taip buvo visada, bet šiandien techniniai ir finansiniai resursai padidina ir gėrio, ir blogio galimybes. [...] Bažnyčia, skleisdama Evangelijos meilės ir teisingumo žinią, negali tylėti matydama neteisingumą ir kančią. Ji gali ir nori prisidėti prie milijonų vyrų ir moterų, taikiu būdu sakančių *ne* neteisingumui ir kančiai, siekiančių didesnio teisingumo. Visur, kur yra asmenų, tariančių *taip* gyvenimui, teisingumui, legalumui, solidarumui. Per daugybę susitikimų įsitikinau, kad Evangeliją nėra utopija, bet tikra viltis, netgi ekonomikai: Dievas nepalieka savo kūrinių blogio malonei. Priešingai, Jis ragina mus niekada neprarasti drąsos ir su visais bendradarbiauti dėl bendrojo gėrio...

Yra keli *ne*, kuriuos reikia tarti švaistymo mentalitetui: reikia vengti vienakrypčio mąstymo, drąsiai plaukti prieš srovę. Pagal Šventojo Rašto mokymą visi gali atgailauti, atsiversti, tapti teisingesnio ir solidaresnio pasaulio liudininkais ir pranašais. [...]

Galime tikėti, kad su Dievo padėjimu ir visiems drauge – kartoju, drauge – įmanoma pagerinti mūsų pasaulį ir atgaivinti viltį, kuri šiandien yra turbūt brangiausia dorybė. Jei esame drauge, Viešpaties vardu suvienyti, Jis yra tarp mūsų, kaip yra pažadėjęs (žr. Mt 18, 20); taigi Jis yra su mumis pasaulyje, gamyklose, įmonėse ir bankuose, taip pat namuose, lūšnelėse ir pabėgėlių stovyklose. Ar galime, ar privalome turėti vilties?

Popiežius Pranciškus, Michele Zanzucchi knygos *Potere e Denaro, La giustizia sociale secondo Bergoglio* įžanga

Liudijimai

Gyvename laikais, kai *aš* ir *dabar* tapo vienintelis požiūris, kurio esame stumiami laikytis. Tai, ko norime ir kada norime, neklausdami kodėl, kam, kokiam tikslui. Mėginame nebūti praryti šios nežabotos išmetimo ir vartojimo ekonomikos, kurios pinigai viską nuperka, nes žinome, kad tokiu ritmu taps neįmanoma savo vaikams suteikti ateities, apie kokią svajojame. Matome, kaip jų pasirinkimai nuolat žalojami nepagarbos mūsų planetai ir gyvenimui bendruomenėje, nors norėtume, kad taip nebūtų.

Šia prasme mėginame ir darbe, ir asmeniškai priešintis tokiai tendencijai įvairiais veiksmais, pvz., mažinti vartojimą, daug kartų naudoti ir perdirbti, pasitelkti atsinaujinančios energijos šaltinius, veiksmingus elektros prietaisus, mažinti vandens ir energijos vartojimą, raginti dalintis gėrybėmis su tais, kuriems reikia ir panaudoti savo talentus tarnaujant dėl didesnio gėrio.

Fabiola ir Nuno

Mums 41 metai, esame susituokę 14 metų ir turime tris vaikus – 8, 6 ir pusantrų metų.

Pagal savo profesijas – architektė ir verslininkas vynu srityje – abudu domimės vietos kultūra ir į gamtą žiūrime su pagarba.

Aš, Joana, per architektūrą stengiuosi vietos ir tautines kultūras interpretuoti pagal šiuolaikinę logiką. Stengiuosi naudoti natūralias medžiagas ir pasitelkti tradicinius amatus, tad tikiu žmonių, įsitraukusių į kūrybinį ir statybų procesą, ekonominiu, socialiniu ir estetiniu gyvenimo pagerėjimu, taip pat tų, kurie tomis erdvėmis naudosis.

Aš, Diogo, dirbu vynu pasaulyje ir palaikau vartotojų bei vietos gamintojų artumą, taip pat ekonomikos optimizavimą ir portugališko vyno kultūrą pasaulyje. Keliu vietos apyvartas skleisdamas žinias apie produkcijos vertę – nuo rūpinimosi aplinka iki vyno gamybos ir pardavimo.

Esame besiformuojanti ir bręstanti šeima, tad kaip bendrą augimo pamatą stengiamės gerinti savo jausminę ir socialinę aplinką. Lygybės jausmas prasideda nuo mūsų santykių. Stengiamės būti dėkingi už tai, ką Dievas mums duoda, ir per maldą bei šeimos pasidalijimą dėkojame už tai, ką kasdien gauname. Vaikams diegiame pareigą rūpintis kitais ir tuo, ką gauname, plėsti šeimos ratą iki draugų ir bendruomenės. Dėl to esame už dėmesingą žvilgsnį į kitus, susitikimus su šeimomis ir draugais. Kaip tėvai pirmaisiais mūsų vaikų gyvenimo metais po truputį mokome juos pažinti pasaulį, skirtingas kultūras, aiškindami, kad visi turime misiją ir atsakomybę *palikti pasaulį šiek tiek geresnį nei radome*. Per istorijas, keliones ir senelių, tetų, dėdžių ir draugų patirtis padedame jiems sužinoti praeities nutikimus, įvykusius kitokiomis aplinkybėmis nei mūsų.

Mėginame perduoti, kad didžiausias iššūkis yra atrasti savo pašaukimą ir kelią, kad patys būtume laimingi ir darytume laimingus kitus. Sąmoningumas gyvenant pasaulyje, kuris priklauso visiems ir yra visiems, daro mus dėmesingesnius ir aktyvesnius prisiiimant atsakomybę už visuomenę ir aplinką.

Joana ir Diogo

5. Gairės komandos susitikimui pasiruošti

Atsakingosios poros dalis

Atsakingoji pora maldoje šaukiasi Šventosios Dvasios, kad Ji dalyvautų per susitikimą ir prisimenant tikslus.

5.1. Priėmimas ir valgymas

Po maisto palaiminimo svarbu priminti, kad broliškas pokalbis valgant turi vystytis prisimenant, jog susitinkame Kristaus vardu, ir susitikimas prasidėjo tada, kai pora būti kartu pakvietė Šventąją Dvasią. Valgant siūloma pasidalinti aktualiomis temomis, susijusiomis su šeima ir materialinių gėrybių naudojimu Evangelijos šviesoje.

5.2. Bendrasis pasidalijimas

Komandoje aptarti mėnesio patirtis. Kurios jų buvo reikšmingos kiekvienam asmeniškai ir poros gyvenimui, atsiduodant, atveriant savo širdį ir išreiškiant jausmus.

5.3. Dievo žodžio skaitymas ir meditavimas

1 Pt 1, 22–23

Liturginė malda – Ps 32 (33), 4–5. 12–15. 20–22

***Džiūgaukite, teisieji, VIEŠPATYJE, –
dera, kad dorieji jį šlovintų.***

*Juk VIEŠPATIES žodis yra tiesus
ir visi jo darbai patikimi.
Jis myli, kas teisu ir teisinga;
ištikimos VIEŠPATIES meilės pilna žemė.*

*Laiminga tauta, kurios Dievas yra VIEŠPATS, –
ta tauta, kurią jis išsirinko paveldu.
VIEŠPATS žvelgia iš dangaus, –
jis mato visą žmoniją.
Iš savo sosto, kur viešpatauja,
žvelgia į visus, kas gyvena žemėje, –
tas, kuris padarė jų visų širdį
ir stebi visus jų darbų.*

*Mūsų viltis VIEŠPATYJE, –
jis yra mūsų pagalba ir skydas.
Juk jis linksmina mūsų širdį,
nes mes pasitikime jo šventuoju vardu.
Tebūna su mumis tavo ištikima meilė,
VIEŠPATIE, nes mes į tave žvelgiame.*

***Džiūgaukite, teisieji, VIEŠPATYJE, –
dera, kad dorieji jį šlovintų.***

5.4. Pasidalijimas apie siekius

Pasidalijimas apie tai, kaip pavyko laikytis siekių, yra ypatingas komandos susitikimo laikas, skirtas tarpusavio dvasinei pagalbai. Čia pasitikriname pažangą santuokinio ir asmeninio šventumo kelyje. Siūlome ypatingą dėmesį skirti **Pareigai prisėsti**.

5.5. Klausimai komandos susitikimui (Pasikeitimas įžvalgomis apie studijų temą)

Remiantis iššūkiais ir nuostatomis, pasiūlytais šio susitikimo pradžioje, siūlome, kad pora pasiruoštų studijų temai remiantis šiais klausimais:

1. Koks mūsų požiūris į Dievo dovanojamas materialines gėrybes? Ar suvokiame, kad Viešpats mūsų prašo gėrybes visomis gyvenimo aplinkybėmis naudoti atsakingai?
2. Kaip mes tvarkome savo šeimos ekonomiką? Ar tikrai poroje ir šeimoje šiuo klausimu tvyro bendrystė ir atvirai dalijamasi požiūriais?
3. Ar mes švaistome pinigus? Ar nuosaikiai vartojame? Ar mums rūpi ekologija?
4. Ar esame įpratę dalintis gėrybėmis su artimu?

5.6. Baigiamoji malda

Tai metas, kai komandos nariai meldžiasi savo intencijomis ir už viską, kas jiems atėjo į širdį per susitikimą. Pradėdami šio susitikimo baigiamąją maldą, meldžiamės popiežiaus Pranciškaus žodžiais:

Marija, klausy mosi moterie, atverk mūsų ausis;

pamokyk mus išgirsti tavo sūnaus Jėzaus žodį

tarp tūkstančių šio pasaulio žodžių;

padėk mums įsiklausyti į tikrovę, kurioje gyvename,

į visus sutinkamus asmenis,

ypač į tuos, kurie vargšai, stokoja, patiria sunkumus.

Marija, apsisprendimo moterie,

apšviesk mūsų protus ir širdis,

kad nesvyruodami galėtume paklusti

tavo sūnaus Jėzaus žodžiui;

suteik mums drąsos apsispręsti,

neleisti sau plaukti pasroviui,

leisti kitiems vairuoti mūsų gyvenimą.

Marija, veiksmo moterie,

išrūpink, kad mūsų rankos ir kojos „skubėtų“ kitų link,

nešdamos jiems tavo sūnaus Jėzaus meilę,

nešdamos pasauliui Evangelijos šviesą taip, kaip darei tu. Amen.

Popiežius Pranciškus, Šv. Petro aikštė, 2013 m. gegužės 13 d.

Malda dėl tėvo Kafareljo paskelbimo šventuoju Magnificat

5.7. Pasiūlymai mėnesiui

Primygtinai raginti atsiverti Dievo malonei ir semti iš savo giliausių įsitikinimų dėl meilės, teisingumo ir taikos. (LS, 200)

- Penkto enciklikos *Laudato Si* skyriaus skaitymas (LS, 163–201).
- Šio mėnesio pasiryžimas – nusistatyti gyvenimo taisyklę, asmeninę ar poros, kuri atlieptų iššūkių būti taikos pasiuntiniais – santuokiniame ryšyje, šeimoje ar socialiniame gyvenime. Po to, su Dievo malone, įsipareigoti šio tikslo siekti.
- Maldingas kitam susitikimui skirtas Biblijos teksto skaitymas (Lectio divina) – Jn, 15, 9–11.

SEPTINTAS SUSITIKIMAS „MEILE GRĮSTA VISUOMENĖ,,

1. Tikslai – iššūkiai ir nuostatos

- **Įveikti** abejingumą ir **būti jautriems** pasaulio bei visuomenės problemoms.
- **Rūpintis** atstumtaisiais, juos **palydėti** ir **integruoti** į visuomenę.
- **Išdrįsti** eiti susitikti su tais, kurie stokoja materialiai ar dvasiškai, ir **būti** jiems Kristaus bei Bažnyčios **gailestingumo įrankiu**.
- **Priimti** poras bei šeimas, ypač patiriančias sunkumų, jomis **rūpintis ir palydėti**

2. Įvadas

Norint atnaujinti visuomenę, reikia vėl atrasti gebėjimą gyventi drauge ir bendrystėje. Jėzus primena mums, kad Dievas yra mūsų visų Tėvas ir dėlto tampame broliais ir seserimis. „Kai širdis yra tikrai atvira visuotinei bendrystei, niekas, nė vienas nėra išskirtas iš tos brolystės.“ (LS, 92) Reikia iš naujo pajusti, kad visiems mums reikia vieniems kitų ir kad visi turime atsakomybę vieni prieš kitus ir prieš pasaulį. Negalime būti abejingi niekam.

„Meilė, kupina nedidelių rūpinimosi vienas kitu veiksmų, taip pat yra pilietinė bei politinė ir reiškiasi veikla, kuria mėginame kurti geresnį pasaulį. [...] Šiame kontekste socialinė meilė greta svarbių nedidelių kasdienių veiksmų verčia kurti dideles strategijas, galinčias veiksmingai sustabdyti aplinkos blogėjimą ir skatina rūpinimosi kultūrą, persmelkiančią visą visuomenę. Kiekvienam suvokiant Dievo pašaukimą išvien su kitais įsitraukti į tokią socialinę dinamiką, neužmirština, jog tai irgi yra mūsų dvasingumo dalis, tai yra meilės praktikavimas ir kad šitaip ji bręsta ir mus pašventina.“ (LS, 231)

3. Malda ir Dievo žodžio mąstymas

Siūlome kiekvienam asmeniškai ir poroje šį mėnesį remiantis tekstu iš Biblijos laikytis keturių maldingo skaitymo (Lectio divina) etapų – skaitymas, meditacija, malda ir kontempliacija.

*Kaip mane Tėvas mylėjo,
taip ir aš jus mylėjau.
Pasilikite mano meilėje!
Jei laikysitės mano įsakymų,
pasiliksite mano meilėje,
kaip aš kad vykdau savo Tėvo įsakymus
ir pasilieku jo meilėje.
Aš jums tai kalbėjau,
kad jumyse būtų manasis džiaugsmas
ir kad jūsų džiaugsmui nieko netrūktų.*

Jn 15, 9–11

4. Tekstai gilesnėms studijoms

Meile grįsta visuomenė reikalauja žengti toliau nei mūsų asmuo ir vien tik mūsų gyvenimas. Tai mums primena, kad buvome sukurti Dievo širdyje, vadinasi, „kiekvienas mūsų yra Dievo minties vaisius. Kiekvienas yra mylimas, kiekvienas reikalingas.“ Iš šių minčių kyla trys pamatinės idėjos. Pirmoji – visi esame kilę iš Dievo meilės ir dėl to kiekvieno asmens orumas

yra begalinis. Antroji – kiekvienas mūsų yra išskirtinio Dievo kūrimo veiksmo vaisius, dėl to visatoje esame vieninteliai, kiekvienas su skirtingais talentais, ir jie visi būtini. Trečioji – kadangi esame sukurti iš meilės, pagrindinis mūsų pašaukimas yra atspindėti Dievo meilę savo santykiuose ir savo gyvenime.

Tokia bendra kilmė, įsaknyta meilėje, reikalauja dėmesingo atvirumo kitiems, pasauliui ir Dievui. Tai priešinga bet kokiam egoistiniam idealui, susitelkusiam į save ir užsidariusiam, atmetančiam visus kitus. Apskritai šių dienų visuomenėje matome daugybę individualistinio gyvenimo būdų, kurie išsiskiria visuotiniu abejingumu pasauliui ir kitiems. „Kone nepastebimai praradome gebėjimą parodyti užuojautą girdėdami kitų skausmingą šauksmą, nebeverkiame regėdami kitų dramas, nesistengiame rūpintis kitais, tarsi tai būtų kieno nors kito, o ne mūsų atsakomybė. Gerovės kultūra daro mus nejautrius.“ (EG, 54)

Pavyzdžiui, pagalvokime apie socialinį atstumtą ir marginalizuojamą žmonių reiškinį, apie tuos, kurie neturi darbo, perspektyvų ir ateities, toks reiškinys yra beprecedentė pasaulinė tikrovė. „Išstumtieji yra ne „išnaudojamieji“, bet atstumtieji, „atmatos“.“ (EG, 53)

Tokia nelygybė, daranti nelygybę pasaulyje nepakeliamą, nėra nauja. Jau šv. Jonas Paulius II tvirtino, kad „apžvelgus mūsų planetos regionus, išsyk paaiškėja, kad žmonija Dievo lūkesčius nuvylė“ (LS, 61).

Atnaujinta visuomenė, grįsta meile, reikalauja asmeninio atsivertimo, kuris įveiktų abejingumą, apsilėidimą ir tokį dažną neatitikimą tarp to, ką kalbame ir kaip gyvename. Vidinis visapusiškas atsivertimas apima ekologinį atsivertimą, kad gyventume pagal savąjį Dievo darbo saugotojų pašaukimą, ir socialinį atsivertimą, vedantį į tikrai žmogiško jautrumo ir bendrystės stiprinimą kitų, artimų, atžvilgiu.

Toks dėmesingos meilės kelias yra sudarytas iš kasdienių labai paprastų veiksmų, sąjantių taiką ir draugystę, daužančių smurto, išnaudojimo ir egoizmo logiką. Tai gali būti paprasčiausiai ištvirti asmeninėje maldoje, padaryti konkrečius broliškos meilės darbus, būti artimam tiems, kuriems sunku, ar paprasčiausiai pasinaudoti proga pasakyti gerą žodį ar nusišypsoti.

Tam taip pat reikia bendruomeninio atsivertimo, kad būtų puoselėjama tikra rūpinimosi kultūra. Logiška galvoti apie politikus, remiančius šeimą, bendruomenines ir kitokias visuomenės struktūras, nukreiptas link tikros socialinės ekologijos. „Toks atsivertimas reikalauja įvairių nuostatų, kurios išvien išjudina dosnų ir švelnumo kupiną rūpinimąsi. Pirmiausia minėtini dėkingumas ir neužtarnautumas, tai yra pripažinimas, kad pasaulis yra Tėvo meilės dovana, skatinanti nesitikint atlygio elgtis pasiaukojamai ir dosniai net ir tada, kai niekas to nemato ar neįvertina: „Tenezino tavo kairė, ką daro dešinė, <...> o tavo Tėvas, regintis slaptose, tau atlygins“ (Mt 6, 3–4). Minėtinas ir meilės kupinas suvokimas, kad nesame atskirti nuo kitų kūrinių, bet su kitomis visatos būtybėmis sudarome įstabią visuotinę bendrystę. Tikintysis žvelgia į pasaulį ne iš lauko, bet iš vidaus, pažindamas saitus, kuriais Tėvas mus suvienijo su visomis būtybėmis.“ (LS, 220)

Šiuo požiūriu gera prisiminti, kad visi kaip asmenys esame vieninteliai, todėl visuomenė yra daugialypė ir šis skirtingumas turi būti suprstas kaip begalinis turtas. Rasė, amžius, lytis, religija, išsilavinimas, kultūra, gebėjimai ar bet kokia kita skirtingumo apraiška visuomenei suteikia įvairiausių požiūrių, kompetencijų, prioritetinių struktūrų, įsitikinimų ir net bendravimo būdų. Nauja visuomenė yra labiau pasirengusi priimti naujas aplinkybes ir iššūkius, kylančius priėmus novatoriškus sprendimus, kitokius nei įprasti sprendimai. Čia kyla socialinio įterpimo iššūkis, tai yra konkreti vienybės patirtis, kai gerbiami ir išsaugomi skirtumai. Todėl reikia siekti, kad žmonėms ir bendruomenėms būtų prieinamos būtinos sąlygos, kaip antai

išsilavinimas, orus darbas, medicinos pagalba ir t. t., taip pat pasiekti minimalų stabilumo lygmenį, kad būtų įmanomas visapusiškas žmogaus vystymasis.

Religijos buvo įvardijamos kaip nesutarimų ir karų šaltinis ir priežastis. Be to, „fundamentalistinių smurtą kartais tam tikrose vienos ar kitos religijos grupėse sukelia jų vadovų neišmintingumas. Bet „taikos įsakymas yra giliai įrašytas į mūsų atstovaujamos religijos tradicijas. [...] Religiniai *vadai* yra pakviesti būti tikri „dialogo žmonės“, darbuotis kuriant taiką ne kaip tarpininkai, bet kaip tikri taikdariai. Kiekvienas iš mūsų yra pakviestas būti taikdariu, kuris vienija užuot skaldęs, slopina neapykantą užuot ją kurstęs, kuris atveria dialogo kelius užuot statęs naujas sienas.“ (FT, 2020)

DMK poros taip pat yra kviečiamos kūrybiškai įsipareigoti atnaujinant visuomenę, pabrėžiant pašaukimą priimti poras bei šeimas, jas ugdyti ir palydėti, ypač jautriausiomis akimirkomis: nuo įsimylėjėlių santykių pradžios iki galutinio įsipareigojimo, pirmaisiais poros gyvenimo drauge metais, per krizes ir sunkumus, skausmo ir kančios akimirkas, sudėtingas situacijas dėl išsiskyrimo, palikimo, nepavykusios santuokos, pasidalijusios šeimos.

2015 m. popiežius Pranciškus kalbėjo DMK: „laiminga, darni šeima, kurioje gyvena Dievas, pati kalba apie Dievo meilę visiems žmonėms. Bet taip pat raginu jus, jei tik įmanoma, vis konkrečiau ir vis atnaujinant kūrybiškumą įsipareigoti ir išdrįsti tapti artimiems sužeistoms šeimoms, kurių šiandien tiek daug – ar dėl nedarbo, skurdo, sveikatos problemų, gedulo, vaiko keliamų rūpesčių, išsibalansavimo dėl nutolimo ar išvykimo, smurto aplinkos. Reikia išdrįsti ateiti pas tas šeimas, diskretiškai, bet atvira širdimi – materialia, žmogiška ar dvasine prasme, ten, kur jos silpniausios.“ (Popiežiaus kalba DMK nariams, 2015)

Tėvas Kafarelis irgi ragino poras išdrįsti atsiverti patarnavimui. Jis kalbėjo: „Tikri Dievo vaikai ne tik atsiliepią į kvietimą, kai jį išgirsta, bet taip pat, įkvėpti nekantraujančios patarnauti meilės, gyvena pasirengę patarnauti – to nereikia painioti su potraukiu daryti įspūdingus darbus, taip pat su nerimu ar nestabilumu... „Jei šiandien išgirsite jo balsą, neužkietinkite savo širdžių.“ (Ps 95, 7–8; Žyd 3, 7) Venkite dvasios ir širdies klastų. Būkite tikri Dievo vaikai, atiduodami Jam garbę savo tikėjimu, kad Jis neprašys jūsų beprotiškų dalykų. Visada būkite pasirengę būti sujudinti ir iškelti nereikalauti teisių, neatidėliodami. Palaiminti, kuriuos dieviški kvietimai per visą jų laikiną kelią pasiekia visada pasirengusius atsiliepti.“ (Tėvas Anri Kafarelis, *Aux carrefours de l'Amour*)

Popiežiaus Pranciškaus tekstas

„Nė vienas iš mūsų negali gyventi be meilės. Ir manyti, kad meilės reikia nusipelnyti – pavojinga vergystė, į kurią galime įpulti. Nemaža dalis šiuolaikinio žmogaus nerimo greičiausiai kyla dėl to: manant, kad jei nebūsime stiprūs, gundantys ir gražūs, niekam mes nerūpėsime. Tai meritokratijos (valdymo forma, kai asmens vietą valdžioje ar socialinėje hierarchijoje nulemia gabumai ir laimėjimai) kelias. Daugybė žmonių šiandien stengiasi būti matomi vien dėl to, kad užpildytų vidinę tuštumą: tarsi mums amžinai reikėtų patvirtinimo. Ar įsivaizduojate pasaulį, kur visi beviltiškai siekia patraukti kitų dėmesį, bet niekas nesiteikia veltui mylėti kito asmens? Įsivaizduokite tokį pasaulį, pasaulį be veltui dovanojamos meilės. Tai atrodo tarsi žmonių pasaulis, bet iš tiesų tai yra pragaras. [...]

Ir kas gali padaryti mus laimingus, jei ne duodamos ir gaunamos meilės patirtis? Žmogaus gyvenimas yra pasikeitimas žvilgsniais: kas nors žvelgdamas į mus paskatina nusišypsoti, ir mes, kai dovanai šypsomės liūdinčiam, atveriamė jam duris. Pasikeitimas žvilgsniais: žvelgiant į akis atsiveria širdies durys.

Pirmas Dievo žingsnis mūsų link yra meilė, duodama iš anksto ir besąlygiškai. Dievas pamilsta pirmas. Dievas myli mus ne dėl to, kad mumyse yra kažin kokia meilę sukelianti priežastis. Dievas mus myli, nes Jis yra meilė, o meilės prigimtis yra plėstis, atsiduoti. Dievas

netgi savo geranoriškumo nesusieja su mūsų atsivertimu: tai labiau yra Dievo meilės pasekmė. [...]

Koks vaistas pakeičia nelaimingo asmens širdį? Koks vaistas padės asmens, kuris nėra laimingas, širdžiai? (Minia atsako: meilė) Garsiau! (Žmonės šaukia: meilė!) Bravo! Bravo, bravo visiems! Ir kaip padaryti, kad asmuo pajustų, jog jį mylime? Pirmiausia reikia apkabinti. Kad jis pajustų, jog yra norimas, kad yra svarbus, tada nebebus liūdnas. Meilė sukelia meilę, stipriau nei neapykanta sukelia mirtį. Jėzus nemirė ir neprisikėlė dėl savęs, bet už mus, kad būtų atleistos mūsų nuodėmės. Tad tai yra prisikėlimo laikas visiems: laikas pakelti praradusius viltį vargšus, ypač tuos, kurie rauda prie kapo jau daug ilgiau nei tris dienas.

Į mūsų veidus dvelkia išlaisvinimo vėjas. Jis daigina vilties dovaną. O viltis yra Dievo Tėvo, kuris myli mus tokius, kokie esame: Jis myli mus visada ir visus.“

Popiežius Pranciškus, Bendroji audiencija, 2020 birželio 14

Liudijimai

Esame 7 asmenų šeima. Mūsų vaikams (trims mergaitėms ir dviem berniukams) yra tarp 19 ir 12 metų. Jauniausią sūnų įsivaikinome prieš devynerius metus, jis yra stipriai neįgalus, jam nustatytas 99,5 % neįgalumas: jis nemato, nekalba ir vienas negali paeiti.

Sprendimas jį įsivaikinti gimė iš mūsų noro turėti daugiau vaikų, bet gydytojai patarė biologinių vaikų daugiau nebegimdyti. Tuo metu supratome, kad galėtume pagalvoti apie vaiką, turintį sveikatos sutrikimų, bet konkrečiu atveju turėjome gana ilgai pasvarstyti – įsivaikinti trejų metų vaiką reiškia pripažinti, kad, kai mums bus 80, turėsime keturiasdešimtmetį neįgalų vaiką, už kurį būsime atsakingi. Po ilgo mąstymo ir daugybės abejonių išgirdome lemtingą sakinį: nenuvertinkite meilės galios!

Ir per pastaruosius devynerius metus labai aiškiai ir daugybe lygmenų patyrėme, ką reiškia gyventi pagal šį sakinį.

Nuo tada mes priimame kitokį brolių, nes gavome patirties, Benardo atneštos ne tik į mūsų šeimos branduolį, bet ir į mūsų padidėjusią šeimą ir pas mūsų draugus! O ta meilė, kurią Benardas pažadina visuose, kuriuos sutinka – įspūdinga, ką sukelia jo silpnumas, kokią meilę gimdo... tai kiekviename mūsų pažadina tai, kas geriausia. Galiausiai, tai atnešė šitiek pokyčių – iš mūsų patirties atsirado daugybė iniciatyvų mokykloje, bažnyčioje, bendruomenėje. Šitaip gimė ICF (Inkluzyvos bendruomenės forumas), pakoreguotas darbas Lisabonos „Patriarcado“ ir glaudus bendradarbiavimas su mokykla, kurioje mokosi Benardas.

Benardas, nepaisant savo 99,5% neįgalumo, sukūrė šitiek vertės. O galbūt kaip tik dėl tų 99,5%. Tikrai įspūdinga liudyti apie Benardo sukurtą vertę. O gal labiau apie meilės sukurtą vertę.

Carmo ir Rui

Šeima yra gyvenimo ir meilės bendruomenė. Ji yra pamatinė meile grįstos visuomenės ląstelė.

Mes turėjome pašaukimą šeimai, nes ją sukūrėme po du kartus. Abu buvome našliai ir esame tikri, kad mūsų susitikimas buvo Dievo sumanytas.

Širdyse saugome pirmųjų sutuoktinių prisiminimą. Jautėmės artimi jiems ir su jais praleidome kelerius gyvenimo metus.

Savo istoriją su meile drauge kuriame jau 35 metus, ji apima ir tris vaikus, kurie nėra bendri. Mes juos išauginame su meile. Sudėtingas kelias, kuriame ištikimybė turėjo tapti kompromisu. Viskuo buvo dalijamasi ir dažnai buvo peržengiamas egoizmas. Tarp mūsų tvyrojo supratimas, pasitikėjimas ir pagarba, o labiausiai meilė.

Dievas yra mūsų draugas ir Jis mums įteikė tikėjimo dovaną. Palaiminimai yra mūsų gyvenimo šūkis. Popiežius Pranciškus ragina mus gyventi šeimoje, liudyti savo tikinčios krikščionių poros gyvenimą.

Mūsų vaikai jau susituokę, sukūrę savo šeimas, bet mes ir toliau išliekame dėmesingi, esame pasirengę padėti (su anūkais), drauge gerbdami vieni kitus.

„Dievas, galvodamas apie visus, pasirenka kai kuriuos“ (LC, 6, 2) Negalime gyventi uždaro krikščioniško gyvenimo, turime atsiverti kitų, parapijos bendruomenės poreikiams, pagal Kristaus pavyzdį ir padedant Šventajai Dvasiai.

Cecilia yra parapijos katechetė jau 40 metų. Ji padeda katechetams susitikti Kristų, gerbdama jų tapatybę ir laisvę, nuoširdžiai juos išklaudydama. 16 metų savanoriauja Socialiniame ir parapijos centre – arba vadovauja, arba veda maldos akimirkas su tikinčiais. Ji priklauso liturginei komandai ir yra skaitovė.

José buvo parapijos Ekonominės tarybos sekretorius ir kelerius metus yra ypatingasis Eucharistijos patarnautojas.

Tikrai, „kai širdis yra tikrai atvira visuotinei bendrystei, niekas, nė vienas nėra išskirtas iš tos brolystės.“ (LS, 92) Mes nebuvo abejingi, kai reikėjo priimti, ugdyti ir palydėti poras, besiruošiančias santuokai. Kelerius metus priklausėme CPM komandai, kur su daugybe džiaugsmo ir švelnumo dalijomės savo kaip krikščionių poros liudijimu.

Dėkojame Dievui ir Bažnyčiai, kad pasirūpino mūsų pašaukimu ir priemonėmis, kurias galėjome pasitelkti, ypač už Dievo Motinos komandas.

Cecília ir José

5. Gairės komandos susitikimui paruošti

Pradinė atsakingosios poros motyvacija

Atsakingoji pora maldoje šaukiasi Šventosios Dvasios, kad Ji dalyvautų per susitikimą ir prisimenant tikslus.

5.1. Priėmimas ir valgymas

Po maisto palaiminimo svarbu priminti, kad broliškas pokalbis valgant turi vystytis prisimenant, jog susitinkame Kristaus vardu, ir susitikimas prasidėjo tada, kai pora būti kartu pakvietė Šventąją Dvasią. Valgant siūloma pasidalinti aktualiomis temomis, susijusiomis su šeima kaip vieta, kur mokomasi abipusės meilės ir įsipareigojimo.

5.2. Bendrasis pasidalijimas

Komandoje aptarti mėnesio patirtis. Kurios jų buvo reikšmingos kiekvienam asmeniškai ir poros gyvenimui, atsiduodant, atveriant savo širdį ir išreiškiant jausmus.

5.3. Dievo žodžio skaitymas ir meditavimas

Jn 15, 9–11

Liturginė malda – Ps 111 (112), 2–9

***Laimingas, kas VIEŠPATIES pagarbiai bijo,
kas nuoširdžiai vykdo jo įsakymus.***

*Jo palikuonys bus galingi,
palaiminta dorųjų karta.*

*Jo namuose bus gerovė ir turtai,
amžinai tvers jo teisumas.
Jis yra lyg šviesa, šviečianti tamsoje doriesiems,
visados švelnus, gailestingas ir teišus.
Gera žmogui, kuris yra dosnus ir skolina,
sąžiningai tvarko savo reikalus.
Visad jis bus tvirtas;
žmonės teišaus žmogaus niekad nepamirš.
Blogos žinios gauti jis nebijos, –
jo širdis tvirta, pasitikinti VIEŠPAČIU.
Patvari jo širdis, – jis nesibaimina;
ilgainiui jo priešai bus nugalėti
Dosniai jis duoda beturčiams,
niekad neišsenka jo dosnumas.
Jis bus didis ir gerbiamas.*

***Laimingas, kas VIEŠPATIES pagarbiai bijo,
kas nuoširdžiai vykdo jo įsakymus.***

5.4. Pasidalijimas apie siekius

Pasidalijimas apie tai, kaip pavyko laikytis siekių, yra ypatingas komandos susitikimo laikas, skirtas tarpusavio dvasinei pagalbai. Čia pasitikriname pažangą santuokinio ir asmeninio šventumo kelyje. Siūlome ypatingą dėmesį skirti **Gyvenimo taisyklei**.

5.5. Klausimai komandos susitikimui (Pasikeitimas įžvalgomis apie studijų temą)

Remiantis iššūkiomis ir nuostatomis, pasiūlytais šio susitikimo pradžioje, siūlome, kad pora pasiruoštų studijų temai remiantis šiais klausimais:

1. Ką konkrečiai darome, kad mūsų šeimoje ir mūsų gyvenamoje aplinkoje gyvuotų dōvanai teikiama meilė?
2. Kaip mes rūpinamės savo šeimų vaikais, jaunuoliais ir pagyvenusiais asmenimis? Jaunomis šeimomis? Kitais šeimos nariais, einančiais per jautresnį etapą?
3. Krikščionis negali tenkintis tik žodžiais, kai kalba eina apie artimo meilę. Ar galime pateikti – savo aplinkoje ar apskritai – naujų požiūrių, iniciatyvų ar praktikų pavyzdžių, numatančių konkrečius žingsnius link naujos socialinės ekologijos?

5.6. Baigiamoji malda

Tai metas, kai komandos nariai meldžiasi savo intencijomis ir už viską, kas jiems atėjo į širdį per susitikimą. Pradėdami šio susitikimo baigiamąją maldą, meldžiamės popiežiaus Pranciškaus žodžiais:

Jėzau, Marija ir Juozapai,
jumyse kontempliuojame tikrosios meilės spindesį
ir į jus pasitikėdami kreipiamės.

Šventoji Nazareto šeima,

padaryk, kad ir mūsų šeimos
būtų bendrystės ir maldos vietas,
Evangelijos mokyklos,
mažos namų Bažnyčios.

Šventoji Nazareto šeima,
šeimose niekada tenebūna smurto, svetimumo ir nesantaikos;
kas buvo sužeistas ar papiktintas,
greitai tesulaukia paguodos ir tepagyja.

Šventoji Nazareto šeima,
tegu visi suvokia šeimos šventumą ir neišardomumą,
teįžvelgia šeimoje atsispindinčių Dievo sumanymų grožį.
Jėzau, Marija ir Juozapai,
išgirskite, išklauskite mūsų maldavimą,
Amen.

Viešpaties Angelo malda, 2013 gruodžio 29 (pritaikyta)

Malda dėl tėvo Kafareljo paskelbimo šventuoju Magnificat

5.7. Pasiūlymai mėnesiui

Krikščioniškasis dvasingumas siūlo alternatyvų būdą, kaip suprasti gyvenimo kokybę, ir skatina pranašišką bei kontempliatyvią gyvenseną, įgalinančią giliai džiaugtis netampant apsėstu vartojimo. [...] Galvoje turiu įsitikinimą, jog „mažiau yra daugiau“. (LS, 222)

- Pirmos šešto enciklikos *Laudato Si* skyriaus dalies skaitymas (LS, 202–237).
- Sukurti šeimos maldos įprotį, prieš ir po pagrindinio valgio, kai tėvai (arba seneliai) laimina stalą arba visi dėkoja už maistą, kurį valgys, ir už darbą, kurio dėka jis atsirado ant stalo, taip pat stiprinama bendrystė su tais, kuriems nesiseka.
- Maldingas kitam susitikimui skirtas Biblijos teksto skaitymas (Lectio divina) – 2 P 1, 2–8.

AŠTUNTAS SUSITIKIMAS „ŠVIETIMAS - NAUJAM GYVENIMO BŪDUI,,

1. Tikslai – iššūkiai ir nuostatos

- Šeimoje džiaugsmingai **gyventi** nuosaikiai ir atsakingai **elgtis** su aplinka.
- **Prisidėti** – konkrečiais malonaus elgesio ir tarnystės veiksmais – prie laimingo šeimos gyvenimo.
- **Melstis** šeimoje, atpažįstant Dievo Tėvo ir gyvybės Kūrėjo buvimą, **dalyvauti** sekmadienio Mišiose ir Bažnyčios gyvenime, vis labiau bendruomenėje ugdant mūsų santykį su Dievu.
- **Šviesti** dėl naujo požiūrio ir naujo būdo gyventi „bendruosiuose namuose“.

2. Įvadas

„Nauja linkme pasukti privalo daug dalykų, tačiau pirmiausia pasikeisti turi žmogus. Stokojama bendros kilmės, vienu nuo kitų priklausomybės ir visų bendros ateities suvokimo. Toks pamatinis suvokimas leistų plėtoti naujus įsitikinimus, naujas nuostatas bei gyvensenas. Tad iškyla didelis kultūrinis, dvasinis ir edukacinis iššūkis, aprėpsiantis ilgus atsinaujinimo procesus.“ (LS, 202)

Rūpestis saugoti „bendruosius namus“ ir tuo pačiu metu žmogų – geras edukacinis projektas mūsų laikams. Bet mums, krikščionims, ekologija turi gilesnes šaknis. Kontempliuoti kūriniją ir jos grožį pirmiausia reiškia pripažinti Dievo darbą, tada su asmenine atsakomybe atsiliepti į Dievo vaikų pašaukimą. Gyvenant nuosaikiau, dosniau ir su didesniu dėkingumu, laikantis šūkio „mažiau yra daugiau“ (LS, 222), atsiliepiama į Dievo darbo saugotojų pašaukimą, esant dėmesingiems Dievui, pasauliui ir kitiems.

3. Malda ir Dievo žodžio mąstymas

Siūlome kiekvienam asmeniškai ir poroje šį mėnesį remiantis tekstu iš Biblijos laikytis keturių maldingo skaitymo (Lectio divina) etapų – skaitymas, meditacija, malda ir kontempliacija.

Malonė ir ramybė teauga jums su Dievo ir mūsų Viešpaties Jėzaus pažinimu.

Jo dieviška galybė padovanojo mums visa, kas praverčia gyvenimui ir maldingumui pažinimu to, kuris pašaukė mus savo šlove ir jėga. Drauge jis mums padovanojo ir brangius bei didžius pažadus, kad per juos taptumėte dieviškosios prigimties dalininkais, pabėgę nuo sugedimo, kurį skleidžia pasaulyje geiduliai.

Todėl parodykite visą stropumą, kad savo tikėjimu ugdytumėte dorybę, dorybe – pažinimą, pažinimu – susivaldymą, susivaldymu – ištvermę, ištverme – maldingumą, maldingumu – brolybę, o brolybe – meilę. Kai šitie dalykai jumoje gyvuoja ir tarpsta, jie neduoda jums apsileisti ir likti bevaisiams mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus pažinime.

2 Pt 1, 2–8

4. Tekstai gilesnėms studijoms

Daugybė žmonių, ypač jaunimo, matydami padėtį pasaulyje, jautriau ėmė žvelgti į ekologijos klausimus, tapo kritiškesni, kūrybiškesni ir veiklūs. Vis dėlto daug iš jų užaugo didelio vartojimo ir gerovės aplinkoje, dėl to sunku įdiegti naujus įpročius. Tuo pačiu kiti, neturėję tokių sąlygų, vertina jas kaip sėkmės gyvenime matą. Dėl to mums kyla ugdymo

iššūkis: „Kaip niekada istorijoje, bendras likimas įpareigoja ieškoti naujos pradžios <...>. Tegu mūsų epocha bus atmenama kaip naujos pagarbos gyvybei, tvirto ryžto siekti tvarumo, intensyvesnės kovos už teisingumą ir taiką, džiugaus gyvybės aukštinimo pradžios metas.“ (LS, 207)

Jau gera pradžia būtų manyti, kad „visada įmanoma išugdyti gebėjimą išeiti iš savęs kito link. Be šito nepripažįstama kito kūrinio vertė, nenorima ko nors imtis kitų naudai“ ar stengtis, kad būtų mažinama kančia ar mus supančios aplinkos nykimas. Šis gebėjimas peržengti save „yra esminis veiksnys, įgalinantis visokį rūpinimąsi kitais bei aplinka ir duodantis pradžią moralinei reakcijai svarstyti kiekvienos veiklos ir kiekvieno asmeninio sprendimo poveikį išorei“ (LS, 208). Ir išėję iš savęs greitai pamatome, kad mums visiems visų reikia, ir Dievui reikia kiekvieno iš mūsų.

Tad keliamo klausimą: kokių metodų imtis, idant sukurtume veiksmingą ekologinę pedagogiką? Pažiūrėkime, kaip į tai atsako tėvas Kafarelis: „Pasvarstykite apie dievišką pedagogiką. Tas, kurio reikia visiems ir kuriam nereikia nieko, dėl to, kad pamilo žmones, panoro, kad Jam jų reikėtų. Dievui reikia žmonių. Jis mus pažįsta, labai gerai žino, kad tai svarbiausias būdas paraginti atiduoti, ką turime geriausia, kad Jis nuvestų mus į pačias aukščiausias viršukalnes. Jis panoro, kad Jam reikėtų motinos, ir pažvelkite, į kokią tobulumą viršūnę šis pašaukimas iškėlė Mariją; Jis panoro, kad jam reikėtų apaštalų, ir į kokią tobulumą Pauliui patikėta misija pakėlė jo charakterį ir dvasią! Didysis meilės tobulumas yra žinoti, kad tau reikia to, kuriam viską atiduodame.“ (Tėvas Kafarelis, *Aux Carrefours de l'Amour*) „Dievas elgiasi su jumis kaip su sūnumis. O kurio gi sūnaus tėvas griežtai neauklėja?!“ (Žyd 12, 7) „VIEŠPATS, tavo Dievas, baudžia tave, kaip žmogus kad baudžia savo sūnų.“ (Įst 8, 5) Šis auklėjimo procesas turėtų prasidėti per pokalbį su Dievu, per vidinę maldą. Pravėręs šias vidines duris, krikščionis turi palikti pats save ir priimti jam patikėtą Tėvo misiją. Tam jis kaip Jėzus „panaudoja visus bendravimo išteklius, kaip antai žodžius, tylą, metaforą, vaizdinį, pavyzdį ir įvairius ženklus, kaip darė pranašai, ragindami savo mokinius sekti paskui Jį. Kristus dalijasi su jais savo tikėjimo pedagogika, visiškai įtraukdamas į savo sumanymą ir likimą.“

Edukacinės aplinkos yra įvairios, bet derėtų pabrėžti „centrinę šeimos svarbą, nes ji yra „vieta, kur gyvybė, Dievo dovana, gali būti tinkamai priimta bei saugoma nuo dažnų pavojų, su kuriais ji susiduria, ir vystytis laikantis tikrai žmogiškų reikalavimų. Priešingai vadinamajai mirties kultūrai šeima yra gyvybės kultūros buveinė“. Šeimoje ugdomi pirmieji meilės ir rūpinimosi gyvybe įpročiai, pavyzdžiui, deramai naudotis daiktais, laikytis tvarkos ir švarumo, pagarbiai žvelgti į vietinę ekosistemą ir visų kūrinių apsaugą. Šeima yra visapusiško ugdymo vieta, kur skleidžiasi įvairūs, tarp savęs artimai susiję asmens brendimo aspektai. Šeimoje mokomasi prašyti leidimo neįžūliai, sakyti „ačiū“ išreiškiant nuoširdų dėkingumą už tai, kas gauta, tramdyti agresyvumą ar godumą ir atsiprašyti padarius ką nors bloga. Tokie nedideli nuoširdaus dėkingumo gestai padeda kurti bendro gyvenimo ir pagarbos aplinkai kultūrą.“ (LS, 213)

Krikščionių šeimoms svarbu laikytis krypties, kuri aiškina, kaip „suprasti gyvenimo kokybę, ir skatina pranašišką bei kontempliatyvią gyvenseną, įgalinančią giliai džiaugtis netampant apsėstu vartojimo. [...] Galvoje turiu įsitikinimą, jog „mažiau yra daugiau“. Juk nuolatinis vartojimo galimybių kaupimas blaško širdį ir trukdo branginti kiekvieną daiktą bei kiekvieną akimirką. [...] Tai yra grįžimas prie paprastumo, leidžiančio sustoti pasiskonėti tuo, kas maža, padėkoti už galimybes, atveriamas gyvenimo neprisirišant prie to, ką turime, ir nesielvartaujant dėl to, kad ko nors neturime. (LS, 222) Būtent šeimoje natūraliai išmokstame gyventi laikydami atsakingo nuosaikumo, su dėkingumu žvelgti į pasaulį, dėmesingai bei švelniai rūpintis tais, kuriems to reikia labiausiai, ir savo aplinka.

Pavyzdžiui, „labai kilnu rūpintis kūrinija nedideliais kasdieniais veiksmais ir nuostabu, kad švietimas geba tam motyvuoti, kol tai tampa gyvensenos forma. Ekologinės atsakomybės

mokymas gali paskatinti įvairų elgesį, turintį tiesioginę ir svarbią įtaką rūpinimuisi aplinka, kaip antai vengimą naudoti plastiką ir popierių, vandens vartojimo mažinimą, atliekų rūšiavimą, maisto protingo kiekio paruošimą, rūpestingą atožvalgą į kitas gyvas būtybes, naudojimąsi viešuoju transportu ar važiavimą ta pačia transporto priemone keliems asmenims, medžių sodinimą, nereikalingų šviestuvų išjungimą ir taip toliau. Visa tai yra dosnaus ir kilnaus kūrybiškumo, iškeliančio aikštėn tai, kas žmoguje geriausia, dalis. Vadovavimasis svariais motyvais ką nors panaudoti dar kartą, užuot greitai išmetus, gali būti mūsų kilnumą išreiškiantis meilės aktas.“ (LS, 211)

Bet nepakanka vien atsižvelgti į aplinką. Reikia žengti toliau: apmąstyti žmogaus gyvenimo visapusiškumą ir apsvaistinti būtinybę skatinti bei pasitelkti visas didžiąsias vertybes, tarp jų – nuolankumą ir saikingumą. Bet nebus lengva vystyti sveiką nuolankumą ir džiaugsmingą saikingumą, „jei iš savo gyvenimo išstumiamo Dievą, o jo vieton pastatome savąjį „aš“, jei tikime, kad mūsų subjektyvumas turi nuspręsti, kas gera ir kas bloga.“ (LS, 224)

Paprastas ir kasdienis tokios nuostatos laikymasis galėtų būtų sustoti ir padėkoti Dievui prieš valgį ir po jo. Šis trumpas ir gilus veiksmas „primena mums mūsų gyvenimo priklausomybę nuo Dievo, stiprina dėkingumo už kūrinijos dovanas jausmą, pripažįsta tuos, kurie savo darbu tas gėrybes suteikė, ir tvirtina solidarumą su didžiausiais vargšais.“ (LS, 227)

Sakramentai irgi yra ypatingos priemonės, kuriomis Dievas perkeičia prigimtį tarpininkaujant antgamtiniam gyvenimui. Švęsdami sakramentus esame kviečiami kitaip priimti pasaulį. Vanduo, alyvuogių aliejus, ugnis ir spalvos yra Dievo meilės simboliai bei įrankiai, Jo buvimo atspindžiai kiekvieno žmogaus gyvenime. Tarp jų Eucharistija ypatingu būdu primena mums visos kūrinijos prasmę. Iš tiesų Eucharistija per transsubstanciaciją, tai yra duonos ir vyno perkeitimą į Kristaus Kūną ir Kraują, „sujungia dangų ir žemę, aprėpia ir persunkia visą kūniją“. (LS, 236)

Ypač svarbu dalyvauti Eucharistijoje sekmadienį. Ne vien todėl, kad sekmadienis yra Viešpaties diena, vedanti mus į susitaikymą su Dievu, savimi, kitais ir pasauliu, bet taip pat ji pabrėžia poilsio, ramaus ir mašlaus, bei šventės – dviejų labai svarbių žmogaus gyvenimo elementų – vertę.

Galiausiai yra gerai prisiminti, kad Evangelijos mokymas veikia mūsų mąstymo, jutimo ir gyvenimo būdą. Ugdyme tai išreiškama per kelionę, kurią nukeliauti kviečiamas kiekvienas vaikas: išmokti būti, pažinti, gyventi drauge ir daryti. Kaip tėvai, užuot siūlę idėjas, veikiau pateikime pagrindus, kad būtų palaikoma aistra saugoti „bendruosius namus“. Neįmanoma dideliems dalykams įsipareigoti vien pasiklausius teorijų, be dvasingumo, mus vedančios sielos, be „kokio nors vidinio motyvo, skatinančio, drąsinančio ir įprasminančio asmeninę bei bendruomeninę veiklą“ (LS, 216).

Ir popiežius Pranciškus tęsia: „Kiekvienam pokyčiui reikia edukacinio žingsnio, įtraukiančio visus. Dėl to būtina statyti „ugdymo kaimą“, kuriame, nors esame skirtingi, dalinamės įsipareigojimu kurti žmogiškų ir atvirų santykių vietą. Afrikiečių patarlė sako, kad „vaiką augina visas kaimas“. Turime pastatyti tokį kaimą kaip sąlygą ugdymui. Kad pasiektume tokių pasaulinių tikslų, bendras „ugdymo kaimo“ kelias turi įveikti svarbius etapus.

Pirmiausiai reikia *išdrįsti į centrą pastatyti asmenį*. Visapusiškos ekologijos kelyje centre atsiduria ypatinga kiekvieno kūrinio vertė, atsiskleidžianti per santykį su žmonėmis ir supančia tikrove, taip pat siūlomas gyvenimo būdas, atmetantis išmetimo kultūrą.

Kitas etapas būtų *drąsa* kūrybiškai ir atsakingai *nukreipti geriausias energijas*. Taip augs asmenys, kurie bus atviri, atsakingi, pasirengę skirti laiko išklausyti, kalbėtis ir apmąstyti, gebantys megzti ryšius su šeimomis, tarp kartų ir skirtingų pilietinės visuomenės išraiškų, kol bus suformuotas naujas humanizmas.

Papildomas etapas būtų *drašą ugdyti asmenis, pasirengusius patarnauti bendruomenei*. Tarnystė yra susitikimo kultūros atrama. Patarnaudami suprantame, kad „palaimingiau duoti negu imti“ (Apd 20, 35). Visos institucijos turi peržiūrėti tikslus ir būdus, kuriais remiasi jų ugdymo misija, besiremiamos tokia perspektyva. (Popiežius Pranciškus, Vatikanas, 2019 rugsėjo 12)

Tėvo Carlo De Marchi tekstas

„Jėzus savo mokinius, - ypač tuos, kuriais nori remtis kaip ganytojais – pasirenka pagal vieną kriterijų, kurį suprasti nelengva. Po didžiojo duonos padauginimo stebuklo Viešpats pasilieka sausumoje vienas, o dvylika pradeda vargingai irtis per Galilėjos ežerą: „Tuo tarpu valtis jau toli toli nuplaukė nuo kranto, blaškoma bangų, nes pūtė priešingas vėjas.“ (Mt 14, 24) Mokiniai jaučiasi vieniši ir apleisti, pradeda pamiršti išpūdingus savo regėtus dalykus: dabar junta tik grėsmingas bangas ir nutolimą nuo Jėzaus. Audrų visada bus, Jėzaus žadėta ramybė nėra plokščia gyvenimo be netikėtumų ramybė. Jums nepavyks – rodos, sako Jėzus – įveikti prieštarų, persekiojimų, cunamių, su kuriais teks susiremti vieniems ar visiems kartu. Bet Jis atėjo pas juos baigiantis nakčiai, žengdamas ežero paviršiumi. Aš jūsų nemokau sutramdyti audros, bet plaukti, nepaisant baimės: net jei nevaldote padėties, žinokite, kad niekada nebūsate vieni. Išvydę Jėzų, ateinantį vandeniui, jie sušunka: čia šmėkla! O Mokytojas juos ramina: „Drašos, tai Aš, nebijokite!“ Petras, įveikęs baimę, išlipa iš valtios, deda koją po kojos ant ežero paviršiaus, suvokdamas, didžiam savo nustebimui, kad gali eiti vandeniui. Bet jo tikėjimas nėra tobulas, nes žengęs kelis žingsnius jis pradeda abejoti ir skęsti. Bet pirmasis iš apaštalų nebuvo pasirinktas todėl, kad buvo tvirtas ir nesutrikdomas, nei todėl, kad jo tikras ir didelis pasitikėjimas Mokytoju buvo tobulas. Suprasti padės šie Čestertono žodžiai: „Kristus kertiniu akmeniu renkasi ne genialų Paulių ar mistiką Joną, bet netašytą snobą, bailį – trumpai tariant, žmogų.“ Gali pasidaryti aiškiau mąstant apie tėvus, pasirinktus Viešpaties valdyti, kiek įmanoma, namų Bažnyčią – kiekvieną šeimą. Nebijok, sako Jėzus kiekvienai motinai ir kiekvienam tėvui, jei nesuvaldai padėties: uošvio sveikatos, dukros pažymių, nesusikalbi su giminėmis, keliančiais didelę įtampą... ir nebijok, jei tavo vaikai mato tavo netobulumus ir silpnybes; ir Petras jų turėjo, o Dievas jį, kaip tave, pasirinko, kad patiktų savo aveles, būtent tuos, kurie gyvena tavo namuose. Prašau iš tavęs tik neabejoti mano meile tau, ir kad kaip šeima visada eitumėte į priekį, net jei viskas atrodo abejotina ir menkai tikėtina, net kai prašau tavęs eiti vandeniui. „Ant šito akmens aš pastatysiu savo Bažnyčią.“ Ne ant tobulo monolito be jokio įtrūkimo, bet ant jūsų, kokie esate ir kokius aš pasišaukiau: noriu savo namų Bažnyčią statyti ant jūsų santuokinės meilės, kuri kasdien atsinaujina. „Šeima“, - moko mus popiežius Pranciškus, - „yra vieta, kur kasdien drauge gyvendami patiriame savo ir kitų ribotumą, susiduriame su mažomis ir didelėmis bendro gyvenimo problemomis, mokomės sutarti. Nėra tobulo šeimos, bet nereikia bijoti netobulumo, trapumo.“ Nereikia bijoti eiti kasdienio šeimos gyvenimo vandens paviršiumi.“

Carlo de Marchi, *L'Osservatore Romano*, 2020 8 5

Liudijimai

Ugdymas yra viena iš tauriausių žmonijos misijų, bet taip pat ir vienas didžiausių iššūkių. Mūsų dienomis, norint užtikrinti deramą ugdymo lygį, diegti naują požiūrį ir naują gyvenimo būdą „bendruosiuose namuose“, reikia budrumo ir pasitelkti naujų artumo įrankių, pokalbį ir tėvų liudijimą šeimoje. Mes turime tris vaikus: Luisą (14 metų), Julisą (10) ir Júlio Luisą (4). Dvasinė sritis: įprotis kasdien melstis prieš valgį ir po jo, taip pat prieš einant miegoti, paprastai mūsų namų maldos kampelyje, ir sekmadieniais į Mišias einame visa šeima. Ugdymo sritis: šiuo metu iššūkių kelią Luisas, nes yra labiausiai atsipūtęs, bet mūsų padedamas geriau planuoja laiką ir dėdamas pastangų daro pažangą bei juda į priekį. Namų aplinka: per karantiną labiau dalijamės darbus ir juos planuojame: tvarkytis, plauti indus ir gaminti maistą padeda visi ir viskas būna sutvarkyta.

Iki dabar tikrų išmėginimų nepatyrėme, mūsų vaikams 5 ir 11 metų, bet matome, kad mūsų vartotojiškoje visuomenėje užauginti vaikus, kurie gerbtų kitus ir mokėtų galvoti apie save nemenkindami kitų, yra tikras iššūkis. Nuo pat pradžių sutarėme, kad vaikai mums nepriklauso, juos patikėjo mums Dievas, kad juos užaugintume; ir jei taip, turime tą daryti su krikščioniška meile, pagal jos taisykles ir vertybes, net jei tokia užduotis ir bus sudėtinga. Tikime, kad Kristus mūsų neapleidžia, kad yra ir daugiau tokiu keliu einančių šeimų. Paslaptis yra gyventi drauge kaip šeimai ir kartu melstis. Labai padeda skautybė ir katechezė. Mokėti apkabinti, kai reikia, nebijoti papriekaištauti, jei būtina. Ir labiausia kalbėtis, aiškinti, rodyti pavyzdį, atskleisti gerąją pusę net, rodos, bloguose dalykuose. Reikalaujame dalyvauti Mišiose sekmadieniais. Ir kai vaikai atsikalbinėja: „Nenorime ten eiti! Ten nieko nevyksta!“, atsakome, kad jei lankome senelius, lankome ir savo draugą Jėzų, ir tada jie šypsodamiesi sutinka. Po kelerių metų jie galbūt ten nebeis, o gal labiau už mus norės dalyvauti. Vienas Dievas težino! Tik negalime nuolaidžiauti vien dėl to, kad taip lengviau.

Ana ir Edgaras

5. Gairės komandos susitikimui paruošti

Atsakingosios poros dalis

Atsakingoji pora maldoje šaukiasi Šventosios Dvasios, kad Ji dalyvautų per susitikimą ir prisimenant tikslus.

5.1. Priėmimas ir valgymas

Po maisto palaiminimo svarbu priminti, kad broliškas pokalbis valgant turi vystytis prisimenant, jog susitinkame Kristaus vardu, ir susitikimas prasidėjo tada, kai pora būti kartu pakvietė Šventąją Dvasią. Valgant siūloma pasidalinti aktualiomis temomis, susijusiomis su šeima ir kaip būti pasaulyje, bet ne iš pasaulio.

5.2. Bendrasis pasidalijimas

Komandoje aptarti mėnesio patirtis. Kurios jų buvo reikšmingos kiekvienam asmeniškai ir poros gyvenimui, atsiduodant, atveriant savo širdį ir išreiškiant jausmus.

5.3. Dievo žodžio skaitymas ir meditavimas

2 Pt 1, 2–8

Liturginė malda – Ps 14 (15), 2–5

***VIEŠPATIE, kas gali svečiuotis tavo Palapinėje?
Kas gali gyventi Zione – tavo šventajame kalne?***

*Žmogus, kuris dorai gyvena,
daro, kas yra teisu,
ir kalba tiesą iš grynų širdies.
Kas nešmeižia nė vieno liežuviu,
kas nedaro nieko pikta bičiuliui
ir nejuodina kaimyno.
Kas laiko niekam tikusiu, ką Dievas atmeta,
o VIEŠPATIES bijančius gerbia,*

*kas net nuostolį patirdamas laikosi žodžio.
Kas be palūkanų skolina
ir yra nepaperkamas liudyti prieš nekaltą.
Kas šitaip elgiasi,
bus saugus per amžius.*

***VIEŠPATIE, kas gali svečiuotis tavo Palapinėje?
Kas gali gyventi Zione – tavo šventajame kalne?***

5.4. Pasidalijimas apie siekius

Pasidalijimas apie tai, kaip pavyko laikytis siekių, yra ypatingas komandos susitikimo laikas, skirtas tarpusavio dvasinei pagalbai. Čia pasitikriname pažangą santuokinio ir asmeninio šventumo kelyje. Siūlome ypatingą dėmesį skirti **sutuoktinių ir šeimos maldai**.

5.5. Klausimai komandos susitikimui (Pasikeitimas įžvalgomis apie studijų temą)

Remiantis iššūkiais ir nuostatomis, pasiūlytais šio susitikimo pradžioje, siūlome, kad pora pasiruoštų studijų temai remiantis šiais klausimais:

1. Kokį kasdienį mūsų liudijimą dėl bendrųjų namų saugojimo regi aplinkiniai?
2. Poroje ir šeimoje – ar tikrai rūpinamės glaudžiu savo santykiu su Dievu?
3. Ar suvoki, kad buvimas maloniam sutuoktinių ir šeimos santykiuose prisideda prie darnos kūrimo? Kaip aš tai įgyvendinu?
4. Ar mūsų lankomose aplinkose stengiamės būti saikingumo, priderančio tikriems krikščionims, pavyzdžiu?

5.6. Baigiamoji malda

Tai metas, kai komandos nariai meldžiasi savo intencijomis ir už viską, kas jiems atėjo į širdį per susitikimą. Pradėdami šio susitikimo baigiamąją maldą, meldžiamės kardinolo D. Tolentino de Mendonços žodžiais:

Viešpatie, prašau iš Tavęs malonės būti.
Neprašau batų, neprašau kelių.
Polinkio iš naujo minti kelius, su netikėtumais ir pasikeitimais.
Neprašau dalykų, kuriuos reikėtų iškęsti,
bet kad tuščios rankos džiūgautų statydamos gyvenimą.
Neprašau sustabdyti laiką ties mano mylimu paveikslu,
bet kad mokytum mano akis kiekvieną akimirką matyti kaip naują galimybę.
Paimk iš manęs žodžius, kurie sukelia vien nuovargį, atima viltį, atstumia.
Kad nemanyčiau, jog viską žinau apie save ir kitus.
Net kai negebėsiu ar kai neturėsiu,
žinau, kad paprasčiausiai galiu būti.
Štai ko prašau Tavęs, Viešpatie:
Dar kartą malonės būti.

D. José Tolentino Mendonça

**Malda dėl tėvo Kafareljo paskelbimo šventuoju
Magnificat**

5.7. Pasiūlymai mėnesiui

Galime jos (Marijos, visos kūrinijos Motinos ir Karalienės) prašyti, kad padėtų žvelgti į šį pasaulį išmintingesnėmis akimis. (LS, 241)

- Baigti skaityti šeštą enciklikos *Laudato Si* skyrių (LS, 238–240).
- Tegu kiekviena pora skaitydama Dievo žodį dėmesingai jo savo gelmėje klausosi ir svarsto, kaip Dievas kviečia kasdien dosniai save dalyti, kaip Jis suteikia aiškumo ir jėgų atrasti naujus kelius, kaip tikėjimas yra iššaknijęs amžinojo gyvenimo laukime.
- Maldingas kitam susitikimui skirtas Biblijos teksto skaitymas (*Lectio divina*) – Apr 1, 8–17.

DEVINTAS SUSITIKIMAS „KITAPUS SAULĖS... BEGALINIS DIEVO GROŽIS,,

1. Tikslai – iššūkiai ir nuostatos

- **Kontempliuoti** visatą, **dėkoti** ir **šlovinti** Dievą už viską bei visus
- **Išaknyti** savo tikėjimą Prisikėlusiam Jėzuje ir Jame atrasti gyvenimo malonę bei stiprybę
- **Skleisti** krikščionišką viltį per priėmimą, šypsena, meilę.
- Poroje **atsiduoti** Dievui, vedamiems Dievo Motinos pavyzdžio.

2. Įvadas

„Galiausiai akis į akį susitikime su begaliniu Dievo grožiu (plg. 1 Kor 13, 12) ir, kupini džiugaus gėrėjimosi, galėsime skaityti slėpinį visatos, kuri išvien su mumis bus begalinės pilnatvės dalininkė. Taip, keliaujame į amžinybės šabą, į naująją Jeruzalę, į bendrus dangiškuosius namus. Jėzus mums sako: „Štai aš visa darau nauja!“ (Apr 21, 5). Amžinasis gyvenimas bus bendrai išgyvenama nuostaba, kai kiekvienas kūrinys, spindinčiai perkeistas, užims savo vietą ir turės kuo apdovanoti galutinai išlaisvintus vargšus.“ (LS, 243)

Esame sukurti dangui, amžinajam gyvenimui, kad gyventume amžiais. Tad jei gyvenimas šiame pasaulyje yra skirtas mokymuisi ir vertybių perdavimui, būtina, kad žmogui rūpėtų pareiga ateinančioms kartoms palikti tokią gerą buveinę, kokią jis paveldėjo iš savo tėvų, arba dar geresnę. Kiekvienas žmogus yra atsakingas už ateitį. Esame kviečiami drąsiai leisti į didžiąją visuomenės atnaujinimo misiją. Su Prisikėlusio Jėzaus malone ir stiprybe mūsų kelyje čia, žemai, pasitaikys akimirklų, kai nujausime patį svarbiausią susitikimą, įvyksiantį tą dieną, kai išvysime Dievą ir mūsų laimei nuo tada nieko netrūks.

3. Malda ir Dievo žodžio mąstymas

Siūlome kiekvienam asmeniškai ir poroje šį mėnesį remiantis tekstu iš Biblijos laikytis keturių maldingo skaitymo (Lectio divina) etapų – skaitymas, meditacija, malda ir kontempliacija.

„Aš esu Alfa ir Omega“, – sako Viešpats Dievas, kuris yra, kuris buvo ir kuris ateis, Visagalis. [...] „Nebijok! Aš esu Pirmasis ir Paskutinis, ir Gyvasis.“

Apr 1, 8–17

4. Tekstai gilesnėms studijoms

„Tikėjimas į vieną Dievą, kuris yra trejybinė bendrystė, krikščionis veda prie minties, kad visai tikrovei būdingas trejybinis įspaudas“ (LS, 239) ir „verčia atrasti raktą savo paties įgyvendinimui. Juk žmogus auga, bręsta ir šventėja tiek, kiek įsitraukia į santykį, kai išeina iš savęs gyventi bendrystėje su Dievu, su kitais ir su visais kūriniais. Taip jis į savo egzistenciją įsileidžia trejybinę dinamiką, Dievo jam įspautą per sukūrimą. Visa yra susiję, ir tai kviečia mus ugdyti pasaulinio solidarumo dvasingumą, kylantį iš Trejybės slėpinio.“ [LS, 240].

Švenčiausioje Trejybėje atrandame visą Dievo grožį ir meilę Jo sukurtajam pasauliui. Esame sužavėti „Dievo grožiu – neišsemiamu grožiu, gerumu ir tiesa. Bet tai nuolankūs ir artimi grožis, gerumas ir tiesa, tapimas kūnu, įžengimas į mūsų gyvenimą, į mūsų istoriją, į mano istoriją, į kiekvieno mūsų istoriją, kad kiekvienas vyras ir moteris galėtų Jį sutikti ir gyventi amžinai. Tai yra tikėjimas: priimti Dievą – Meilę, kuris save dovanoja per Kristų, kuris gaivina

mus Šventąją Dvasią, leisti Jo sutinkamam ir pasitikėti Juo. Toks yra krikščioniškas gyvenimas. Mylėti, susitikti Dievą, ieškoti Dievo; Jis pirmas mūsų ieško, Jis pirmas mus sutinka.“

Viešpaties Angelo malda, 2020 birželio 7

Viešpats kiekvieną mūsų kviečia dalyvauti savo kūrimo darbe, prisidėti prie bendrojo gėrio tais gebėjimais, kokius esame gavę. Šis misionieriškas pašaukimas visada išreiškiamas patarnavimu kitiems. Iš tiesų mūsų gyvenimas šiame pasaulyje pasiekia savo pilnatvę, kai virsta visiška dovana. Aišku, visada būsime stebinami. „Dievas nustebina pašaukdamas ir kviesdamas nebemesti tinklų į ežerą, bet patiems drąsiai mestis į istoriją ir Jo akimis išvysti gyvenimą, kitus ir save.“ (Šv. Tėvo homilija, Kunigaikščio Aleksandro I aikštė, Sofija, 2019 gegužės 5)

Tokį įsimylėjusio Dievo žvilgsnį išvysime amžinybėje, bet, kaip primena Tėvas Kafarelis, su Jo malone jau šiame pasaulyje galime jį nujausti: „Tavo veido aš ieškau“, - gieda psalmininkas. Jis gerai žinojo, kad jo Dievas yra asmuo, o ne anonimiška saulė, abejingai skleidžianti savo šviesą viskam. „Tavo veido aš ieškau“ – veidą vienas asmuo atsuka kitam per meilės pokalbį. Aš mieliau sakyčiau „Tavo žvilgsnio aš ieškau“, nes mūsų Dievas yra žvilgsnis. Jis yra gyvuojantis žvilgsnis. [...] Bet žmogaus didybę sudaro tai, kad jau šioje žemėje per malonės akimirkas jis gali suvokti dieviško žvilgsnio šviesos ryškumą, kaitrumą, ir vieną dieną, kai atsivers didžiosios durys, jis, išvydęs tą Žvilgsnį, patirs tobulą meilę.“ (T. Anri Kafarelis, *Aux Carrefours de l'Amour*)

Jis ne tik pašaukia kiekvieną asmeniškai, bet ir paskiria kartu keliauti Bažnyčioje. „Jei keliausime kartu, jauni ir seni, galėsime būti tvirtai išisakniję dabartyje ir iš dabarties susitikti su praeitimi ir ateitimi; galėsime susitikti su praeitimi siekdami pasimokyti iš istorijos ir išgydyti senas žaizdas, kurios kartais vis dar mus sąlygoja; galėsime žvelgti į ateitį žadindami entuziazmą, kad imtume svajoti, atsirastų pranašystės ir klestėtų viltis. Susivieniję galime mokytis vieni iš kitų, sušildyti širdis, įkvėpti protus Evangelijos šviesa ir suteikti naujos stiprybės mūsų rankoms.“ (CV, 199)

Taip yra ir poroje, nes abu įsipareigoja augti drauge santuokoje ir per ją. „Kai poros praktikuoja brolišką meilę, jų širdys po truputį plečiasi. Ir žingsnis po žingsnio meilė užkariauja jų šeimą, aplinką, šalį.“ (T. Kafarelis, *L'Anneau d'or*, 1956 gegužė)

Taip ir su DMK: poros, našliai ir našlės, dvasios patarėjai ir palydėtojai, drauge, komandoje, keliauja šventumo link. Judėjime dalyvauja skirtingų kartų nariai, jie kilę iš įvairiausių regionų, bet visi nekantrauja žengti į priekį atsiliepdami į tikros meilės reiklumą. Bet jie taip pat gali svajoti, liudyti ir siūlyti atnaujintą šeimos modelį, kuris pakeistų pačią visuomenę, prisidėtų prie geresnės ateities.

Tai milžiniškas ir dažnai sunkus darbas. Ypač ištikus krizėms, nes šeimos gyvenimas ne visada yra ramus. Visi patyrėme ir patirsime krizių: šeimos, tarp sutuoktinių, socialinių, darbo, daugybę krizių... Net 2020 metų pandemija buvo krizė. Krizės akimirkos yra pasirinkimo akimirkos, susidūrus su sprendimais, kuriuos reikia priimti, bet taip pat tai puikiausios ištikimybės akimirkos: ištikimybės Dievui, žmonėms ir anksčiau prisiimtiems įsipareigojimams.

Ramybės ir krizės, šviesos ir tamsos, skausmo ir džiaugsmo, gedulo ir gyvenimo, persekiojimo ir šventės akimirkos. Kaip krikščionys turime išmokti bet kokiomis aplinkybėmis vykdyti savo šeimos misiją, remdamiesi tikėjimu Prisikėlusiu Jėzumi, „su kūrybingumu ir viltimi, nuolat pasirenkę tarnauti, panašiai kaip vestuvių tarnai, nustebinti pirmojo Jėzaus stebuklo bendradarbiai, paklausę jo Motinos paliepimo: „Darykite, ką tik jis jums lieps“ (Jn 2, 5). Gailestingumas, kūrybingumas ir viltis leidžia gyvenimui augti.“ (CV, 173)

Prisikėlęs Jėzus išsknija mūsų tikėjimą, Jis užkrečia viltimi. „Tai ne magiška formulė, kurią ištarus dings visos problemos. Kristaus prisikėlimas yra kas kita. Tai meilės pergalė prieš blogio šaknis, pergalė, kuri ne apeina kančią ir mirtį, bet žengia į jų gelmes ir iš jų išvaduoja, blogi perkeičia į gėrį. Tik Dievas tai gali.“ (Žinia *Urbi et orbi*, Popiežius Pranciškus, 2020 Velykos).

Vadinasi, keliauti Jėzaus Kristaus keliu visada yra džiaugsmo, tikros laimės ir didelio atpildo Danguje pagrindas.

Marija yra geriausias jaunos Bažnyčios, norinčios drąsiai ir klusniai sekti Kristų, pavyzdys. Iki šiol stebina jėga, slypinti jos angelui išstartuose „taip“ ir „tebūna man, kaip pasakei“. Tas „taip“ yra tos, kuri nori ištraukti ir rizikuoti, neturėdama jokių garantų, tik tikrumą, kad ji yra pažado nešiojėja. Jos tartas „Štai aš Viešpaties tarnaitė“ (Lk 1, 38) yra gražiausias pavyzdys, kas nutinka, kai žmogus laisvai atsiduoda į Dievo rankas. Tegu šis pavyzdys jus žavi ir jus veda! Marija yra Motina, „budriai stebinti mus, savo vaikus, keliaujančius per gyvenimą, dažnai nuvargusius, stokojančius, tačiau trokštančius, kad neužgestų vilties šviesa. Toks yra mūsų troškimas: kad vilties šviesa niekuomet neužgestų. Mūsų Motina žvelgia į šią keliaujančią tautą, jos mylimą jaunų žmonių tautą, kuri jos ieško širdžių tyloje tarp kelionės triukšmo, pokalbių ir išsiblaškymų.“ (CV, 48)

Tėvo Henri Kafarelio tekstas

Iškilingas teiginys, kurį turime karštai ginti, nepaisant to, ką galėtume išgirsti kalbant: „DIEVAS VALDO VISATĄ, KURIĄ SUKŪRĖ. Niekas neprasprūsta Jo nepastebėta, niekas nelieka Jo neprižiūrėta.“ Rodos, tai išmokome vaikystėje. Turime būti tie „apsukrūs“ žmonės ir mąstyti tik apie šią akivaizdžią tiesą, žinoma, nuo tada, kai pradėdame tikėti Dievą! Be to, ši tiesa išreikšta Biblijoje. Jei tik esame susipažinę su Biblija, ši tiesa ten atskleidžiama visiškai neginčytinai.

Tik kartais tikime vien teoriškai, tad kai gyvenime pasitaiko trikdančių situacijų, esame gundomi galvoti, kad tiesiog nepasisekė, ir tikrai sunku (taip sakydavo mūsų protėviai – ir kodėl mums taip pat nesakyti) kiekviename nutikime išvysti „Dievo ranką“.

Čia yra tam tikras mūsų tikėjimo silpnumas. Bet pabrėžkime, kad yra krikščionių, išvelgiančių Dievo ranką svarbiuose įvykiuose. Bet tarp tūkstančio ir vienos nuviliančios gyvenimo aplinkybės jie šią Viešpaties „ranką“ išvelgia daug rečiau. Jobas kalbėjo: „VIEŠPATS davė, VIEŠPATS ir atėmė! Tebūna pašlovintas VIEŠPATIES vardas!“ Šis sakinytis kalba apie gilų tikėjimą tiesa, kad Viešpats dalyvauja savo visatoje ir dalyvauja aktyviai – nėra vien stebėtojas. Dar daugiau, Kristus labai aiškiai pasakė: „jūsų net visi galvos plaukai suskaityti“ ir „nė vienas iš jų [žvirblių] nekrinta žemėn be jūsų Tėvo valios“. Tikrai, aiškiau pasakyti ir neįmanoma.

Šią pamatinę tiesą suvokiantys krikščionys priklauso dviem palankioms aplinkoms, ir jos kartais sutampa:

- a) be abejo, kai kuriose šeimose, kur labai gerai pastebimas Apvaizdos veikimas, ugdymas vyksta taip: tėvai dažnai kreipia vaikų žvilgsnį į Dievą, kuris viską veda, Dievą, kuris myli saviškius ir nuo kurio žvilgsnio niekas neprasprūsta;
- b) kitos palankios vietos šiai tikėjimo tiesai išsiskleisti ir sužydėti yra tie susibūrimai, kur pagarbiai skaitoma Biblija.

Ir kartais jos sutampa. Dažnai šeimose, kuriose Biblija užima garbingą vietą, suvokiama apie Dievo apvaizdos egzistavimą.

Galbūt tarp jūsų yra žmonių, kuriems neteko malonės augti nė vienoje iš šių aplinkų: nei šeimoje, kur buvo pastebima dieviška Apvaizda, nei aplinkoje, kur didelis dėmesys būdavo skiriamas Biblijai. Be to, Dievo Apvaizdos sąvoka neperduodama vien intelektualiai, į šią tiesą Dievas mus įleidžia tik mokydamas per įvykius.

Taip „visi nutikimai, nedideli ar svarbūs, gyvenime nutinka tik kaip Dievo Meilės išraiška ar įsikišimas“, todėl visada dėl mano gėrio... Būtent – ne visada galvojame taip, kaip tas, kuriame yra mūsų tikrasis gėris ir tikroji laimė, todėl gali pasirodyti, kad šie įvykiai daugiau ar mažiau griaua mūsų gėrį ir laimę, bet būtent tada svarbu išlaikyti tą tikėjimo viziją, apie kurią kalbame.

Dėmesio! Nepakanka vien manyti: „Dievas nori mano amžinosios laimės!“ Ne! Jis nori, kad net savo gyvenimo smulkmenose pasiekčiau Jo skirtą pilnatvę.

Tėvas Kafarelis, *La vertu de l'abandon*

Liudijimai

Jau per sužadėtuves pradėjome kurti savo santykius būdami tikri, kad Dievas nori, jog būtume kartu ir būtume laimingi. Vedamiems tokio tikrumo mums tapo aišku, kad santuoka turi prasmę tik tada, jei jos horizontas – amžinybė, ir būtent šis amžinybės matmuo palydi mūsų santuokinį gyvenimą jau 34 metus. Kai rengėmės santuokos ceremonijai, kunigas pasiūlė, kad per pamokslą papasakotume savo istoriją. Šis iššūkis padėjo giliai pažvelgti į nuostabią meilės patirtį, kurią Viešpats, mūsų Dievas, sudėjo mums į rankas. Kadangi tikime, kad per smulkmenas pamatome Dievo žvilgsnį į visus dalykus, savo meilės istorijos detalėmis pažymėjome kvietimus, žiedus ir dovanėles svečiams. Ant kvietimo viršelio buvo parašyta: „Vieną dieną tarp mūsų prasidėjo paprasta ir tikra istorija“, - tai Mišių pradžios giesmė; ant žiedų išgraviravome „Iki amžinybės“, o ant dovanėlių užrašėme „Tikime meile“. Šiandien, po šitiek džiaugsmų, liūdesio ir netikėtumų, tai lieka raktiniai mūsų meilės žodžiai ir jaučiame, kad Dievas ir toliau mumyse įgyvendina stebuklus.

Margarida ir José Alberto

Turbūt vienas svarbiausių žmogaus gyvenimo klausimų yra santykis su (ne)mirtingumu. Taip yra ir man. Ar gyvenimas yra trumpas įkvėpimas, atsitiktinumas, ar priešingai – valios pasekmė?

Malonė būti gimusiam Katalikų Bažnyčioje suteikia man atsakymą, palengvina širdį. Esu Dievo sumanymas, Jo sūnus, Jo mylimas. Kuo daugiau Jam meldžiuosi ir medituoju, tuo daugiau gaunu Jo meilės ženklų. Koks džiaugsmas. Ačiū, mano Dieve. Ačiū, mano Tėve.

Šis tikrumas širdyje veda mane ir suteikia prasmę mano gyvenimui, ypač tada, kai Tėvo meilės „logiką“ sunku išvelgti. Prieš pusantrų metų Nathalie, mano gyvenimo moteris, iškeliavo pas Tėvą. Mūsų trys vaikai João Maria, Madalena Vitória ir Maia Ana kenčia. Mums labai jos trūksta. Jiems trūksta mamos. Man trūksta žmonos.

Esu tikras, kad vieną dieną, ne čia, bet ten, aukštai, suprasiu, kodėl Nathalie taip anksti iškeliavo. O iki tol mus palydi ir daug vilties suteikia Eucharistija, Biblija, tėvas Paulino Mulamba, mano komandos dvasios patarėjas.

João Pedro

5. Gairės komandos susitikimui paruošti

Atsakingosios poros dalis

Atsakingoji pora maldoje šaukiasi Šventosios Dvasios, kad Ji dalyvautų per susitikimą ir prisimenant tikslus.

5.1. Priėmimas ir valgymas

Po maisto palaiminimo svarbu priminti, kad broliškas pokalbis valgant turi vystytis prisimenant, jog susitinkame Kristaus vardu, ir susitikimas prasidėjo tada, kai pora būti kartu pakvietė Šventąją Dvasią. Valgant siūloma pasidalinti aktualiomis temomis, susijusiomis su šeima ir įvairiomis galimybėmis išgyventi kančią.

5.2. Bendrasis pasidalijimas

Komandoje aptarti mėnesio patirtis. Kurios jų buvo reikšmingos kiekvienam asmeniškai ir poros gyvenimui, atsiduodant, atveriant savo širdį ir išreiškiant jausmus.

5.3. Dievo žodžio skaitymas ir meditavimas

Apr 1, 8, 17

Liturginė malda – Ps 144 (145), 8–10, 15, 17–18

***Geras kiekvienam yra VIEŠPATS
ir gailestingas visiems savo kūriniams.***

*Atlaidus ir gailestingas yra VIEŠPATS,
lėtas pykti ir pilnas gerumo.
Geras kiekvienam yra VIEŠPATS
ir gailestingas visiems savo kūriniams.
Tedėkoja tau, VIEŠPATIE, visi tavo kūriniai
ir visi tavo ištikimieji tave tegarbina.
Visų akys žvelgia į tave su viltimi, –
tu duodi jiems peno, kai reikia.
Visi VIEŠPATIES keliai yra teisūs
ir gailestingi visi jo darbai.
VIEŠPATS yra arti kiekvienam, kas jo šaukiasi –
visiems, kas jo nuoširdžiai trokšta.*

***Geras kiekvienam yra VIEŠPATS
ir gailestingas visiems savo kūriniams.***

5.4. Pasidalijimas apie siekius

Pasidalijimas apie tai, kaip pavyko laikytis siekių, yra ypatingas komandos susitikimo laikas, skirtas tarpusavio dvasinei pagalbai. Čia patitikriname pažangą santuokinio ir asmeninio šventumo kelyje. Siūlome ypatingą dėmesį skirti **Dievo žodžio klausymuisi**.

5.5. Klausimai komandos susitikimui (Pasikeitimas įžvalgomis apie studijų temą)

Remiantis iššūkiiais ir nuostatomis, pasiūlytais šio susitikimo pradžioje, siūlome, kad pora pasiruoštų studijų temai remiantis šiais klausimais:

1. Ar stengiamės patraukti savo sielas į šlovinimo ir dėkojimo maldą už dovanas, gaunamas iš Dievo?
2. Ar iš mūsų poros elgesio aplinkiniai supranta apie Santuokos sakramento nepanaikinamumą ir amžinumą?

3. Ar jau galvojome apie savo sielų paruošimą kančios ir mirties metui, maldingai skaitydami Dievo žodį, suteikiantį mums tikrumo dėl amžinybės?

5.6. Baigiamoji malda

Tai metas, kai komandos nariai meldžiasi savo intencijomis ir už viską, kas jiems atėjo į širdį per susitikimą. Pradėdami šio susitikimo baigiamąją maldą, meldžiamės kardinolo D. Tolentino de Mendonços žodžiais:

Dieve viskas yra Dievas
Paprasčiausias žolės stiebelis
Nėra mažesnis už begalybę.

Tu mūsų lauki miesto sankryžose
Ir uždegi įspėjamuosius žibintus dienai besidengiant šešėliais

Tavo vardą tariame, jei vėjas atbloškia mums baimę
Ir mūsų žvilgsnis svyruoja ant bedugnių vienatvės

Dėl Tavęs beriname sėklas ir laukiame
Per kalvas besidriekiančių laukų vaisių

Dėl Tavęs pradžiunga mūsų veidai
Ir akyse švyti šypsenos

Tiesa, kad surinksi mūsų dienas atėjus rudeniiui
Bet Tavo žodis yra sidabro siūlas, perveriantis lapus vėjyje.

D. Tolentino de Mendonça

Malda dėl tėvo Kafareljo paskelbimo šventuoju Magnificat

5.7. Pasiūlymai mėnesiui

*Kad mes, krikščionys, priimtume įsipareigojimą kūrinijai, kuri mums kelia Jėzaus Evangelija.
(LS, 246)*

- Paskutinio enciklikos *Laudato Si* punkto ir maldų skaitymas (LS, 246 ir maldos).
- Tegu kiekvienas asmeniškai meldžiasi dviem Enciklikos siūlomomis maldomis ir įvertina, ar asmeniškai, poroje ir šeimoje sugebėjome per šiuos metus persiimti naujomis nuostatomis, sukurti naujus įpročius? Kaip vieni kitiems komandoje padėjome darniau gyventi su kūrinija ir didesnėje bendrystėje vieni su kitais?
- Maldingas kitam susitikimui skirtas Biblijos teksto skaitymas (Lectio divina) – Įst 6, 4. 6–9.

DEŠIMTAS SUSITIKIMAS „APŽVALGINIS SUSITIKIMAS,,

1. Tikslai – iššūkiai ir nuostatos

Peržvelgti besibaigiančius metus ir giliai **apmąstyti** – asmeniškai, poroje ir komandoje, link **šventumo** nueitą **kelią** rūpinantis **bendraisiais namais**.

2. Įvadas

Besibaigiant keliavimo drauge su komanda metams, atėjo laikas peržvalgai. Pradžioje patyrinėsime nueitą kelią, tada apie tai pasidalinsime, nepalaidami tikėtis begalinio Dievo gailestingumo už savo klaidas, taip pat žinodami, kad Dievą labiausiai liūdina tai, ką galėjome padaryti, bet nepadarėme. Peržvalga taip pat yra išipareigojimas ateičiai, tarsi svertas, kiekvieną porą pakylėjantis arčiau šventumo. Be baimės stokime Dievo akivaizdon.

„Atsiduodanti ir veikli meilė ne kartą klysta. Kas veikia ir imasi rizikos, dažnai daro klaidų. Šiuo atveju mums gali tikt Marijos Gabrielos Perin liudijimas. Nuo gimimo neturėjusi tėvo, ji apmąsto, kokią įtaką tai turėjo jos gyvenimui, tam ryšiui, kuris nebuvo tvarus, bet jo padarinys buvo tai, kad ji tapo motina, o dabar ir senele. „Žinau tiek, kad Dievas kuria istorijas. Savo genialumu ir gailestingumu jis mūsų pergales ir nesėkmes suaudžia į gražius gobelenus, kurie yra pilni ironiško humoro. Išvirkštinė audinio pusė su sumazgytais siūlais gali atrodyti netvarkingai – tai yra mūsų gyvenimo įvykiai. Veikiausiai į tą pusę sutelkiame dėmesį, kai apninka abejonės. Tačiau geroji audinio pusė rodo nuostabią istoriją, ir tai yra ta pusė, kurią mato Dievas.“ Senesni žmonės, įdėmiai žvelgdami į gyvenimą, dažnai instinktyviai nujaučia, kas glūdi už tų supainiotų gijų, ir atpažįsta, ką Dievas kūrybingai padaro netgi iš mūsų klaidų.“ (Christus vivit, 198)

3. Malda ir Dievo žodžio mąstymas

Siūlome kiekvienam asmeniškai ir poroje šį mėnesį remiantis tekstu iš Biblijos laikytis keturių maldingo skaitymo (Lectio divina) etapų – skaitymas, meditacija, malda ir kontempliacija.

Klausykis, Izraeli! [...]

Paimk į širdį šiuos žodžius, kuriuos tau šiandien įsakau. Įdiek juos savo vaikams. Kartok juos, kai esi namie ir kai keliauji, kai guliesi ir kai keliesi. Prisirišk juos kaip ženklą ant rankos. Tebūna jie kaip žymė tau ant kaktos. Užrašyk juos ant durų staktų savo namuose ir ant vartų.

Įst 6, 4. 6–9

4. Tekstai gilesnėms studijoms

Mūsų meilės atsakas į dieviškosios Meilės, kurią po truputį mokomės atpažinti per įvykius, dėmesio ženklus, yra atsidavimas. Bet šios dorybės reikia laikytis dabar. Kiek mes jos laikomės dabar – nesileisdami sulaikomi praeities ir nepersikeldami į ateitį, nesiblaškydami į kairę ar į dešinę – tiek laikomės šios atsidavimo dorybės, apie kurią kalbame. Dabartis yra vienintelė vieta, kur galime sutikti Dievą. Dabarties akimirka yra vienintelė susitikimo su Dievu vieta.

Pačios švenčiausios mano praetyje patirtos valandos man nebėra susitikimo su Dievu vieta. Pačios švenčiausios valandos, kurias patirsiu ateityje, man nėra susitikimo su Dievu vieta. Vienintelė vieta, kur Dievas yra, kur Jis manęs laukia, yra dabarties akimirka. Dėl to taip svarbu patirti šią akimirką... Dievas mus myli (kiekvieną) begaline meile, neaprepiamai galingai, ir

kiekvieną akimirką Jis tegali duoti tik tai, kas geriausia. Tad turime išmokti atpažinti, ką Jis nori mums duoti, tai suprasti ir Jam atsakyti.

Kiekvieną akimirką reikia palaikyti bendrystę su Dievu, tam tikra prasme ji yra svarbesnė nei Eucharistinė komunija, nes pati giliausia žmogaus bendrystė su Dievu yra žmogaus valios suderinimas su Dievo valia, mano valios su Dievo valia. Galiu kiekvieną akimirką derintis prie tos parodomos Dievo valios. Tai ir yra meilė. Meilė yra ne Dievui sakyti „Aš Tave myliu“, bet savo viduje patvirtinti: „Noriu, ko Tu nori.“ Noriu, ko Tu nori šiame įvykyje, noriu, ko Tu nori iš šios maldos. Pats svarbiausias atliktinas veiksmas meldžiantis yra tarti Dievui: „Viešpatie, iš šio pusvalandžio, šios valandos noriu to, ko Tu nori.“ Tokiu meilės veiksmu mano valia prisideda prie Dievo valios kaip dvi rankos, dirbančios tą patį darbą.

Dabar apie atsidavimo dorybę kalbėjome kaip apie tą, dėl kurios atliekame atsižadėjimo aktus; bet ateis diena, kai atsižadėjimas nebebus tik paskiri veiksmai, bet taps nuolatine būseną. Tai šventųjų ir visų pirma Jėzaus Kristaus būseną.

Nepakanka vien atlikinėti atsižadėjimo aktus, reikia nuolat gyventi tokioje atsižadėjimo būsenoje: „Viešpatie, aš Tau priklausau, viskas yra Tavo, viskas yra Tavo.“ Atsižadėjimo būseną nėra vien tik mūsų atvirumas, bet taip pat lankstumas Šventosios Dvasios veikimui. „Visi, vedami Dievo Dvasios, yra Dievo vaikai.“ (Rom 8, 14)

Kalbu apie atsidavimą tokia prasme, kaip kūnas atsiduoda sielai, ar kai yra paklusnus sielai, kai yra vedamas sielos. Būtent šia prasme turime atsiduoti Šventajai Dvasiai, Dievo meilės gyvenimui; atsiduoti Šventajai Dvasiai: kaip mano kūnas atsiduoda sielai, taip visa mano esybė atsiduoda Šventajai Dvasiai.

Skaitydami „Iš tiesų, iš tiesų sakau tau: kai buvai jaunas, pats susijuosdavai ir vaikščiojai, kur norėjai. O pasenęs tu ištiesi rankas, – kitas tave perjuos ir ves, kur nenori“ galime pamanyti, kad tas kitas yra blogietis. Bet reikia suprasti, kas tas kitas, kuris mus ves, tai Kitas iš didžiosios raidės: Dievas. Ir turime taip melstis: „Taip, Viešpatie, daug labiau pasitikiu tuo Kitu nei savimi! [...]

Ir tam Dievui, kuris rūpinasi viskuo mūsų gyvenimuose, turime atsakyti. Dievas veikia, bet laukia mūsų atsakymo, mūsų bendradarbiavimo. (T. Anri Kafarelis, *La vertu de l'abandon*)

Tad dabarties akimirka yra metas veikti!

Popiežiaus Pranciškaus tekstas

Kad būtume pripildyti (Dievo), reikia padaryti vietas, ištuštinti save, pasitraukti į šalį. Marija tai padarė klausydama Dievo Žodžio, visiškai pasitikėdama Dievo valia ir be išlygų ją priimdama savo gyvenime: tiek, kad Žodis joje tapo Kūnu. Tai tapo įmanoma per jos „taip“. Angelui, kuris klausė jos, ar taps Jėzaus motina, Marija atsakė: „Štai aš Viešpaties tarnaitė, tebūna man, kaip tu pasakei.“

Marija nepaklydo svarstymuose, nesudarė kliūčių Viešpačiui, tačiau tuoj pat išreiškė savo pasitikėjimą ir pasirengimą leisti Šventajai Dvasiai joje veikti. Ji iškart Dievo veikimui patiki visą savo esybę ir asmeninę istoriją, kad Dievo Žodis ir valia juos formuotų ir vestų į išsipildymą. Taip ji savyje atspindi Dievo, kuris yra viena meilė, malonė ir savęs dovanojimas, grožį.

Man taip pat patinka žodžiai, kuriais Marija save apibrėžia atsiduodama Dievui: ji išpažįsta esanti „Viešpaties tarnaitė“. Marijos tariamas „taip“ Dievui nuo pat pradžių apima tarnystės

nuostata, dėmesingumą kito poreikiams. Konkrečiai apie tai liudija Elzbietos aplankymas, įvykęs iškart po Angelo apreiškimo. Atvirumas Dievui parodomas atvirumu pasirūpinti artimo poreikiais. Ir visa tai be triukšmo ir didžiavimosi, nesiekiant garbingos vietos, be reklamos, nes savo artimo meilės ir gailestingumo darbų nereikėtų rodyti tarsi trofėjų. Gailestingumo darbai atliekami tyloje, slaptomis, nesigiriant. Taip ir mūsų bendruomenėse esame kviečiami sekti Marijos pavyzdžiu, laikytis diskretiškumo ir paslėptojo gyvenimo būdo.

Tegu Marija, mūsų Motina, padeda mums visą gyvenimą paversti „taip“, tariamu Dievui, „taip“, sudarytu iš Jo adoravimo ir kasdienių meilės bei patarnavimo darbų.

Viešpaties Angelo malda, 2019 gruodžio 8

5. Gairės komandos susitikimui paruošti

Atsakingosios poros dalis

Atsakingoji pora maldoje šaukiasi Šventosios Dvasios, kad Ji dalyvautų per susitikimą ir prisimenant tikslus.

5.1. Priėmimas ir valgymas

Po maisto palaiminimo svarbu priminti, kad broliškas pokalbis valgant turi vystytis prisimenant, jog susitinkame Kristaus vardu, ir susitikimas prasidėjo tada, kai pora būti kartu pakvietė Šventąją Dvasią. Valgant siūloma pasidalinti įspūdžiais apie šiuos metus komandoje.

5.2. Bendrasis pasidalijimas

Komandoje aptarti mėnesio patirtis. Kurios jų buvo reikšmingos kiekvienam asmeniškai ir poros gyvenimui, atsiduodant, atveriant savo širdį ir išreiškiant jausmus.

5.3. Dievo žodžio skaitymas ir meditavimas

Įst 6, 4. 6–9

Liturginė malda – Ps 117 (118), 2–4, 8–9, 15–16, 26–28

Dėkokite VIEŠPAČIUI, nes jis geras, per amžius tveria jo ištikima meilė!

Tesako Izraelis:

„Jo ištikima meilė amžina.“

Tesako Aarono namai:

„Jo ištikima meilė amžina.“

Tesako visi, kurie pagarbiai VIEŠPATIES bijo:

„Jo ištikima meilė amžina.“

*Geriau ieškoti pagalbos pas VIEŠPATĮ,
negu pasitikėti žmonėmis.*

*Geriau ieškoti užuovėjos pas VIEŠPATĮ,
negu pasitikėti didžiūnais.*

Teisiųjų palapinės skamba džiugia pergalės giesme:

„VIEŠPATIES dešinė davė mums pergalę!

VIEŠPATIES dešinė išaukštinta!

VIEŠPATIES dešinė davė mums pergalę!“

*Kas įeina, tebūna palaimintas VIEŠPATIES vardu!
Laiminame jus iš VIEŠPATIES Namų.
VIEŠPATS yra Dievas, –
jis yra mūsų šviesa.
Su šakomis rankose pradėkite iškilmę,
žygiuodami eitynėse aplink aukurą.
Tu mano Dievas, aš tau dėkosiu;
tu mano Dievas, aš tave aukštinsiu.*

Dėkokite VIEŠPAČIUI, nes jis geras, per amžius tveria jo ištikima meilė!

5.4. Pasidalijimas apie siekius

Pasidalijimas apie tai, kaip pavyko laikytis siekių, yra ypatingas komandos susitikimo laikas, skirtas tarpusavio dvasinei pagalbai. Čia pasitikriname pažangą santuokinio ir asmeninio šventumo kelyje. Siūlome ypatingą dėmesį skirti **asmeninei maldai**. Mūsų asmeninis artumas su Viešpačiu yra viso mūsų krikščioniško gyvenimo pradžia ir pabaiga.

5.5. Klausimai komandos susitikimui (Pasikeitimas įžvalgomis apie studijų temą)

Per šį apžvalginį susitikimą pamėginkime atsakyti į pagrindinį klausimą, užduotą mūsų įkūrėjo:

1. Ar namuose, parapijoje, darbe, šalyje, Bažnyčioje esu parazitas ar geras darbininkas? (Tėvas Anri Kafarelis, Kasmėnesinis laiškas, 1948 gruodis)
2. Tą patį klausimą užduokime sau kaip porai.
3. Galiausiai aptarkime, kokį atsakymą pateiktume kaip komanda.

5.6. Baigiamoji malda

Tai metas, kai komandos nariai meldžiasi savo intencijomis ir už viską, kas jiems atėjo į širdį per susitikimą. Pradėdami šio susitikimo baigiamąją malda, meldžiamės baigiamąja *Laudato Si* malda:

Krikščionių malda drauge su kūrinija

Tėve, šloviname Tave drauge su visais kūriniais,
kilusiais iš Tavo visagalės rankos.
Jie yra Tavo, pilni Tavo artumo ir Tavo švelnumo.
Būk pašlovintas!

Jėzau, Dievo Sūnau,
per Tave visa buvo sukurta.
Marijos iščiose priėmėi žmogaus pavidalą
tapai šios žemės dalimi
ir žvelgei į šį pasaulį žmogaus akimis.

Dabar esi gyvas kiekviename kūrinyje
savo, Prisikėlusiojo, garbėje.
Būk pašlovintas!

Šventoji Dvasia
Tu savo šviesa kreipi šį pasaulį
į Tėvo meilę
ir lydi kūrinijos dejones.
Tu gyveni ir mūsų širdyse,
įkvėpdama daryti gera
Būk pašlovinta!

Viešpatie Dieve, Vienintelis Trejybėje,
nuostabi begalinės meilės bendryste,
išmokyk mus kontempliuoti Tave visatos grožyje,
kur viskas mums byloja apie Tave.
Pažadink mūsų gyrių ir dėkingumą
už kiekvieną Tavo sukurtą būtybę.
Apdovanok mus malone jausti glaudų ryši
su viskuo, kas esti.

Meilės Dieve,
parodyk mūsų vietą šiame pasaulyje,
kad būtume Tavo meilės įrankiai
visoms šios žemės būtybėms,
nes Tu nė vienos iš jų neužmiršti.
Apšviesk tuos, kuriems priklauso valdžia ir pinigai,
kad jie nenuplūtų į abejingumo nuodėmę,
kad mylėtų bendrąjį gerį, padėtų vargšams
ir rūpintųsi mūsų gyvenamam pasauliui.
Vargdieniai ir žemė šaukia,

Viešpatie, apgaubk mus savo galia ir šviesa,
kad saugotume visokią gyvybę,
kad parengtume geresnę ateitį,
kad ateitų Tavo Karalystė,
teisingumo, taikos, meilės ir grožio Karalystė.
Būk pašlovintas!
Amen.

Popiežius Pranciškus, Roma 2015 gegužės 24, Sekminių iškilmės diena

Malda dėl tėvo Kafareljo paskelbimo šventuoju Magnificat

5.7. Pasiūlymai atostogoms

Per artėjančias atostogas ar poilsio laiką stenkimės regėti Dievą kaip savo dvasinio ir materialaus gyvenimo Alfą ir Omega.

Tegu amžinasis Tėvas laimina mus Marijos ir Juozapo rankomis, kasdien, kiekvienu metu ir visose mūsų gyvenamose erdvėse.

